

Jaarverslag 2015

Inhoudsopgave

Jaarverslag

Woord van de Directie	3
Raad van Commissarissen	4
Introductie Evides Waterbedrijf	11
Strategie	13
Ons werk in 2015	14
Zorg voor klant en omgeving	14
Onze bronnen en assets	19
Waterketen	25
Innovatie en onderzoek	28
Duurzaam ondernemen	31
Medewerkers	36
Risicobeheersing- en controlesystemen	40
Corporate governance	45
Deelnemingen	46
Financiële resultaten 2015	51
Kengetallen	60
Vooruitblik 2016	61

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2015	64
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015	65
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2015	66
Algemene toelichting en grondslagen van waardering en resultaatbepaling	68
Toelichting op de geconsolideerde balans	76
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	87
Vennootschappelijke balans per 31 december 2015	94
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2015	95
Toelichting op de vennootschappelijke balans	96
Toelichting op de vennootschappelijke winst- en verliesrekening	103

Overige gegevens

Controleverklaring	105

Woord van de Directie

Als Evides Waterbedrijf kijken we terug op een uitdagend en goed 2015. Het was een jaar waarin wij intensiever zijn gaan samenwerken met onze partners, overheden, bedrijfsleven en onderzoeksinstituten. Het bundelen van onze krachten en uitwisselen van kennis zorgden ervoor dat we de watervraagstukken efficiënt konden aanpakken en sneller tot innovatieve oplossingen kwamen. In dit jaarverslag tonen wij u onze resultaten en de genomen initiatieven in 2015.

Boven alles hebben we ons gericht op het leveren van schoon en betrouwbaar drinkwater aan de 2,5 miljoen consumenten en aan het bedrijfsleven in ons voorzieningsgebied. Zoals ook dit jaar blijkt uit de cijfers, doen we dit met een hoge leveringszekerheid, kwaliteit en service. De lat wordt hoog gelegd, door ons en de klant. Om de klanttevredenheid verder te vergroten, hebben wij onderzoeken gedaan en acties uitgezet om de service verder te verbeteren. Ons drinkwaterbedrijf leverde een resultaat op van € 278 miljoen.

Onze industriewateractiviteiten zijn in 2015 opnieuw gegroeid. Met onze partners in de industriële sector werkten we onder meer aan de ontwikkeling van nieuwe zuiverings- en waterproductietechnieken. Waarmee we niet alleen efficiëntieverbeteringen kunnen realiseren - voor onze klanten en binnen Evides - maar ook milieuwinst boeken. Onze industriewateractiviteiten leidden tot een resultaat van € 279 miljoen.

Essentieel in ons werk is de bescherming van de oppervlakte- en grondwaterbronnen. In 2015 werd Evides geconfronteerd met een langdurige lozing van de chemische stof pyrazool in de Maas. Deze rivier fungeert als belangrijke bron voor de productie van drink- en industriewater in Nederland. Deze lozing onderschrijft het belang van een gezamenlijke aanpak in de watersector en met betrokken overheden.

Steeds belangrijker zijn de ontwikkelingen in de waterketen. Zo nam Evides het initiatief tot het project Schone Maaswaterketen, dat in 2015 officieel startte. Samen met waterschappen en drinkwaterbedrijven langs de Maas onderzoeken we mogelijkheden om de afvalwaterzuivering zo te verbeteren, dat nieuwe stoffen en medicijnresten verdergaand verwijderd worden en niet in de rivier terechtkomen.

Een ander voorbeeld is ons uitgebreide onderzoeksprogramma, waarmee we ons voorbereiden op een toekomstbestendige drink-, industrie- en afvalwatervoorziening. Belangrijke studies, onder andere vanwege de klimatologische ontwikkelingen die op ons afkomen. Zo openden we een onderzoekshal in Delft, verhuisde het hergebruikproject RINEW van een pilotinstallatie in een onderzoekshal naar een laboratorium in de praktijk en richtten we ons met scenarioplanning op productie en transport van water in 2050.

We zijn tevreden over de toegenomen efficiëntie en goede financiële resultaten over 2015. Onze aandeelhouders – gemeenten en regionale overheden – kunnen wederom rekenen op dividend als rendement op geïnvesteerd vermogen. Tegelijkertijd hebben we per 1 januari 2016 de drinkwatertarieven licht kunnen verlagen en zijn wij in staat nieuwe investeringen en onderzoek te blijven bekostigen, met het oog op de waterlevering in de toekomst.

Dankzij de inzet van onze medewerkers gecombineerd met de steeds hechtere samenwerkingsverbanden in de sector, kan onze klant altijd rekenen op water van de juiste kwaliteit én op een goede service. Ook de komende jaren zetten wij ons – met deskundigheid, innovatie en oog voor de omgeving – hiervoor in.

Annette Ottolini
Algemeen Directeur
Evides Waterbedrijf

Raad van Commissarissen

Bericht RvC

De Raad van Commissarissen (RvC) houdt toezicht op het beleid van de Directie en de algemene gang van zaken bij Evides Waterbedrijf. Daarnaast staat de RvC de Directie bij met advies.

Formele aanbieding jaarverslag

Hierbij leggen wij u het door de Directie opgestelde jaarverslag van Evides N.V. voor, met daarin opgenomen de jaarrekening over 2015. De jaarrekening is door Deloitte Accountants B.V. voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

Evides heeft in dit verslagjaar goed gepresteerd en haar doelstellingen grotendeels gerealiseerd. De Raad van Commissarissen spreekt haar waardering hierover uit en is verheugd over dit resultaat.

Wij hebben het verslag inclusief jaarrekening met de Directie besproken in aanwezigheid van de accountant. Het jaarverslag en de door de Directie voorgestelde winstbestemming hebben onze goedkeuring. Wij leggen het jaarverslag, de jaarrekening en de winstbestemming voor aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om in de vergadering van d.d. 25 mei 2016 vast te stellen.

Tevens verzoeken wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om voor het jaar 2015 decharge te verlenen aan de Directie voor het gevoerde beleid en aan de leden van de RvC voor het uitgeoefende toezicht.

Namens de Raad van Commissarissen,
Jaap van Manen, voorzitter
18 maart 2016

V.l.n.r. Dhr. B.J. de Reu, Dhr. H.G. Bouwman, Dhr. F. Verhagen, Mw. A.G. Nijhof, Dhr. J.A. van Manen (voorzitter), Dhr. D.A. van Doorn kon niet bij het fotomoment aanwezig zijn.

Samenstelling en profiel

De Raad van Commissarissen (RvC) bestaat uit zeven personen, die worden benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA). Er is steeds tenminste één onafhankelijke commissaris, benoemd op voordracht van de RvC. DELTA en GBE hebben ieder een voordrachtrecht ten aanzien van twee commissarissen. Op dit punt wijkt Evides af van de Corporate Governance Code, die Evides vrijwillig toepast. De OR heeft een aanbevelingsrecht ten aanzien van twee commissarissen. De voorzitter is een onafhankelijke commissaris.

Er zijn twee subcommissies ingesteld door de RvC, te weten de auditcommissie en de remuneratiecommissie. De selectie- en benoemingscommissie wordt ad hoc samengesteld.

De profielschets van de RvC beschrijft de uitgangspunten voor de samenstelling van de RvC. Gestreefd wordt naar een evenwichtige samenstelling binnen de raad wat betreft de ervaring en affiniteit met de aard en cultuur van het bedrijf, alsook naar de in de Wet Bestuur en Toezicht beoogde diversiteit met betrekking tot de man-vrouwverhouding.

De Wet Bestuur en Toezicht heeft als doel om een evenwichtigere verdeling tussen mannen en vrouwen te bereiken in besturen van ondernemingen en in Raden van Commissarissen. Met een evenwichtige verdeling wordt bedoeld dat minimaal 30% van de zetels wordt bezet door mannen en ook minimaal 30% door vrouwen (voor zover de zetels worden bezet door natuurlijke personen). Door het vertrek van mevrouw Schönknecht en de benoeming van de heer De Reu bestaat de RvC momenteel uit zes mannen en één vrouw. Daarmee voldoet de RvC momenteel niet aan het hierboven genoemde criterium. De huidige samenstelling van de RvC en de subcommissies is verder in lijn met de profielschets.

In de RvC is vakinhoudelijke kennis aanwezig op de volgende gebieden:

- financiën, risicobeheersing, treasury en accountantscontrole
- drinkwatervoorziening en affiniteit met de waterketen
- ondernemerschap in een kapitaalsintensieve sector en kennis van de (internationale) markt en klanten van industriewater alsmede de hieraan gerelateerde industriële dienstverlening (incl. afvalwaterverwerking)
- kennis van en netwerken in het openbaar bestuur
- klant- en consumentenbelangen
- HRM-beleid, bedrijfsorganisatie en verandermanagement
- Corporate Governance en juridische zaken
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Op 31 december 2015 kende Evides Waterbedrijf de volgende commissarissen:

- de heer J.A. van Manen (onafhankelijk commissaris) - voorzitter RvC en tevens lid remuneratiecommissie
- de heer H.G. Bouwman (aanbeveling OR) – lid en tevens lid auditcommissie
- de heer C.H. van Dalen (voordracht GBE) – vicevoorzitter RvC en tevens voorzitter auditcommissie (tijdelijk teruggetreden per 13 november 2015)
- de heer D.A. van Doorn (voordracht GBE) – lid en tevens lid auditcommissie
- mevrouw A.G. Nijhof (aanbeveling OR) – lid en tevens voorzitter remuneratiecommissie
- de heer B.J. de Reu (voordracht DELTA) – lid en tevens lid remuneratiecommissie
- de heer F. Verhagen (voordracht DELTA) – vicevoorzitter RvC en tevens lid auditcommissie

In 2015 is er een mutatie geweest in de RvC, te weten mevrouw C.M.M. Schönknecht-Vermeulen, benoemd op voordracht van DELTA, heeft per 10 juli 2015 haar ontslag ingediend in verband met de wisseling van haar portefeuille als gedeputeerde van de provincie Zeeland. Vanaf deze datum is de heer B.J. de Reu als toehoorder in de RvC aanwezig geweest. Per 26 november 2015 is de heer De Reu benoemd in de functie van commissaris van Evides.

Per 13 november 2015 is de heer Van Dalen in verband met een onderzoek van het Openbaar Ministerie tijdelijk teruggetreden.

Meldplicht tegenstrijdige belangen

Op grond van de Corporate Governance Code dient een commissaris of een bestuurder een (potentieel) tegenstrijdig belang dat van materiële betekenis is voor de vennootschap en/of de betreffende commissaris of bestuurder direct te melden aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen. In dit verslagjaar zijn geen meldingen ontvangen.

Vergaderingen en overige activiteiten

De Raad van Commissarissen (RvC) heeft in de verslagperiode vijf keer vergaderd. De RvC vergaderde in 2015 over het algemeen voltallig en geen van de commissarissen is frequent afwezig geweest. Er vond regelmatig overleg plaats tussen de Directie en de voorzitter van de RvC. Eén van de commissarissen heeft in 2015 een deel van het introductieprogramma gevolgd.

In de vergaderingen zijn de ontwikkelingen van Evides besproken. Daarbij zijn onder meer behandeld:

- het Jaarverslag 2014, voorstel winstbestemming en het verslag van de accountant, en het financiële verslaggevingsproces in het algemeen
- herziening Treasury Statuut en treasury jaarplan
- remuneratierapport, vergoeding RvC leden, WNT
- voortgang ICT projecten, met name Waterkracht (één geïntegreerd ICT-landschap)
- investeringsplanning drinkwater
- drinkwatertarieven 2016 en voorwaarden Evides, tariefontwikkeling in relatie tot maximal toegestane vermogenskostenvergoeding
- Rendementseis Evides Industriewater
- de buitenlandactiviteiten van Evides Industriewater
- diverse commerciële dossiers en dienstverleningsovereenkomsten
- fiscale zaken: onder andere wetmodernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen
- het risicomanagement van Evides
- het beleid voor de korte en lange termijn en het Ondernemingsplan 2016, inclusief het lange termijn investeringsplan,

De RvC heeft haar functioneren over 2015 met een externe adviseur geëvalueerd.

De auditcommissie heeft zes keer vergaderd, waarbij besluiten van de RvC over interne financiële controle, beheersing van financiële risico's – waaronder ook fraudebeleid en integriteit – externe verslaggeving, diverse commerciële dossiers, de tariefontwikkeling en het Ondernemingsplan inhoudelijk zijn voorbereid.

Tussendoor is ook telefonisch overleg geweest binnen de commissie. Er is overleg geweest met de externe accountant, onder andere over de managementletter en het accountantsverslag.

De remuneratiecommissie heeft in 2015 eenmaal vergaderd. In deze vergadering zijn zowel het Remuneratierapport 2015 als de doelstellingen van de Directie besproken.

Bezoldiging Directie en RvC

Directie

De uitgangspunten van het beleid voor de bezoldiging van de Directie zijn als volgt:

- de bezoldiging dient hoog genoeg te zijn om goed management te kunnen aantrekken en te behouden;
- de bezoldiging dient te passen binnen die van vergelijkbare bedrijven in een vergelijkbare markt, rekening houdend met het publieke karakter van het bedrijf;
- de bezoldiging stimuleert zowel de korte- als de langetermijndoelstellingen van de onderneming;
- de bezoldiging dient te passen binnen de normering die vastgelegd is in de 'Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector' (WNT);
- de overige arbeidsvoorwaarden zijn marktconform binnen de sector. De bezoldiging wordt geïndexeerd conform de indexering in de WNT, tenzij de resultaten ten opzichte van vooraf overeengekomen doelstellingen aanleiding zouden geven geen (volledige) indexatie toe te kennen. De RvC stelt de indexering vast.

Voor de hoogte van de bezoldiging in 2015 wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

Raad van Commissarissen (RvC)

Het uitgangspunt van het beleid is een marktconforme bezoldiging die onafhankelijk is van het bedrijfsresultaat, waarbij de bezoldiging dient te passen binnen de normering die vastgelegd is in de 'Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector' (WNT). In 2015 is er een nieuwe versie van de WNT van kracht geworden waarin de norm voor de maximale bezoldiging voor Raden van Commissarissen is verhoogd. De bezoldiging van de RvC-leden van Evides zal met ingang van 2015 in 3 jaarlijkse stappen worden verhoogd naar het nieuwe maximum. Voor de hoogte van de bezoldiging in 2015 wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Personalia RvC en Directie

Raad van Commissarissen

De heer prof. dr. J.A. van Manen (1950), voorzitter

Nationaliteit: Nederlands

Beroep/hoofdfunctie: Partner Strategic Management Centre Laren

Datum eerste benoeming: 29 juni 2012

Lopende termijn van benoeming: 28 juni 2016

Nevenfuncties:

- Voorzitter Monitoring Commissie Corporate Governance Code
- Lid Raad van Commissarissen Stichting de Nationale Sporttotalisator (De Lotto)
- Lid Raad van Commissarissen De Nederlandsche Bank
- Lid Raad van Commissarissen Bornet Groep Rotterdam B.V.
- Lid Bestuur Stichting Maatschappij en Veiligheid
- Voorzitter Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken van de VTW (Vereniging van Toezichthouders in Woningcorporaties)
- Lid Bestuur Stichting Globetrotter
- Bestuurslid Stichting Endowment Museum Boijmans Van Beuningen
- (Mede)oprichter van Boardresearch.org

Werkervaring o.a.:

- Partner PriceWaterhouseCoopers
- Hoogleraar Corporate Governance (Rijksuniversiteit Groningen)

De heer mr. H.G. Bouwman (1952)

Nationaliteit: Nederlands

Beroep/hoofdfunctie: Directeur adviesbureau

Datum eerste benoeming: 30 september 2012

Lopende termijn van benoeming: 30 september 2016

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Stichting Preferente Aandelen Wolters-Kluwer
- Lid Raad van Advies The Waste Transformers

Werkervaring o.a.:

- Lid Raad van Bestuur Sara Lee International
- Senior Vice President Juridische Zaken Koninklijke Nederlandse Papierfabrieken N.V.

De heer drs. C.H. van Dalen (1952)

Nationaliteit: Nederlands

Beroep/hoofdfunctie: Directeur/Eigenaar Avenue Business Consultancy BV

Datum eerste benoeming: 28 juni 2014 (per 13 november 2015 is de heer Van Dalen tijdelijk teruggetreden)

De heer drs. DA. van Doorn (1950)

Nationaliteit: Nederlands

Beroep/hoofdfunctie: Directeur/Eigenaar Van Doorn Consultancy

Datum eerste benoeming: 28 juni 2012

Lopende termijn van benoeming: 28 juni 2016

Nevenfuncties:

- Voorzitter Delta Port Donatiefonds
- Chairman Dry Bulk Experts Group
- Rijnvaartcommissaris

Werkervaring o.a.:

- CEO Europees Massagoed Overslagbedrijf (EMO) en Erts en Kolen Overslagbedrijf Maasvlakte (EKOM)
- Lid Raad van Bestuur Van Ommeren Nederland B.V.
- Managing director Van Ommeren Binnentankvaart B.V.

Mevrouw ir. A.G. Nijhof MBA (1966)

Nationaliteit: Nederlands

Beroep/hoofdfunctie: Voorzitter Raad van Bestuur Tauw Group bv.

Datum eerste benoeming: 30 september 2012

Lopende termijn van benoeming: 30 september 2016

Nevenfuncties:

- Lid Raad van de Leefomgeving en Infrastructuur
- Lid van de Centrale Plan Commissie
- Lid Raad van Toezicht ARK
- Lid van de Maatschappelijke Adviesraad RIVM
- Overheidscommissaris van De Nederlandsche Bank

Werkervaring o.a.:

- Lid Raad van Bestuur Grontmij
- Directeur-Generaal Water ministerie van Infrastructuur en Milieu

De heer drs. F. Verhagen RA (1961)

Nationaliteit: Nederlands

Beroep/hoofdfunctie: CFO DELTA N.V.

Datum eerste benoeming: 24 juni 2009

Lopende termijn van benoeming: 24 juni 2017

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen DELTA Netwerkbedrijf
- Lid Raad van Toezicht Admiraal de Ruyter Ziekenhuis
- Lid Raad van Toezicht Hogeschool Zeeland

Werkervaring o.a.:

- CFO Essent Trading International SA
- CFO bij verschillende internationale onderdelen van Reed-Elsevier

De heer drs. B.J. de Reu (1950)

Nationaliteit: Nederlands

Beroep/hoofdfunctie: Gedeputeerde Provincie Zeeland

Datum eerste benoeming: 26 november 2015

Lopende termijn van benoeming: 26 november 2019

Nevenfuncties:

- Lid IPO-bestuur
- Voorzitter gebiedsoverleg Zuid Westelijke Delta
- Lid AB/DB RUD
- Lid bestuur BRZO-RUD (DCMR)
- Lid RvB/covoorzitter VZW Bio Base Europa
- Voorzitter RvT Biobased Delta
- Lid Comité van Aanbeveling Jeugdcultuurfonds

- Lid board Smart Delta Resources
- Lid commissie toekomstige zorg Zeeland

Werkervaring o.a.:

- Directeur RPCZ (Adviesbureau voor Onderwijs en Kindcentra Zeeland)

Directie

Mevrouw ir. A.M. Ottolini (1958)

Nationaliteit: Nederlands

Beroep/hoofdfunctie: Algemeen Directeur Evides Waterbedrijf

Datum eerste benoeming: 1 november 2014

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen Delfluent B.V.
- Bestuurslid Stichting Water for Life
- Lid Raad van Commissarissen Spaarnelanden
- Lid Raad van Commissarissen woningcorporatie Ons Doel
- Lid van de Ledenraad van de Rabobank Leiden – Katwijk

Introductie Evides Waterbedrijf

Evides is een duurzaam en innovatief waterbedrijf, in verbinding met de omgeving waarin zij werkt. Wij zorgen ervoor dat de klant nu en in de toekomst kan rekenen op een betrouwbare drink-, industrie-, en afvalwatervoorziening.

24 uur per dag, 365 dagen per jaar krijgen 2,5 miljoen consumenten en het bedrijfsleven in Zuidwest-Nederland (Zuid-Holland Zuid, Zeeland en Brabantse Wal) betrouwbaar drinkwater uit de kraan.

Daarnaast levert Evides water aan grote industriële bedrijven in Nederland, België en Duitsland. Dit gaat om water waarvan de eigenschappen worden afgestemd op de specifieke vereisten en wensen van iedere klant. De rol van Evides op het vlak van industriewater varieert van tijdelijke leverancier tot partner die de complete realisatie en bediening van waterzuiveringsinstallaties voor zijn rekening neemt. Evides is ook actief in het zuiveren van afvalwater en het hergebruik van gezuiverd afvalwater voor onder andere industriële toepassingen.

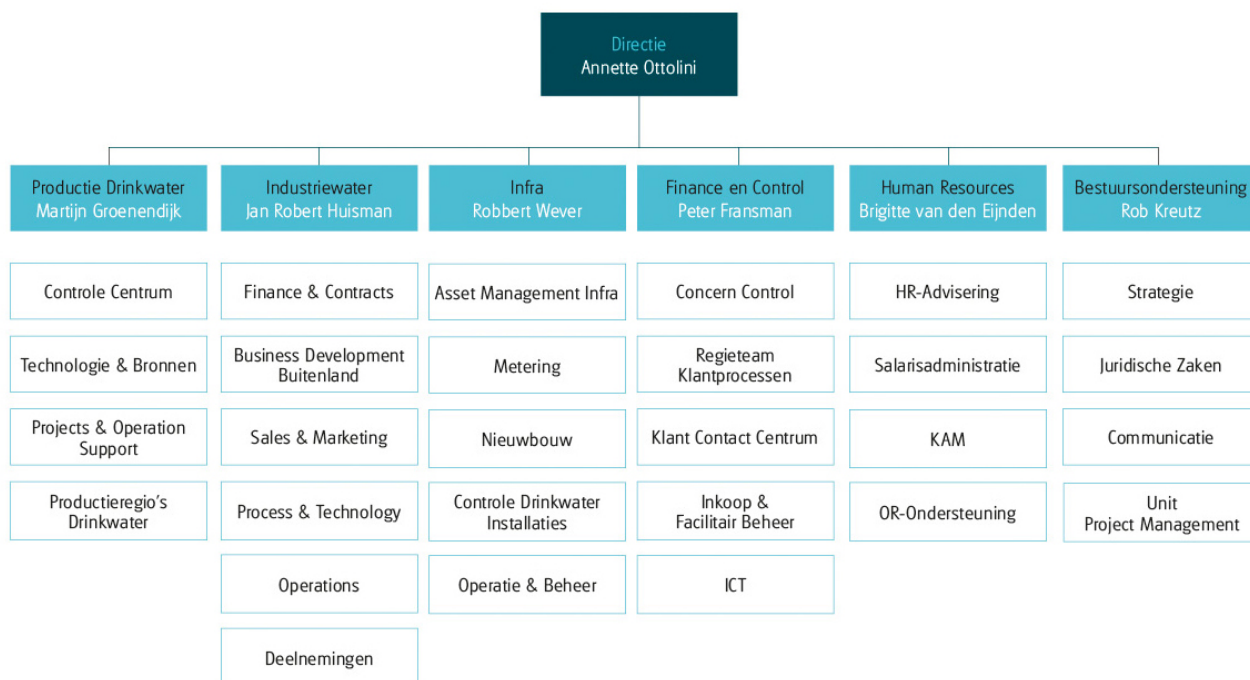
Door de combinatie van drinkwater-, afvalwater- en industriewateractiviteiten kan Evides zich richten op het continu verbeteren van technieken om water te winnen, zuiveren, leveren en – zoveel mogelijk – te hergebruiken. Op deze manier willen we een bijdrage leveren aan een optimaal gebruik van de waterketen in Nederland en daarbuiten.

In totaal leverde Evides in 2015 153,7 miljoen kubieke meter drinkwater en 93,4 miljoen kubieke meter water voor industrieel gebruik via ons 14.145 kilometer lange leidingnet. Daarnaast was Evides actief in de afvalwaterzuivering en verwerkte ze 1.361.900 vervuilingseenheden. Daarmee is Evides het op één na grootste drinkwaterbedrijf, de grootste industriewaterleverancier van Nederland en de zevende in afvalwaterverwerking.

Evides is een N.V. die voor 50% eigendom is van B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides (de gemeenten in Zuid-Holland Zuid) en voor 50% van DELTA N.V. (DELTA is eigendom van de provincies Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Brabant, 13 Zeeuwse gemeenten, 2 Brabantse gemeenten en 1 Zuid-Hollandse gemeente).

Organogram

Versie 31 december 2015. Zie Evides.nl voor de actuele versie.

Voorzieningsgebied

Evides Waterbedrijf levert drinkwater in de volgende regio's/gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Bergen op Zoom (specifiek: Halsteren en Lepelstraat), Binnenmaas, Borsele, Brielle, Capelle aan den IJssel, Cromstrijen, Delft, Den Haag (specifiek: Wateringse Veld), Dordrecht, Goeree-Overflakkee, Goes, Hellevoetsluis, Hulst, Kapelle, Korendijk, Maassluis, Middelburg, Midden-Delfland, Nissewaard, Noord-Beveland, Oud-Beijerland, Reimerswaal, Rotterdam, Schiedam, Schouwen-Duiveland, Sluis, Strijen, Terneuzen, Tholen, Veere, Vlaardingen, Vlissingen, Westland, Westvoorne, Woensdrecht en Zwijndrecht (specifiek: voormalig Heerjansdam).

Evides Industriewater is actief voor opdrachtgevers in Nederland, België en Duitsland.

Strategie

Evides Waterbedrijf is een betrouwbare en deskundige waterleverancier voor consument, bedrijf en industrie. Onze klanten kunnen rekenen op water van de juiste kwaliteit en met een grote leveringszekerheid.

Water is een vitale behoefte voor mens en bedrijf. Ons doel is om nu en in de toekomst veilig en schoon water te leveren tegen een aanvaardbare prijs en met goede service. Dit is de kern van onze publieke taak als waterleverancier.

Wij streven ernaar in de top drie van Nederlandse waterbedrijven te staan wat betreft operationele kosten per m³ geleverd product. Om de kwaliteit van onze producten te waarborgen, zetten wij ons met grote toewijding in voor het behoud en de kwaliteitsverbetering van onze bronnen. Wij zoeken actief naar samenwerking met publieke en private partners in de branche om synergie en innovatie in de waterketen te bevorderen.

Als waterbedrijf staat Evides middenin de samenleving, waarbij wij onze werkzaamheden in overeenstemming met wetten en regels uitvoeren. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is ingebed in onze bedrijfsvoering. Wij zetten ons actief in voor een verbetering van de drinkwatervoorziening in Nederland en ontwikkelingslanden, gaan op een verantwoorde manier om met het milieu en de bronnen waaruit wij water winnen en willen een aantrekkelijke werkgever zijn waar veilig werken hoge prioriteit heeft.

Focus 2013 - 2016

Om de belangen van onze klanten, aandeelhouders en medewerkers ook in de toekomst veilig te stellen, investeren we in de uitbreiding van onze activiteiten en kwaliteitsverbetering van onze organisatie. Ook voor 2016 zijn de volgende vier richtinggevende doelen leidend:

- De **klant** staat bij Evides centraal. Iedere afnemer moet kunnen rekenen op een goede dienstverlening. Evides werkt daarom continu aan het verbeteren van klantprocessen.
- Evides wil een **voorloper zijn** in het beheersen van de processen om water schoon te maken en te leveren.
- Evides streeft naar een gecontroleerde groei in de **industriewateractiviteiten** – leidend tot een gematigde maar bestendige verbetering van ons rendement.
- We blijven ons inzetten voor verdere **verduurzaming** van de bedrijfsvoering, inclusief meer samenwerking in de **waterketen**.

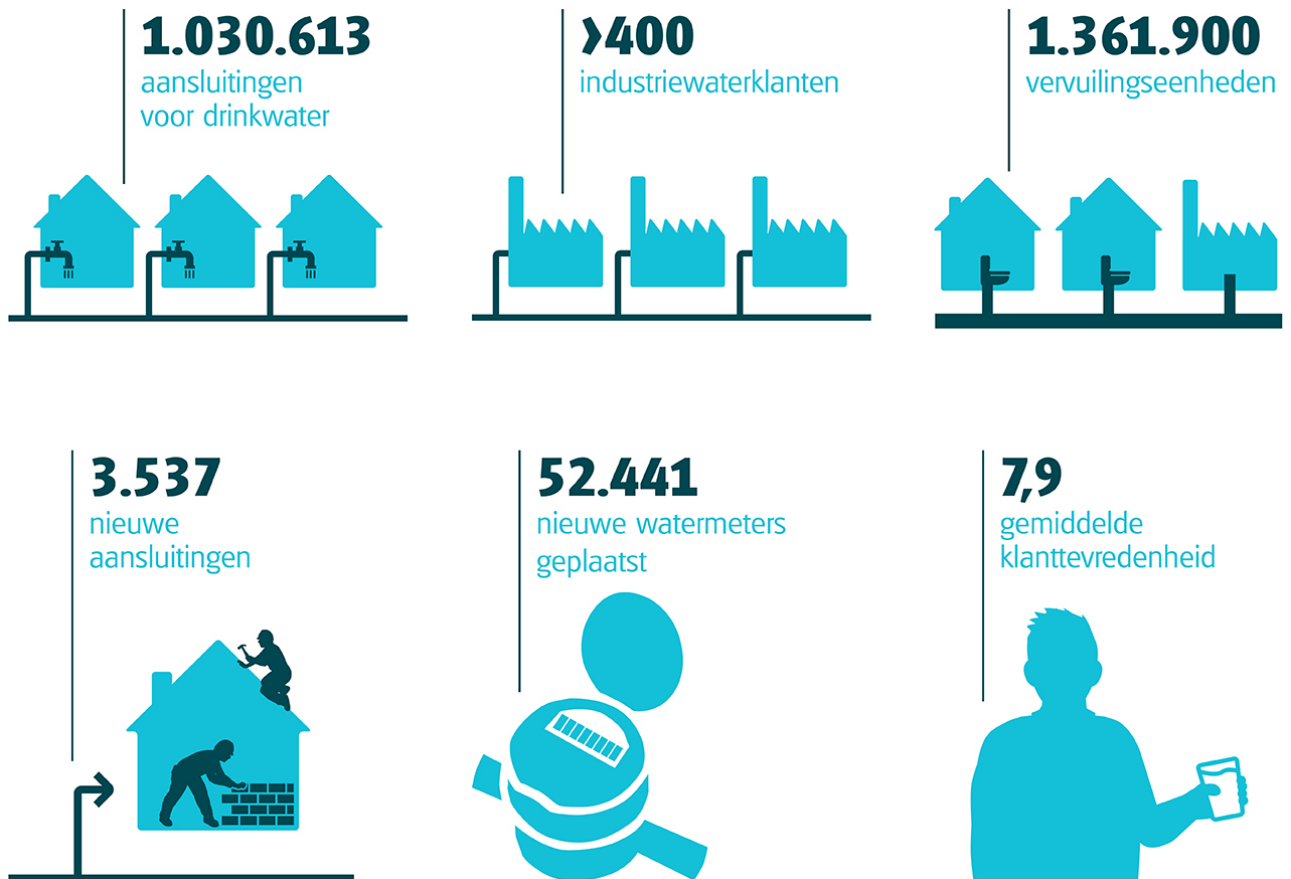
Daarnaast waarborgen we een **gezonde bedrijfsvoering** voor de lange termijn door middel van een **duurzaam personeelsbeleid** en focus op kostenbeheersing.

Strategisch Kader 2017 – 2021

Evides is gestart met een strategische heroriëntatie, die gaat leiden tot het nieuwe Strategisch Kader 2017 – 2021. We gaan bepalen hoe we de komende jaren willen inspelen op ontwikkelingen in de sector, kansen in de markt voor industrie-, afval- en drinkwater, technologische mogelijkheden en de klantbeleving. Vanuit het motto: 'Van buiten naar binnen in verbinding met elkaar.'

Ons werk in 2015

Zorg voor klant en omgeving

Evides Waterbedrijf biedt klanten een hoge mate van leveringszekerheid en kwaliteit van het water. Continu zetten wij ons in voor een betere service en producten en diensten op maat, onder meer door nauw samen te werken met partners in onze directe omgeving.

Contact met onze drinkwaterklanten

Evides werkt continu aan het optimaliseren van de klantprocessen: van het realiseren van aansluitingen, het opnemen van meterstanden en verhelpen van storingen tot administratie en facturatie van rekeningen.

De drinkwaterklant kan veel waterzaken online regelen. Het aandeel klanten dat meterstanden digitaal doorgaf via Evides.nl, steeg in 2015 tot 66% (2014: 54%). In 2015 stapten 58.000 klanten over op digitale facturen. Dankzij deze stijging ontvangt nu 67% van de drinkwaterklanten de facturen digitaal. Daarnaast gaven 32.988 klanten hun verhuizing digitaal door via Evides.nl, hiermee sijgt het aandeel naar 48% (2014: 45%). Naast klantgemak leveren de digitale contacten ook een kostenbesparing op, doordat gegevens snel en efficiënt verwerkt kunnen worden én er geen brieven meer worden verstuurd. Om online service verder te kunnen verbeteren, is afgelopen jaar gestart met de bouw van een geheel vernieuwde website Evides.nl, die in 2016 live gaat. Vanzelfsprekend blijven we ook klaarstaan voor klanten die de voorkeur geven aan contact per telefoon of post.

In 2015 introduceerden we de website mijnaansluiting.nl, waar klanten en aannemers in Zuid-Holland Zuid - bij een verbouwing of nieuwbouw - aansluitingen kunnen aanvragen of wijzigen. De nieuwe website is een landelijk initiatief van meer dan 25 aanbieders van nutsvoorzieningen dat fungeert als één centrale plek waar klanten aansluitingen kunnen regelen.

Klanttevredenheid

Wij meten de tevredenheid van klanten over vrijwel alle klantprocessen, zoals verhuizen, facturatie, het verhelpen van storingen en het aanvragen of wijzigen van aansluitingen. Op grond van de feedback voeren we verbeteringen door. In 2015 bedroeg de algehele klanttevredenheid een 7,9. In het zuiden van Zuid-Holland waardeerde de klant ons met een 7,8 (2014: 7,8). In provincie Zeeland, het eiland Goeree-Overflakkee en op de Brabantse Wal is de dienstverlening uitbesteed aan Delta. Daar bedroeg de algehele tevredenheid 8,1 (2014: 8,2).

Sinds 2015 hebben we ook de tevredenheid van klanten over de afhandeling van storingen in kaart. Klanten gaven ons voor het afhandelen van kleine storingen een 8,6, en van grote storingen een 6,7. In het gebied waar Delta de dienstverlening verzorgt, geeft de klant een 7,1 voor kleine storingen en een 6,4 voor grote storingen. Wij zien ruimte voor verbetering bij de afhandeling van grote storingen. Daartoe hebben we bijvoorbeeld de huidige online informatie over storingen aangepast en gaan wij in 2016 voor een deel van ons voorzieningsgebied – het andere deel volgt op een later moment – werken met Waterstoringen.nl.

Ook meten we sinds 2015 de tevredenheid bij het doorgeven van een verhuizing via Evides.nl of 0900 0787. De klant geeft deze dienstverlening een 7,8.

De dienstverlening rondom het proces aansluitingen is eveneens gemeten. In 2015 is hier de website mijnaansluiting.nl geïntroduceerd voor klanten in Zuid-Holland Zuid. Helaas blijft de klanttevredenheid voor het proces – van aanvraag tot realisatie – achter. De klant geeft een 5,7 voor de dienstverlening (2014: 6,7). Klanten en aannemers in Zeeland, Goeree-Overflakkee en de Brabantse Wal kunnen aansluitingen nog steeds via Delta Infra aanvragen en wijzigen. Klanten waarderen de dienstverlening hier met een 5,8. Evides ziet veel ruimte voor verbetering in de informatievoorziening richting de klant in beide gebieden en gaat hier in 2016 hard aan werken.

Daarnaast is de klanttevredenheid rondom het proces van de verplichte controle op collectieve drinkwaterinstallaties gemeten. Deze worden uitgevoerd bij instellingen als ziekenhuizen, hotels en campings. De klanten waarderen onze dienstverlening met een 7,8 (2014: 7,7). In 2015 zijn 7814 controles verricht (2014: 5.709). Sinds 2015 heeft Evides meer medewerkers en ICT-mogelijkheden voor deze controles beschikbaar.

Ook vragen wij klanten om hun tevredenheid bij het plaatsen, vervangen en onderhouden van watermeters. Als klantcijfer voor deze werkzaamheden krijgt Evides een 8,1 (2014: 8,5). We zien een lichte daling. Vanaf dit jaar werkt Evides samen met een nieuwe aannemer; dit verliep in de overgangsfase anders dan gepland onder meer in het maken van afspraken met de klant.

Prijsvast drinkwater

Met ingang van 1 januari 2016 hebben wij onze drinkwatertarieven licht kunnen verlagen. Dit is de derde keer dat Evides een tariefsverlaging doorvoert sinds 2004. Verder zijn de tarieven ondanks de inflatie steeds gelijk gebleven. Daarnaast staat Evides in de top drie van waterbedrijven met de laagste operationele kosten per 1.000 liter. Niettemin daalt voor de meeste klanten de totale waterrekening niet, omdat steeds meer gemeenten precario heffen – een belasting voor het gebruik van openbare grond voor leidingen. Als waterbedrijf berekenen wij deze heffing door aan onze klanten die in de betreffende gemeenten wonen. Als watersector maken wij bezwaar tegen precario, omdat wij drinkwater willen leveren tegen een maatschappelijk aanvaardbaar tarief, dat vrij van deze belastingheffing moet zijn.

Persoonlijke aanpak bij betalingsproblemen

De meeste klanten betalen tijdig de drinkwaternote, maar helaas kunnen of willen sommige de rekening niet betalen. Hiervoor kent Evides een zorgvuldig na-incassoproces om afsluiting van de drinkwatervoorziening – als uiterste middel – te voorkomen.

Het is van belang dat klanten hun rekening voor drinkwater betalen; alleen dan kan Evides Waterbedrijf kraanwater leveren tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten voor alle klanten. Het overgrote deel van de klanten betaalt op tijd. Als dit niet gebeurt, onderneemt Evides een reeks aan acties – van diverse brieven tot een huisbezoek – om de rekening te innen, een betalingsregeling te treffen of door te verwijzen. Hiervoor hebben we de afgelopen jaren met GGD's en gemeenten in onze regio samenwerkingsconvenanten gesloten. In 2015 hebben we onze samenwerking op het gebied van schuldproblematiek nog verder uitgebreid door een convenant te sluiten met de branchevereniging Professionele Bewindvoerders en Inkomensbeheerders, de BPBI. Bewindvoerders hebben soms al contact met klanten met betalingsproblemen nog voordat deze in de schuldhulpverlening terechtkomen. Hierdoor kunnen wij klanten in een nog vroeger stadium helpen met het regelen van hun schulden.

Sinds september 2015 hebben wij in kaart hoe de klant kijkt naar onze persoonlijke aanpak bij betalingsproblemen. De klant geeft Evides hiervoor een 7,4. In 2015 hebben wij 1.412 klanten vanwege langdurige wanbetaling afgesloten (2014: 861). Hiervan konden 692 (49%) afsluitingen binnen een week en 311 (71%) binnen vier weken ongedaan worden gemaakt, omdat klanten alsnog hadden betaald.

Meer diensten voor onze industriewaterklanten

Evides Industriewater leverde in 2015 aan meer dan 400 klanten industriewater ter ondersteuning van hun productieprocessen. Hierbij passen wij onze dienstverlening aan op de wensen van de klant. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen – in de zin van duurzame oplossingen – neemt hierbij een belangrijke plaats in. Door een nauwe samenwerking met bedrijven en partners was het in 2015 mogelijk om de dienstverlening verder uit te breiden.

Een voorbeeld is een nieuwe waterbehandelingsinstallatie in Pernis. Daar is voor Air Liquide een bestaande demiwaterfabriek uitgebreid met een condensaat behandelingsinstallatie. Hiermee zuiveren wij het water tot een kwaliteit, waarvan direct stoom kan worden gemaakt. Dit wordt weer ingezet in het productieproces van Shell Pernis.

Een ander voorbeeld is ons aandeel in het project Sloewarmte. In de Zeeuwse zeehaven Vlissingen heeft Evides Industrierwater een restwarmtesysteem aangelegd en in beheer, waardoor we de warmte afkomstig van Zeeland Refinery opnieuw kunnen benutten. De restwarmtekoppeling leidt tot een energiebesparing van 2,4 miljoen Nm³ per jaar (dit staat gelijk aan het jaarverbruik van circa 1.500 huishoudens). Twee naastgelegen bedrijven zijn hierop aangesloten.

Voor een Nederlandse vestiging van het Amerikaanse bedrijf Albemarle Catalysts Company, producent van katalysatoren voor de olie- en kunststofindustrie, ontwikkelden we een waterfabriek gebaseerd op de techniek van omgekeerde osmose. Behalve het ontwerp, verzorgde Evides ook de bouw, beheer en bedrijfsvoering van deze waterbehandelingsinstallatie in Amsterdam.

Op de afvalwaterzuivering in Sloe zijn wij in 2015 gestart met de bouw van een **anaerobe voorzuivering** voor afvalwater dat veel organische stoffen bevat. Zo bieden we een toekomstbestendige, duurzame oplossing voor het afvalwater van de bedrijven in het havengebied Vlissingen-Oost. Ook bereiden wij de bouw voor van een **centrale afvalwaterzuiveringsinstallatie** in de Botlek voor, om het afvalwater van meerdere (petro)chemiebedrijven te zuiveren. Met deze samenwerking dragen wij bij aan ketenoptimalisatie en het versterken van het vestigingsklimaat.

Daarnaast is in 2015 met onze partners van het **samenwerkingsverband SAZ+** besloten om het zuiveringsslib dat ontstaat bij deze afvalwaterzuivering opnieuw te gebruiken. Voortaan wordt dit slib vergist tot biogas dat gebruikt voor het opwekken van elektriciteit.

Meer demiwater voor Botlek en Maasvlakte

Er is een toenemende vraag naar gedemineraliseerd water in de Botlek: een basisproduct voor veel (petro-)chemische processen. Daarom startte Evides in 2015 met de voorbereidingen voor de bouw van een tweede demiwaterfabriek. We verwachten in 2016 met de bouw te beginnen. Het is een aanvulling op onze huidige Demi Water Plant Botlek (DWP 1). Met de tweede demiwaterfabriek (DWP 2), die verbonden wordt met het bestaande demiwaterleidingnet, is het mogelijk om bestaande klanten meer capaciteit te bieden en ook nieuwe klanten te voorzien van demiwater. Voor DWP 2 hebben wij in 2015 al een eerste contract gesloten met een bestaande klant, die voor een langere periode demiwater gaat afnemen.

Focus op Europa

In 2015 zijn al onze operationele industriewateractiviteiten in Azië beëindigd. Er waren onvoldoende mogelijkheden om een succesvol business model te realiseren onder meer als gevolg van andere regelgeving en cultuur. We richten onze focus op West-Europa waar nu goede groeimogelijkheden zijn.

Crisisbeheersing

Om onze klanten ook tijdens crises de beschikking over betrouwbaar drinkwater te verzekeren, werkt Evides Waterbedrijf nauw samen met andere waterbedrijven en overheden. We hebben hiervoor een goed georganiseerde crisisorganisatie opgezet die snel en adequaat kan handelen.

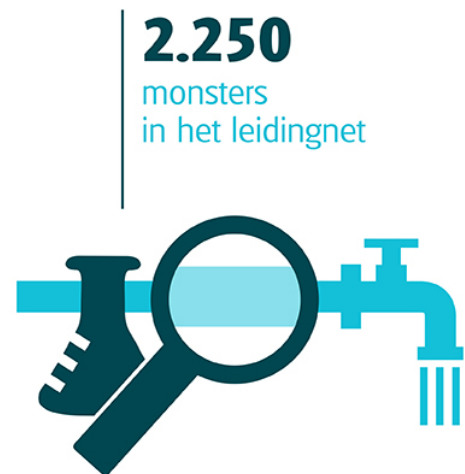
De samenwerking met de vijf veiligheidsregio's in ons voorzieningsgebied gebeurt op basis van convenanten. Met de ondertekening van het convenant met Haaglanden in 2015, hebben we nu met alle vijf afspraken over crisisbeheersing en –communicatie vastgelegd.

In 2015 was onze crisisorganisatie een aantal maal actief. Zo trad zij in werking na lozing van de chemische stof pyrazool in de Maas door Sitech in Limburg. De vervuiling was dusdanig dat wij langere tijd geen Maaswater in onze spaarbekkens konden innemen. Uiteindelijk vingen wij deze langdurige innamestop volledig op met onze eigen noodvoorraad en de inzet van noodvoorzieningen. Zie ook '[Hoe wij onze bronnen beschermen](#)'.

Onze paraatheid bij crises is mede te danken aan de oefeningen die we regelmatig zelf houden en met collega-waterbedrijven, veiligheidsregio's en andere instanties. Op Goeree-Overflakkee hielden wij in februari 2015 samen met de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en de gemeente een crisioefening waarbij een verstoring van de drinkwatervoorziening werd nagebootst. Het betrof een 'papierene oefening' waarbij de deelnemende partijen maatregelen formuleerden om de gespeelde situatie het hoofd te bieden. Met de veiligheidsregio Midden-West Brabant oefenden we in september een scenario waarbij een waterwingebied fictief vervuild raakte.

Onze bronnen en assets

Evides Waterbedrijf produceert water uit drie verschillende bronnen: oppervlaktewater, grondwater en geïnfiltreerd duinwater. Naarmate die bronnen schoner zijn, verloopt de zuivering efficiënter, goedkoper en met minder afvalproductie, energie- en chemicaliënverbruik. Daarom besteden wij samen met onze partners veel aandacht aan het beschermen en schoonhouden van onze toeleveringsbronnen. Structureel overleg met de omgeving en goed beheer en onderhoud van onze leidingen, het innoveren van onze zuiveringsinstallaties en gebruik van de juiste ondersteunende ICT-systemen, onze 'assets', zijn essentieel om de waterkwaliteit en leveringszekerheid voor onze klanten te waarborgen, nu en in de toekomst.

Hoe wij onze bronnen beschermen

Het waarborgen van een goede waterkwaliteit begint bij de bron. Naarmate die bronnen schoner zijn, verloopt het zuiveren van het water sneller, eenvoudiger en met minder energieverbruik, waardoor ook de kosten stabiel blijven. Daarom werkt Evides actief aan bronbescherming. We worden echter geconfronteerd met situaties en ontwikkelingen die niet altijd eenvoudig zijn op te lossen, zoals klimaatverandering, nieuwe verontreinigingen en verzilting. Goede samenwerking met partners zoals RIWA Maas, het ministerie van Infrastructuur & Milieu, KWR en de waterschappen is van belang en hier investeren wij voortdurend in. We

zijn en blijven alert op de ontwikkelingen die van invloed zijn op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater, zodat we tijdig kunnen acteren en de kwaliteit van het drinkwater kunnen blijven waarborgen.

Scherpe controle op inname Maaswater

De waterkwaliteit houden wij dag en nacht in de gaten. Zo beschikt Evides over een meetprogramma waarmee we samen met Nederlandse en Belgische waterbedrijven het Maaswater continu monitoren. RIWA-Maas, het internationaal samenwerkingsverband van drinkwaterbedrijven die Maaswater als bron gebruiken, publiceert regelmatig gegevens over de waterkwaliteit in de Maas en benadert waar nodig politieke besluitvormers en andere belanghebbenden om aan te dringen op preventieve maatregelen, onder het motto voorkomen is beter dan genezen.

Wanneer er in de Maas stroomopwaarts een vervuiling wordt geconstateerd, stopt Evides tijdelijk de waterinname. In 2015 werd de inlaat 16 keer gestaakt gedurende 62 dagen (2014: inlaat 14 keer gestaakt gedurende 23 dagen). De lozing van de chemische stof pyrazool in de zomer van 2015, door een Sitech in Limburg, plaatste ons voor een relatief grote uitdaging, omdat deze puntlozing lang aanhield. Gedurende 25 aaneengesloten dagen konden we geen Maaswater innemen. Niet eerder heeft een lozing waardoor wij onze inname moesten stoppen, zolang geduurd. In deze periode was onze crisisorganisatie actief en vielen we terug op noodvoorraden die we in verschillende ontvangstbekkens aanhouden (zie ook 'Crisisbeheersing'). We hebben deze innamestop kunnen opvangen, zonder dat de leveringszekerheid en de kwaliteit van ons drinkwater in het geding kwamen en onze klanten er iets van hebben gemerkt in de drinkwaterlevering.

Deze gebeurtenis onderschrijft het belang van de aanleg van ons [nieuwe innamepomstation](#) in de Biesbosch. Het nieuwe pompstation heeft een grotere capaciteit, zodat we onze zoetwatervoorraden sneller kunnen aanvullen. Dit vergroot onze mogelijkheden voor de selectieve inname van oppervlaktewater van goede kwaliteit. Dit is ook van belang vanwege de klimaatverandering, waardoor onder andere de waterafvoeren van de Maas meer zullen fluctueren. Daarbij komt het innamepunt op een andere locatie. Dit heeft een gunstig effect op de doorstroming van het bekkenwater waardoor het zuiverend vermogen van de spaarbekkens toeneemt. Om dit nieuwe innamestation mogelijk te maken doorloopt Evides de m.e.r.-procedure (milieueffectrapportage). Hierdoor kunnen we straks het werk uitvoeren met oog voor de omgeving en het innamepomstation inpassen in het landschap. De procedure is opgestart met het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Naar verwachting dienen wij in de eerste helft van 2016 in. Het huidige innamestation kent op dit moment twee functies; een innamestation voor Maaswater en een doorvoerstation tussen de bekkens De Gijster en de Honderd en Dertig. Het station blijft bestaan en zal zijn oorspronkelijke functie als doorvoerstation behouden en tevens dienen als noodinnamestation.

Kierbesluit en drinkwater

In 2015 hebben wij voorbereidingen getroffen voor de verplaatsing van ons innamepunt aan het Haringvliet in verband met de compenserende maatregelen voor het zogeheten Kierbesluit. Dit houdt in dat de Haringvlietssluisen in 2018 gedeeltelijk open gaan om vissoorten in staat te stellen hun paaigebieden stroomopwaarts te bereiken. Bijkomend effect is dat zout water het Haringvliet binnendringt, tot voorbij het huidige innamepunt Scheelhoek (Stellendam) waar Evides oppervlaktewater wint. Daarom verplaatsen we dit innamepunt landinwaarts ter hoogte van Middelharnis waar het Haringvliet niet verzilt. Vanaf dit punt leggen we een veertien kilometer lange waterleiding aan die we aansluiten op het bestaande leidingnet om het water naar onze voorzuivering in Ouddorp te leiden. Het voorgezuiverde water gaat de duinen in bij Ouddorp en Haamstede, waar het geïnfiltreerd wordt. De duinen hebben een zuiverende werking. Na een periode van minimaal 30 dagen pompen we het water weer op en zuiveren wij het tot schoon en betrouwbaar drinkwater.

Natuurherstel en vergroten biodiversiteit

Op de Brabantse Wal, waar wij grondwater winnen als bron voor drinkwater, werken we aan verschillende initiatieven om de natuurwaarden in het gebied te verhogen. Sinds 2009 verbeteren wij samen met Nederlandse en Belgische overheden, natuurorganisaties, landbouwers en landeigenaren de waterkwaliteit en -kwantiteit van dit grensoverschrijdende natuurgebied en vergroten we de biodiversiteit. In de afgelopen decennia is de waterhuishouding in het natuurgebied veranderd, evenals de kwaliteit van het water in de vennen en waterlopen. Dit als gevolg van onder andere bebouwing, waterwinning, luchtvervuiling, landbouwactiviteiten en andere aanpassingen in het landschap. Uit vele onderzoeken bleek

vooral de waterkwaliteit in de vennen en de waterspiegels een negatief effect te hebben op de biodiversiteit. Daarom is onder andere eerder een dam gebouwd om te voorkomen dat water van mindere kwaliteit het hele De Grote Meer instroomt. Door landbouwactiviteiten is het toestromende water voedselrijk, terwijl de flora en fauna van De Grote Meer juist afhankelijk is van de toestroom van voedselarm water.

Om water van goede kwaliteit naar het Nederlandse droge ven De Grote Meer te laten stromen, troffen we in 2015 voorbereidingen voor de aanleg van een vijf kilometerlange transportleiding, dat overtollig water uit het Belgische natte natuurgebied De Nol-Stappersven overbrengt.

Daarnaast hebben we in ons waterwingebied bij Huijbergen uitheemse boomsoorten gekapt en loofbomen die van oorsprong in het gebied thuishoren geplant. In Ossendrecht herstelden we drie historische vennen en verbeterden we de waterkwaliteit en –kwantiteit van een visven.

Uit het grondwaterwingebied 's Gravendeel bij Dordrecht hebben we een ondergrondse bronwaterleiding verwijderd die niet meer voor onze waterwinning werd gebruikt. In de tien kilometerlange strook erboven is nu weer ruimte voor vegetatie.

Op de Kop van Schouwen waren we in 2015 betrokken bij plannen om het spuiten van zand één jaar over te slaan en zo verstuiving van zand vanaf het strand landinwaarts te stimuleren. Deze maatregel helpt bij het in stand houden van de natuurwaarden van ons waterwingebied op het eiland. Het gaat om een nauwe samenwerking tussen Rijkswaterstaat, de provincie, het waterschap, de gemeente en Evides.

Onze waterzuivering

Voor de productie van zowel drink-, industrie- als afvalwater werkt Evides met een groot aantal zuiveringsinstallaties. Goed beheer en onderhoud van deze installaties is essentieel om de grote leveringszekerheid voor onze klanten te waarborgen.

In 2015 hebben we stappen gezet in het verbeteren van de procesautomatisering van onze zuiveringsinstallaties voor drinkwater. Door bedrijfsbreed dezelfde automatisering door te voeren, maken we de werking en het beheer van onze zuiveringsinstallaties efficiënter. In 2015 is de besturing voor de zuivering in Baanhoek en Haamstede al vervangen. In de komende jaren volgen de andere locaties.

Op zuiveringslocatie Braakman is in 2015 gewerkt aan het vervangen van toevoerleidingen, het verwijderen van slib en het vervangen van folie van een van de spaarbekkens. Hierdoor kan het bekken weer tientallen jaren mee. Om de werkzaamheden uit te voeren is de bedrijfsvoering tijdelijk aangepast. Helaas zijn de werkzaamheden uitgelopen door kwaliteitsproblemen met het folie. Hierdoor zijn we genoodzaakt om langere tijd een aangepaste bedrijfsvoering te voeren en ervaart de omgeving langer overlast. Met name het langdurig bemalen van grondwater veroorzaakte hinder voor agrariërs in het gebied. Wij zijn met hen in gesprek gegaan om tot een oplossing te komen.

Bij onze industriewaterproductie hebben we in 2015 verschillende zuiveringsinstallaties verbeterd of met nieuwe diensten uitgebreid. In het havengebied Vlissingen-Oost breidden we onze dienstverlening uit met de bouw van een anaerobe voorzuivering. Evides Industriewater zuivert sinds 1997 het afvalwater van circa 60 bedrijven in dit gebied en gaandeweg zijn er meer bedrijven uit de voedingsmiddelindustrie bijgekomen die afvalwater produceren met relatief veel organische stoffen.

Met deze anaerobe technologie halen we die stoffen uit het afvalwater. Bovendien levert de technologie milieuwinst op, omdat bij de afvalwaterzuivering energie vrijkomt in de vorm van biogas en warmte die voor de productie van groene stroom worden gebruikt. Ook leidt anaerobe zuivering tot vermindering van de hoeveelheid slib, een restproduct van afvalwaterzuivering. De nieuwe installatie, waarvan de bouw in 2015 is gestart, is naar verwachting in 2016 gereed.

Evides Industriewater bereidt ook de bouw van een centrale afvalwaterzuiveringsinstallatie in de Botlek voor. Wij zijn de toekomstige bedrijfsvoerder van deze installatie, die wordt ontworpen om het afvalwater van meerdere (petro)chemiebedrijven te zuiveren. Voor de realisatie, die naar verwachting eind 2016 start, is gekozen voor een gefaseerde aanpak. In fase 1 staat het realiseren van een aansluiting voor de eerste klant centraal. In de jaren erna werken we aan het uitbreiden van de infrastructuur, zodat we ook andere bedrijven in de Botlek kunnen aansluiten. Met deze samenwerking draagt Evides bij aan ketenoptimalisatie en het versterken van het vestigingsklimaat van de Botlek.

In 2015 troffen wij daarnaast voorbereidingen voor de bouw van een tweede demiwaterfabriek in de Botlek, gezien de toenemende vraag naar gedemineraliseerd water door de (petro-)chemische industrie. Dit hoogwaardige water is essentieel in de productieprocessen van onze klanten. De nieuw te bouwen demiwaterfabriek (DWP2) wordt straks ook aangesloten op het speciale demiwaterleidingnet, waardoor een nog robuuster systeem ontstaat. DWP 2 komt op de Maasvlakte en gebruikt water uit het Brielse Meer als bron. De bouw begint naar verwachting in 2016. (Zie ook 'Klant en omgeving').

Beheer van ons leidingnet

Onze klanten kunnen 24 uur per dag rekenen op schoon water uit de kraan. Hiertoe hebben we naast zuiveringslocaties ook een uitgebreid leidingnet – van 14.000 kilometer – nodig, dat we continu beheren en onderhouden. Waar nodig voeren wij reparaties uit, vervangen wij delen van het leidingnet of breiden het net uit.

Onderhoud en storingen

In het afgelopen jaar voerde Evides 650 leidingprojecten uit. Tijdens werkzaamheden is het soms nodig om de drinkwaterlevering tijdelijk te onderbreken. Evides beperkt de duur hiervan zoveel mogelijk en informeert de betreffende klanten vooraf bij geplande werkzaamheden. Ook onverwachts kan de drinkwaterlevering onderbroken zijn, bijvoorbeeld door een lekkage in de straat, een wisselende waterdruk of een lekkende hoofdkraan of watermeter. In totaal komen we uit op 8.580 storingen, dit beslaat zowel de grote lekkages op straat als kleine storingen zoals een lekkende watermeter. Door betere vastlegging zien we een lichte stijging ten opzichte van vorig jaar (2014: 8.098 storingen). Een team van Evidesmedewerkers staat 24 uur per dag klaar om problemen op te lossen.

Gemiddeld aantal minuten dat geen levering plaatsvindt (per jaar, per klant)	2015	2014
- Gepland	11,6 minuten	14,0 minuten
- Ongepland	5,3 minuten	5,5 minuten
- Totaal	16,9 minuten	19,5 minuten
Totaal aantal verbruiksadressen	1.030.033	1.031.878

Samen de grond in

De ondergrond van Nederland bestaat uit een complex geheel van kabels en leidingen voor water, telefoon, gas, elektriciteit, internet en riolering. Het is belangrijk om aanleg en onderhoud aan onze waterleidingen goed af te stemmen met andere netbeheerders en werkzaamheden zo veel mogelijk te combineren om overlast voor omwonenden en verkeer te beperken. Daarbij levert het gecombineerd uitvoeren van de werkzaamheden ook efficiëntie- en kostenvoordeel op. In 2015 sloten wij een convenant met de gemeente Rotterdam en gas- en elektriciteitsnetbeheerder Stedin om samen op te trekken bij de

vernieuwing van onze leidingnetten in de komende jaren. Naast de voordelen op korte termijn, wordt de ligging van de leidingen in de ondergrond zo aangepast dat het uitvoeren van onderhoud in de toekomst eenvoudiger wordt.

Grote werken aan waterleidingen

In 2015 verrichtten we verschillende grote werken aan onze waterleidingen. Zo legden we in Zeeland een 1280 meter lange drinkwaterleiding aan onder het Veerse Meer, als onderdeel van een 4,5 kilometer lange waterleiding tussen Noord- en Zuid-Beveland. Voor de boring was een extra tracestudie nodig, waardoor de boring uiteindelijk een half jaar later plaatsvond dan gepland. De keuze viel op het nieuwe tracé en het bleek mogelijk om samen met de netbeheerder voor gasleidingen de grond in te gaan. Door het gezamenlijk vervangen van de leidingen vielen de kosten lager uit. Daarnaast hebben we hierdoor de impact op de omwonenden, grondeigenaren en verkeerssdeelnemers beperkt. Deze drinkwaterleiding wordt naar verwachting in februari 2016 in gebruik genomen.

Onder de Westerschelde liggen twee zinkers met waterleidingen, die wij gedeeltelijk bestort hebben met stenen. Hiermee beschermen wij ze tegen aantasting door stroming of vallende voorwerpen, zoals ankers of containers. De deklaag was op sommige plaatsen afgesleten.

In verband met de verbreding van de A15 hebben we in juni 2015 een grote transportleiding bij Hoogvliet verlegd. Dit was een complexe operatie die in 2,5 dag moest worden uitgevoerd, zodat de verkeersoverlast tot het minimum beperkt bleef. De transportleiding kruist de afrit van de A15 naar de gevaarlijke stoffenroute bij de Botlekbrug. Rijkswaterstaat gaf toestemming voor een weekendafsluiting. Het gehele weekend werd in drieploegen continu doorgewerkt. Zondagnacht om 12 uur lag de leiding op zijn plek en kon de afrit geheel volgens planning opnieuw worden geasfalteerd.

Asset management

Evides Waterbedrijf beschikt over een netwerk van ruim 14.000 kilometer aan leidingen, negen drinkwaterzuiveringen, DBFO-industriewaterinstallaties en industriewaterplants/assets en verzorgt het beheer van afvalwaterzuiveringen. Goed beheer en onderhoud van onze leidingen en installaties zijn essentieel om een goede leveringszekerheid te kunnen garanderen aan onze klanten. Wij doen dit aan de hand van 'asset management', waarbij wij zorgvuldig kijken naar levensduur, kwaliteit, gebruikte materialen, kosten en risico's bij het nemen van beslissingen over onderhoud of vervanging. De afgelopen jaren hebben wij geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van deze werkwijze en in ondersteunende ICT-diensten, verschillende ICT-toepassingen zijn in gebruikgenomen. In 2015 hebben we ook de juridische aspecten bij ons asset management betrokken. Dit betekent dat we in kaart hebben gebracht in hoeverre onze leidingen en installaties juridisch zijn beschermd bij eventuele schade door derden. Ook hebben we de horizon van ons jaarlijkse investeringsplan op basis van asset management opgeschaald van vijf tot dertig jaar, om de technische risico's en financiële planning gedetailleerder in kaart te brengen. Dit is noodzakelijk voor de langetermijnplanning.

Zie ook '[Onze waterzuivering](#)', '[Beheer van het leidingnet](#)' en '[Vooruitblik 2016](#)'.

ISO normen en VCA

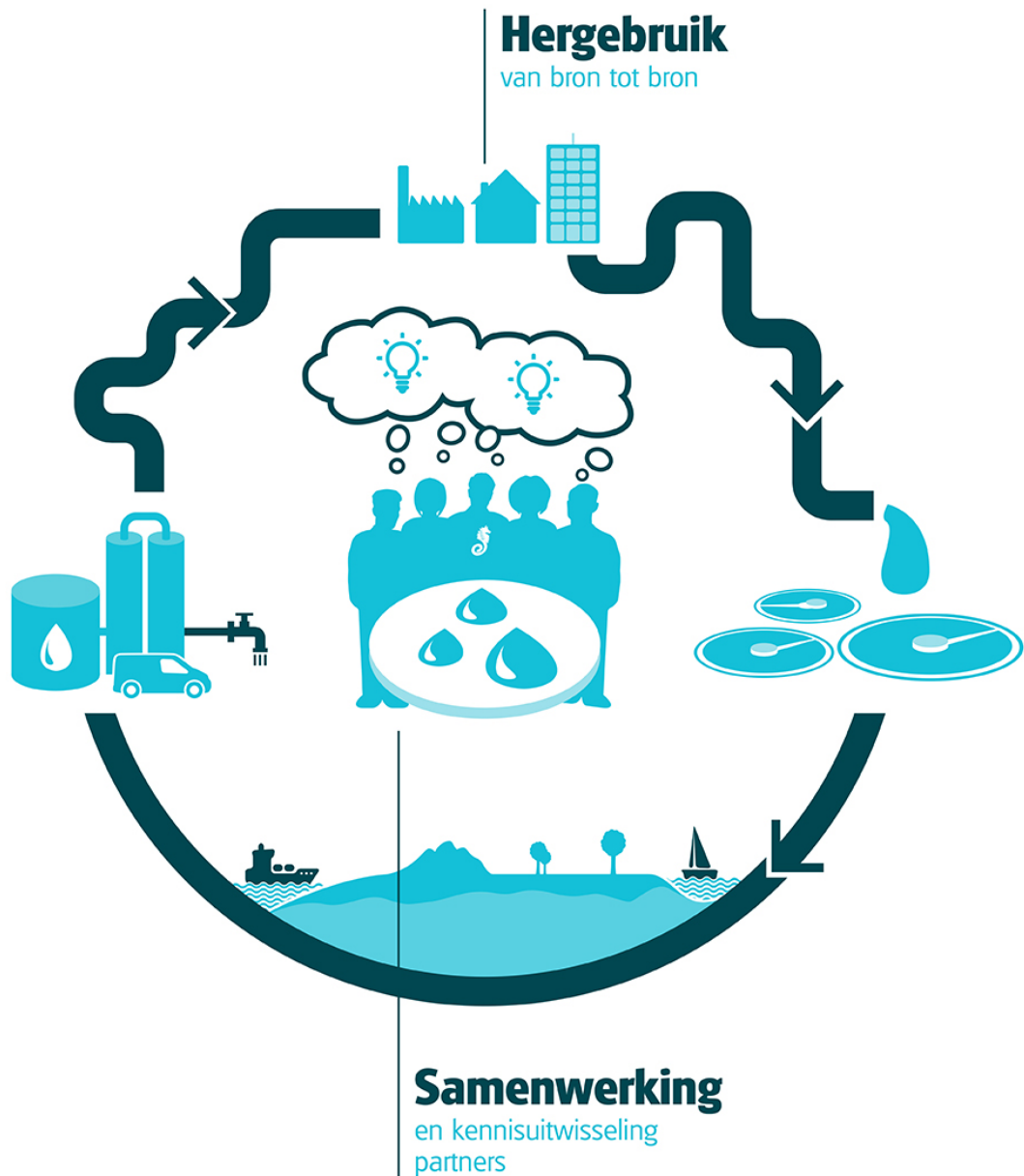
Zuiveringsinstallaties, meetsystemen en leidingnetten moeten voldoen aan strenge ISO-normen. In 2015 heeft Lloyds Register Nederland ons managementsysteem beoordeeld en de certificaten voor ISO 9001 (kwaliteitszorg), ISO 55001 (asset management) en VCA** (veilig werken) verlengd. ISO 9001 geldt voor het hele bedrijf, ISO 55001 voor Evides Industriewater. Het VCA** certificaat geldt voor de afdelingen Evides Industriewater, Projects & Operations Support en Metering. In 2015 heeft de afdeling Metering het VCA** certificaat behaald (zij hadden voorheen een VCA* certificaat). VCA is bedoeld om medewerkers veiliger te laten werken en het aantal ongevallen te verminderen. Meer over 'Veilig en gezond werken' in 2015.

We hebben een milieumanagementsysteem ingericht conform de ISO 14001 norm. Dit betekent onder meer dat we de milieu-aspecten voor iedere productie- en kantoorlocatie in kaart hebben gebracht en een incidentmeldingsysteem hebben ingericht. Daarnaast rapporteren wij intern onze afvalstoffenproductie en energieverbruik; de rapportages bieden inzicht in mogelijkheden voor verduurzaming in onze bedrijfsvoering. In 2015 waren er 22 meldingen van milieu-incidenten. Eind 2015 is de verplichte energie audit voor grote ondernemingen uitgevoerd.

In 2015 is het compliance management systeem verder ingericht, in het bijzonder ten aanzien van de naleving van de Drinkwaterwet. De zogeheten 'PDCA'-cyclus (Plan, Do, Check, Act) is ingebed in het managementsysteem van Evides. In 2015 zijn interne audits uitgevoerd. Daarnaast voerde de Inspectie Leefomgeving en Transport (IL&T) twee audits uit bij Evides. Dit betrof de onderwerpen hygiënisch werken en noodstroomvoorzieningen, beide met goed resultaat. Enkele verbeterpunten zijn opgepakt.

Waterketen

Evides streeft naar verduurzaming van de waterketen. Samen met collegawaterbedrijven, waterschappen, gemeenten, onderzoeksinstituten en particuliere bedrijven verkennen we nieuwe, efficiënte mogelijkheden voor de productie van drinkwater, de zuivering van afvalwater, het tegengaan van vervuiling van grond- en oppervlaktewater en beheer van ondergrondse leidingen. Dit is mede in het kader van het nationale Bestuursakkoord Water (2011). We kunnen belangen bundelen en kansen tijdig benutten. Tegelijkertijd verkleinen we de eventuele negatieve impact op de omgeving. In 2015 heeft Evides verschillende initiatieven genomen om een duurzame waterketen gestalte te geven door onder meer slim om te gaan met water, grondstoffen en energie.

Schone Maaswaterketen

De Maas kan en moet schoner. Evides nam het initiatief tot het project Schone Maaswaterketen. Samen met alle waterschappen en Nederlandse drinkwaterbedrijven langs de Maas onderzoeken we mogelijkheden om de afvalwaterzuivering zo te verbeteren dat geneesmiddelenresten en andere nieuwe stoffen niet in de Maas terechtkomen. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu ondersteunt dit project. Ook Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) doet mee. Het internationaal samenwerkingsverband RIWA-Maas vervult een adviserende rol. De samenwerkingsovereenkomst werd in oktober 2015 getekend.

Om afvalwater te ontdoen van microverontreinigingen – zoals resten van geneesmiddelen, zonnebrandcrème, hormoonontregelaars en bestrijdingsmiddelen – is in 2015 een proef gestart met toevoeging van koolstof in poedervorm aan het 'actiefslibproces' in de afvalwaterzuivering. In deze fase stroomt rioolwater door een tank waarin bacteriën schadelijke stoffen omzetten in residu, dat als slib naar de bodem zakt. We verwachten dat microverontreinigingen zich aan de poederkool hechten, wat de omzetting van deze stoffen en de bezinking versnelt. Het bijzondere van deze techniek is dat het in een bestaand proces wordt ingebouwd, zodat er geen nieuwe installaties nodig zijn voor deze zuiveringsstap, en er dus geen bijkomende kosten zijn.

Het project Schone Maaswaterketen, dat tot in 2017 loopt, richt zich ook op onderzoek naar de precieze invloed die relatief nieuwe microverontreinigingen hebben op milieu en gezondheid. Kennis van deze stoffen en hun mogelijke schadelijke effecten is mede bepalend voor de keuzes die bij ontwikkeling van nieuwe zuiveringstechnieken gemaakt worden. Ook wijzen de deelnemende partners andere partijen op hun rol bij het voorkomen van microvervuiling. Zo kunnen gezondheidsinstellingen afvalstromen scheiden en dient de farmaceutische industrie een bijdrage te leveren door afbreekbare medicijnen te produceren.

SAZ+: een hechte waterketen

In 2015 tekenden wij officieel de samenwerkingsovereenkomst met het Zeeuwse Waterschap Scheldestromen en de dertien Zeeuwse gemeenten: de Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland Plus (SAZ+). Doel is om het beheer van de gehele afvalwaterketen - van riolering, zuivering tot en met drinkwaterdistributie – nog efficiënter in te richten. SAZ+ verwacht door samenwerking tot 2020 jaarlijks €12 miljoen op de beheerkosten te besparen. Eerder werkten de Zeeuwse gemeenten en het waterschap al samen om het beheer van de afvalwaterketen efficiënter te maken. Sinds Evides in 2014 ging participeren, wordt de drinkwaterinfrastructuur nadrukkelijker in de samenwerking betrokken. Zo zal er aandacht zijn voor de ondergrondse drinkwaterdistributie en het terugwinnen van reststoffen uit water.

Als onderdeel van de samenwerking binnen SAZ+ is in 2015 besloten het zuiveringsslib dat ontstaat bij de afvalwaterzuivering van Evides op het industrieterrein Sloe in Vlissingen niet langer naar een stortplaats af te voeren. Voortaan wordt dit slib bij de rioolwaterzuivering Walcheren vergist tot biogas dat gebruikt wordt voor het opwekken van elektriciteit. Het vergisten van 7,5 miljoen kilogram nat slib op de rioolwaterzuivering Walcheren levert jaarlijks 30.000m³ biogas op. Dat komt overeen met ongeveer 50.000 kWh: een heel jaar elektriciteit voor ongeveer vijftien huishoudens. Het restproduct dat overblijft, gaat uiteindelijk naar Slibverwerking Noord-Brabant (SNB) voor verdere verwerking, waarbij nog meer energie als ook fosfaat teruggewonnen wordt.

Schoon Water Zeeland

Schoon Water Zeeland is een initiatief van Waterschap Scheldestromen, Provincie Zeeland, Evides Waterbedrijf, Vereniging Zeeuwse Gemeenten en ZLTO (de vereniging voor ondernemers in de groene ruimte in Zuid-Nederland) om vervuiling van grond- en oppervlaktewater met bestrijdingsmiddelen tegen te gaan. Samen met de aangesloten landbouwbedrijven zoeken we naar innovatieve oplossingen die ertoe leiden dat minder gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden. Dit kan door toepassing van alternatieven, zoals nieuwe schoffeltechnieken, en van technieken die een lage dosering mogelijk maken, bijvoorbeeld door veel nauwkeuriger vast te stellen wanneer gewasbeschermingsmiddelen precies nodig en effectief zijn. Het belangrijkste doel voor Evides is om de bronnen te beschermen waaruit wij water winnen.

In dit project staan informeren en demonstreren centraal. In Zeeland worden ongeveer 70 informatiebijeenkomsten georganiseerd. Behalve op agrariers richt het project zich op gemeenten, sportverenigingen en particulieren, met het doel het gebruik van bestrijdingsmiddelen ook op sportvelden, in openbaar groen en particuliere tuinen terug te dringen. Agrariërs die meedoen aan Schoon Water Zeeland en een plan van aanpak voor duurzame gewasbescherming opstellen, kunnen hiervoor gebruikmaken van de Schoonwaterwijzer. Een online instrument om een eigen gewasbeschermingsmonitor op te zetten waarin alle wettelijke vereisten zijn opgenomen. Een teler kan zo zien welke maatregelen het meest geschikt zijn voor zijn bedrijf. Landbouwers die bereid zijn te investeren in nieuwe spuittechnieken of andere maatregelen om het doorsijpelen van bestrijdingsmiddelen naar grond- en oppervlaktewater te verminderen, kunnen daar een investeringsbijdrage voor aanvragen bij de projectgroep.

Schoon Water Zeeland is een regionaal vervolg op de landelijke 'Green Deal Schoon Water voor Nederland' die in 2012 werd gesloten door het toenmalige ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, het ministerie van Infrastructuur en Milieu en ZLTO, met als doel een goede waterkwaliteit en een duurzame, concurrerende landbouw te verwezenlijken.

Kennisuitwisseling

Evides werkt veel samen met andere waterbedrijven, brancheorganisatie Vewin, overheden, onderwijs- en onderzoeksinstituten. We bundelen onze krachten en wisselen kennis uit, zodat we watervraagstukken efficiënt kunnen aanpakken en sneller tot innovatieve oplossingen kunnen komen. Op dit gebied zijn in 2015 zijn nieuwe initiatieven genomen en resultaten geboekt in lopende onderzoeken en samenwerkingsverbanden:

- Het project [Schone Maaswaterketen](#), om de afvalwaterzuivering zo te verbeteren dat geneesmiddelenresten en andere nieuwe stoffen niet in de Maas terecht komen.
- In 2015 tekenden wij officieel de samenwerkingsovereenkomst met Waterschap Scheldestromen en de dertien Zeeuwse gemeenten: [de Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland plus \(SAZ+\)](#).
- Veelbelovende resultaten in het [Europese E4Water project](#) met als doel een efficiënt watermanagement in de chemische industrie te bevorderen.
- Onderzoeksinstallatie [RINew](#) is verplaatst naar stadslandbouwbedrijf 'Uit Je Eigen Stad' in Rotterdam; om onderzoek te doen naar duurzaam hergebruik van stedelijk afvalwater.
- Onderzoekshal [Delft Blue Innovations](#) is geopend, om het onderzoek naar hergebruik van water en grondstoffen te stimuleren.

Zie ook '[Innovatie en onderzoek](#)'.

Innovatie en onderzoek

2 jaar op weg onderzoeksprogramma

8
trajecten

Evides Waterbedrijf wil ook in de toekomst de beschikbaarheid van voldoende water van goede kwaliteit waarborgen. Daarom investeren we in innovatie en onderzoek. Wij willen voorloper zijn in processen om water schoon te maken en te leveren en nieuwe technieken en werkwijzen ontwikkelen om bedreigingen zoals klimaatverandering en nieuwe verontreinigingen het hoofd te bieden. We werken hierbij nauw samen met onze partners in de [waterketen](#).

In 2014 is Evides gestart met een onderzoeksprogramma dat een looptijd heeft van vier jaar en een totaalbudget van €10 miljoen. De uitkomsten van het onderzoek en de proefprojecten zijn medebepalend voor de investeringen die wij in de toekomst zullen doen.

Onderzoek naar ons leidingnet

Onderzoeksprojecten

Een onderzoeksgebied betreft het testen van nieuwe technieken voor efficiënt beheer van ons leidingnet.

- Met ons NetCon (Netwerk Control) programma onderzoeken we in kortlopende pilotprojecten hoe het water in ons leidingnet stroomt en hoe we leidingen het beste kunnen schoonhouden en aanleggen. In 2015 hebben we als proef een hoofdleiding bij productielocatie Baanhoek geïnspecteerd met behulp van een kleine, op afstand bestuurbare duikboot. Een camera op de duikboot bracht de toestand van de leidingwand in detail in kaart. Ook hebben we een aantal akoestische technieken getest waarmee we de dikte van de buiswand kunnen vaststellen en kleine lekkages kunnen opsporen. Verder zijn we begonnen met een onderzoek naar zogeheten waterslag, een plotselinge drukstoot die schade aan pompen en leidingen kan veroorzaken. Met behulp van software krijgen we beter inzicht in waar en wanneer dergelijke drukgolven zich voordoen en hoe ze zich door het leidingnet bewegen.
- Ons onderzoek GIS (geografische informatiesystemen) richt zich op toepassingen van deze systemen voor analyse van ons leidingnet. Zo hebben we onze spui- en monsterkasten - die we inzetten bij werkzaamheden - voorzien van GPS trackers, om beter inzicht te krijgen in de plaatsen waar en tijdstippen waarop wij water verliezen door lekkages of doordat we bijvoorbeeld een leiding na een reparatie moeten doorspoelen. De rapportages die de kasten versturen, bieden een beter beeld van de waterhoeveelheden dan voorheen het geval was. Ook een ArcGis viewer maakt gebruik van geografische informatie. We combineren beschikbare informatie over onder andere lekkages en brandkranen. Dit geeft een nuttig aanvullend beeld van de toestand van ons leidingnet.
- In het project BioS (Biologische stabiliteit netwerk) onderzoeken we de biologische kwaliteit van het drinkwater in ons leidingnet. Om bacteriegroei tegen te gaan is het van belang dat water weinig tot geen voedingsstoffen bevat. Samen met het wateronderzoeksinstituut KWR hebben we nieuwe methoden ingevoerd om voedingsstoffen in het drinkwater te meten. Deze metingen moeten leiden tot adviezen en maatregelen die we in onze zuiveringsinstallaties of in ons distributienet kunnen nemen om de biologische stabiliteit te verbeteren.

Zuiveringstechniek van de toekomst

Een ander onderzoeksgebied betreft nieuwe methoden van zuivering die wij in de toekomst binnen Evides kunnen toepassen. In 2015 voerden we onder meer de volgende onderzoeks- en proefprojecten uit:

- In het TOPWATER-project testten we geavanceerde zuiveringstechnologieën voor drinkwaterbereiding. Op onze productielocatie Berenplaat openden we een proefinstallatie waar we onderzoeken hoe we organische stoffen uit ons water kunnen verwijderen. Dit gebeurt door zogeheten 'eindstandige ultrafiltratie', waarbij we aan het eind van het zuiveringsproces het water met verschillende soorten membranen filteren. Dit project verrichten we in samenwerking met onderzoeksinstituut KWR en Unesco-IHE, het kennis- en opleidingscentrum voor water van UNESCO in Delft. In twee proefinstallaties op onze locatie Baanhoek in Dordrecht passen we voor het eerst remineralisatie toe voor drinkwater als nabehandeling van de 'omgekeerde osmose'. We onderzoeken daarbij hoe deze zuiveringstechniek presteert bij verschillende watertemperaturen.
- RINEW (Rotterdam Innovative Nutrients, Energy and Water Management) onderzoekt hoe we op innovatieve en duurzame wijze nutriënten, energie en water afkomstig uit afvalwater kunnen terugwinnen en lokaal hergebruiken. De combinatie van het terugwinnen van meerdere stoffen die direct hergebruikt worden en de innovatieve zuiveringstechniek maken het project uniek. Na een succesvolle proef op onze afvalzuiveringslocatie Harnaspolder in 2014, hebben we in 2015 de onderzoeksinstallatie verplaatst naar het stadslandbouwbedrijf 'Uit Je Eigen Stad' in Rotterdam, waar we de dit proces in praktijk brengen. In verschillende zuiveringsfasen winnen we grondstoffen terug uit afvalwater, bijvoorbeeld papiervezels afkomstig van wc-papier, en fosfaten. De teruggewonnen stoffen en het gezuiverde

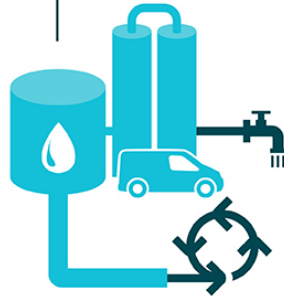
water worden zoveel mogelijk hergebruikt in het landbouwbedrijf. RINEW is een samenwerking tussen Evides Industriewater, Hoogheemraadschap van Delfland, Waterschap Hollandse Delta, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en de Gemeente Rotterdam. De TU Delft voert aanvullend onderzoek uit. Hoofddoel van RINEW is om uiteindelijk de afvalwaterketen te sluiten, zodat alle afvalwater en de stoffen die erin zitten voor [hergebruik](#) geschikt worden gemaakt. Zo zou in de toekomst het licht bij Uit Je Eigen Stad misschien kunnen gaan branden op de energie opgewekt uit het afvalwater.

- Met ons project Evides 2050 richten wij ons op de lange termijn en onderzoeken we hoe de zuivering en infrastructuur voor water er in 2050 uit zou kunnen zien. We doen dit op basis van scenario-analyses, gebaseerd op trends in de samenleving. Hierbij letten we op ontwikkelingen ten aanzien van bronnen, winning, transport, zuivering en distributie van water. Deze scenarioplanning helpt ons bij het nemen van strategische beslissingen, waaronder onze langetermijninvesteringen ten aanzien van onderhoud en vervanging van installaties en leidingen.

Naast het eigen onderzoeksprogramma hebben we in 2015 samen met ons dochterbedrijf Delfluent Services en het Hoogheemraadschap van Delfland de onderzoekshal Delft Blue Innovations geopend op de afvalwaterzuivering Harnaschpolder. In deze hal kunnen de deelnemende partijen, maar ook externe instellingen, zoals universiteiten en onderzoeksinstituten, onderzoek doen met huishoudelijk afvalwater en het hergebruik van water en grondstoffen. Zo geven wij een impuls aan de verduurzaming van de [waterketen](#). Onderzoekers kunnen werken met water in alle stadia van het afvalwaterzuiveringsproces. Er zijn wereldwijd weinig plekken waar dit soort onderzoek mogelijk is.

Daarnaast is Evides Industriewater partner in het Europese E4Water project, een samenwerkingsverband van 19 bedrijven, instellingen en kennisinstituten met als doel een efficiënt watermanagement in de chemische industrie te bevorderen. In Europa is de industrie verantwoordelijk voor 12% van de zoetwaterinname. E4Water probeert dit beslag van de industrie op zoet water terug te brengen. Als onderdeel van E4Water is Evides actief met een proefproject bij Terneuzen, waar we technieken ontwikkelen voor een milde en kosteneffectieve ontzilting van brak water voor gebruik in de lokale industrie. Het doel is om door ontzilting water te produceren dat door chemiebedrijf Dow gebruikt kan worden voor koeling. Dit proefproject van Evides wordt ondersteund door TNO, TU Delft en de Fachhochschule Nord-West Schweiz. De eerste resultaten zijn veelbelovend en laten zien dat ook water van mindere kwaliteit inzetbaar is en daarmee interessant voor regio's die te kampen hebben met waterstress.

Duurzaam ondernemen

>200horecabedrijven
schenken kraanwater**95%**van restproducten
drinkwaterzuivering
hergebruikt**6**medewerkers met
afstand tot de arbeidsmarkt
doen ervaring op**1.192**kinderen bereikt
met onze gastlessen**41 projecten**

in 20 ontwikkelingslanden

Als waterbedrijf staat Evides middenin de maatschappij. We voorzien in een eerste levensbehoefte en vervullen daarmee een belangrijke maatschappelijke rol. Dit brengt voor ons verantwoordelijkheden met zich mee voor mens en milieu. Ons beleid voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is erop gericht de belangen van al onze stakeholders zo goed en evenwichtig mogelijk te behartigen. Ons MVO-beleid kent vijf pijlers: hergebruik, CO₂- en energiereductie, wereldburger, educatie, en social return.

Hergebruik

Evides Waterbedrijf bevordert hergebruik van water en grondstoffen in onze productieprocessen en bij klanten. Dit doen we onder andere met de volgende projecten:

- **RINEW** (Rotterdam Innovative Nutrients, Energy and Water Management) is een onderzoek naar duurzaam hergebruik van stedelijk afvalwater. Het doel van RINEW is om uiteindelijk de afvalwaterketen te sluiten, zodat alle afvalwater en de stoffen die erin zitten voor hergebruik geschikt worden gemaakt. Onze nieuwe onderzoeksinstallatie op het Rotterdamse stadslandbouwbedrijf 'Uit Je Eigen Stad' is in 2015 door burgemeester Aboutaleb van Rotterdam geopend.
- In 2015 hebben we samen met ons dochterbedrijf Delfluent Services en het Hoogheemraadschap van Delfland de **onderzoekshal Delft Blue Innovations** geopend. In deze hal kunnen deelnemende partijen, maar ook externe instellingen, zoals universiteiten en onderzoeksinstituten, studie doen naar het isoleren en hergebruiken van grondstoffen uit huishoudelijk afvalwater.
- Met onze partners van het **samenwerkingsverband SAZ+** hebben we in 2015 besloten om het zuiveringsslib dat ontstaat bij onze afvalwaterzuivering op het industrieterrein Sloe in Vlissingen opnieuw te gebruiken. Voortaan wordt dit slib bij de rioolwaterzuivering Walcheren vergist tot biogas dat gebruikt wordt voor het opwekken van elektriciteit. Het vergisten van 7,5 miljoen kilogram nat slib op de rioolwaterzuivering Walcheren levert jaarlijks 30.000 m³ biogas op. Dat komt overeen met ongeveer 50.000 kWh: een heel jaar elektriciteit voor ongeveer vijftien huishoudens.
- Evides Industriewater maakt deel uit van het **E4Water-project**, een Europees samenwerkingsverband van 19 bedrijven, instellingen en kennisinstituten met als doel een efficiënt watermanagement in de chemische industrie te bevorderen. Het blijkt onder meer dat het goed mogelijk is om steeds meer verschillende waterstromen te zuiveren tot een kwaliteit die aantrekkelijk is voor industrieel hergebruik. Zo zijn de eerste resultaten van een pilot voor milde, kosteneffectieve ontzilting bij Dow in Terneuzen veelbelovend.

CO₂- en energiereductie

Wij zoeken voortdurend naar manieren om ons energieverbruik te verminderen en onze CO₂-voetafdruk te verkleinen. Dit geldt zowel voor onze eigen bedrijfsprocessen, als bij leveranciers, aandeelhouders en klanten. Ook streven wij naar de inzet van steeds meer hernieuwbare grondstoffen en groene energie.

Eind 2015 heeft Evides besloten in 2025 klimaatneutraal te willen zijn, voor zowel de drinkwater-, industriewater- als afvalwateractiviteiten. Inmiddels zijn er al veel projecten in gang gezet om onze CO₂- en energiereductiedoelstellingen gestalte te geven:

- We namen een auto in gebruik die zowel op waterstof als elektriciteit rijdt, om de toepassing van deze duurzame energiebron te onderzoeken. De waterstof is gemaakt uit industriewater van Evides. Eerder namen we al een elektrische auto in gebruik en introduceerden we een fietsenplan en extra openbaar vervoer voor personeel om onze CO₂-uitstoot te verminderen.
- We hebben opnieuw gratis karaffen verstrekt aan restaurants om het gebruik van kraanwater te bevorderen, als duurzaam en gezond alternatief voor suikerhoudende dranken en gebotteld mineraalwater. Inmiddels hebben meer dan 200 horecaondernemers in ons voorzieningsgebied gratis Evideskaraffen besteld en maken zij via raamsticker kenbaar dat zij kraanwater schenken. Kraanwater heeft een aanzienlijk lagere CO₂-voetprint dan gebottelde dranken. Ook hebben we op verzoek bij evenementen kraanwater geleverd, zoals bij het Bevrijdingsfestival in Vlissingen en Rotterdam.

- We besparen energie door de introductie van slimme software die onze pompen zo aanstuurt dat ze met minder elektriciteitsverbruik de waterdruk in ons leidingnet op het gewenste niveau houden.
- Evides Industriewater heeft in 2015 in de haven van Vlissingen het warmtekoppelingssysteem 'Sloewarmte' aangelegd. Hierin werken verschillende bedrijven samen om overtollige warmte van de raffinaderij Zeeland Refinery te gebruiken voor bedrijfsprocessen en klimaatbeheersing in kantoorgebouwen van twee naburige bedrijven. Het systeem levert een besparing op van 2,4 miljoen Nm³ (normaal kubieke meter) aardgas per jaar, gelijk aan het verbruik van circa 1.500 huishoudens. Dit levert ook een vermindering op van 4.300 ton CO₂-uitstoot per jaar.
- Met BASF Antwerpen is een intensieve samenwerking ontstaan vanwege de vermindering van het energieverbruik voor de demiwatervoorziening van dit bedrijf. Eerder deden we met BASF onderzoek naar de reductie van organische stof in het proces- en demiwater dat de chemische fabriek gebruikt.
- Op afvalwaterzuivering Harnaschpolder hebben we – door de inzet van een aan-/uitregeling van de voortstuwers in een actiefslibtank – een energiebesparing van 1.000 kWh per dag gerealiseerd. Dat komt overeen met het gemiddelde dagverbruik van 100 huishoudens.
- Bij onze bekkens bij de Brabantse Biesbosch is in 2015 de eerste hoogspanning frequentieomvormer in gebruik genomen. Dit type omvormer heeft een hoger rendement (ca. 4%) dan conventionele types. De omvormer drijft de transportpompen aan, die ervoor zorgen dat precies de juiste hoeveelheid water wordt geleverd aan de drink- en industriewaterzuiveringsinstallaties.
- Bij productielocatie Berenplaat hebben we sinds een jaar de omgebouwde verwamingsketels in gebruik. Besloten is om de ketels voortaan op gas te stoken in plaats van diesel. Hiermee is een jaarlijkse besparing van 398 ton CO₂ gerealiseerd. Gas is schoner doordat er minder stikstof vrijkomt dan bij diesel. Als bijkomend voordeel hoeft er voor de verwarming ook geen diesel meer aangevoerd te worden, waardoor de transportbewegingen en risico's afnemen.

Educatie

Evides Waterbedrijf is betrokken bij educatie van jongeren over een gezonde leefstijl en kennisoverdracht over een duurzaam waterverbruik. Ons aanbod heeft als focus de bovenbouw van de basisschool.

- We stimuleren jongeren om kraanwater te drinken. We zijn partner van het programma Jongeren op Gezond Gewicht, dat overgewicht onder jongeren tegen gaat. De gemeenten Hellevoetsluis en Vlaardingen sloten zich in 2015 aan bij JOGG. Vijf gemeenten in ons gebied zijn nu JOGG-partner. In Dordrecht was Evides aanwezig bij de 'Doe ff Gezond' week, waarin leerlingen van twaalf basisscholen actief waren met sport en spel en gemeten en gewogen werden. Dit jaar bleek dat het percentage overgewicht ten opzichte van een jaar eerder met 20% was gedaald. Ook in Rotterdam, waar Evides deelneemt aan 'Rotterdam Lekker Fit!' dat 94 basisscholen bereikt, blijkt overgewicht onder jongeren af te nemen. Om het drinken van kraanwater te bevorderen delen we op sport- en schoolevenementen bidons uit, in 2015 een recordaantal van bijna 37.783 (2014: 15.873).

- Medewerkers van Evides gaven in 2015 voor het eerst met een [speciaal ontwikkeld lesprogramma](#) gastlessen op basisscholen, over wat er allemaal komt kijken bij de productie van drinkwater. Met dit proefproject streefden we er ook naar kinderen bewust te maken van kraanwater als duurzaam product. 19 Evidesmedewerkers deden mee aan het lesprogramma en bereikten daarmee 1.192 kinderen. We hebben ook sinds enkele jaren lespakketten over kraanwater beschikbaar. In 2015 maakten 47 basisscholen hiervan gebruik, waarmee we 3.266 leerlingen bereikten. In totaal informeerden wij dus 4.458 leerlingen over kraanwater (2014: 3.544 leerlingen). Door het introduceren van de gastlessen zien we een groei in aantal bereikte leerlingen van ruim 25%.

- Als partner van het programma Watereducatie Drechtsteden werkten we mee aan de vernieuwing van het Aquarama in Dordrecht en de totstandkoming van de permanente tentoonstelling 'De weg van het water' bij dit Duurzaamheidscentrum. Hiermee willen we de kennis en bewustwording vergroten van kinderen en hun ouders en begeleiders over de waterkringloop en de waterketen. Ook informeert de tentoonstelling de bezoekers wat zij zelf kunnen bijdragen aan een duurzame toekomst waarin voldoende schoon water beschikbaar is voor iedereen. Daarnaast waren we betrokken bij educatieprogramma's voor het Inspiratiecentrum Grevelingen op de Brouwersdam, het vernieuwde Biesboschmuseum in Werkendam en A Seal op Goeree- Overflakkee.

Voor de huishoudelijke klanten verzorgden we ook in 2015 weer twee voorlichtingscampagnes. Met de campagne 'Vorst? Sluit buitenkranen af en bescherm de watermeter' wezen we klanten in de winterperiode op het tijdig treffen van maatregelen om bevriezing van buitenkranen, waterleidingen en watermeters te voorkomen. In de zomerperiode adviseerden we klanten om na de vakantie de waterkranen één minuut door te spoelen. Zo zijn klanten verzekerd van schoon en vers water in de binnenleidingen en uit de kraan. Daarnaast geven we via met name website en social media concrete tips en informatie over onder meer drinkwaterkwaliteit, waterbesparing en bronbescherming.

Wereldburger

Evides Waterbedrijf zet zich in om mensen in ontwikkelingslanden toegang te geven tot betaalbaar, schoon drinkwater. Via het samenwerkingsverband [Vitens Evides International \(VEI\)](#) ondersteunen we lokale waterbedrijven in ontwikkelingslanden in Azië en Afrika op technisch, operationeel en managementgebied. Deze projecten hebben als doel om een stabiele en financieel gezonde bedrijfsvoering bij lokale waterbedrijven te realiseren, zodat zij de drinkwatervoorziening voor de hele regio kunnen verzorgen. In 2015 waren 45 medewerkers een- of meermaals voor korte tijd in het buitenland; in totaal ging het om 75 missies. Daarnaast begeleiden 10 medewerkers voor een langere periode projecten in ontwikkelingslanden en waren vier medewerkers vanuit Nederland gedetacheerd om te werken voor de VEI-organisatie.

In 2015 ondertekende VEI een overeenkomst met de Lilongwe Water Board in Malawi over voortzetting van steun aan de water-infrastructuur in de hoofdstad. VEI is sinds 2009 actief in Malawi en leverde onder meer een bijdrage aan de aanleg van waterkiosken in arme wijken en andere infrastructurele projecten op het gebied van water. Dit in samenwerking met de Europese Investeringsbank, ontwikkelingsorganisatie Simavi en Royal Haskoning DHV.

In 2015 heeft PWN zich voor een periode van vijf jaar aangesloten bij VEI. Inmiddels kent VEI drie partnerwaterbedrijven in Nederland: WML, Waterbedrijf Groningen en PWN. VEI heeft ook de samenwerking met Plan Nederland geformaliseerd met de oprichting van een partnerschap. Gezamenlijk gaan we in ieder geval tot en met 2020 waterprojecten uitvoeren in ontwikkelingslanden, veelal in samenwerking met lokale drinkwaterbedrijven daar. VEI ondersteunt lokale waterbedrijven met onderhoud en reparaties van waterleidingen, terwijl Plan Nederland samen met lokale gemeenschappen voorlichting geeft over het belang van goede hygiëne en sanitaire voorzieningen.

Eind 2015 was VEI actief in 41 projecten in 20 landen.

Water for Life

Klanten van Evides kunnen zelf een directe bijdrage leveren aan het oplossen van de wereldwaterproblematiek door te doneren aan Stichting [Water for Life](#). Met deze donaties is het mogelijk om op plaatsen waar wij vanuit VEI al waterprojecten uitvoeren, extra Water for Life-projecten uit te voeren. Het is hierdoor mogelijk om bijvoorbeeld veilige watertappunten in te richten, of scholen over tehuizen te voorzien van watervoorzieningen. In Nederland waren we betrokken bij verschillende activiteiten om geld op te halen. In november schaatsten kinderen uit het hele land rondjes op verschillende ijsbanen om geld op te halen voor schoon drinkwater in Malawi.

Social return

Vanaf 1 januari 2015 is de nieuwe Participatiewet ingegaan. Gemeenten, overheid en bedrijfsleven hebben daarom afspraken gemaakt over de invulling van 125.000 banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Zij hebben moeilijk toegang tot de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld vanwege langdurige werkloosheid of een lichamelijke of verstandelijke beperking. De quotumwet legt vast dat 5% van het personeelsbestand van bedrijven in 2025 moet bestaan uit medewerkers uit deze doelgroep. Voor Evides zijn dat circa 35 medewerkers. We zijn in 2015 begonnen met de uitvoering van een plan van aanpak om aan de quotumwet te voldoen. In 2015 hebben zes medewerkers uit de doelgroep bij Evides gewerkt.

Medewerkers

Onze medewerkers zorgen ervoor dat Evides Waterbedrijf 24 uur per dag, 7 dagen per week drink- en industriewater kan leveren en afvalwater kan zuiveren. Hun deskundigheid en betrokkenheid zijn bepalend voor de kwaliteit van onze dienstverlening. Daarom besteedt Evides veel aandacht aan het werven en ontwikkelen van gekwalificeerde en gemotiveerde medewerkers. Wij streven daarbij voortdurend naar verbetering van de medewerkerstevredenheid en -betrokkenheid.

Duurzame inzetbaarheid

Evides streeft naar duurzame inzetbaarheid van haar medewerkers, zodat zij gezond, gemotiveerd en productief hun werk kunnen doen – ook op langere termijn. Wij bevorderen dit met verschillende programma's en initiatieven. Tegelijkertijd verwachten we dat zij hun eigen verantwoordelijkheid nemen, bijvoorbeeld door zich bij te scholen en voor een gezonde levensstijl te kiezen.

Medewerkersonderzoek

Elke twee jaar meten wij de motivatie en betrokkenheid van onze medewerkers. In 2015 leverde dit een medewerkerstevredenheidsscore op gelijk als in 2013: een 7,2. Dit was iets boven de benchmark van de watersector, die een score van 7,1 te zien gaf. Aan de hand van de uitkomsten stellen leidinggevenden per afdeling een plan van aanpak op. De verbeterpunten zijn vastgelegd in de afdelingsplannen 2016.

We nemen deze punten op in ons programma om de werkwijze en -omgeving van onze medewerkers te verbeteren. In 2015 zijn we begonnen met een proeftuin voor de Evides Werkstijl 2020: werkplekken van ons dienstgebouw Kralingen worden ingericht op grond van vier profielen, afhankelijk van het soort werk dat een medewerker doet. Variërend van een volledig vaste tot een volledig mobiele werkplek. Om onafhankelijk van tijd en plaats te kunnen werken hebben medewerkers nieuwe laptops en smartphones en is op elke werklocatie wifi beschikbaar. In 2016 is de verbouwing van het dienstgebouw klaar en start de pilot. Hiervoor ontwikkelen we ons intranet verder door. Daarnaast starten in 2016 lunchlezingen voor alle Evidesmedewerkers, om kennisdeling te stimuleren en te inspireren.

In november 2015 bereikten de gezamenlijke werkgevers van waterbedrijven – verenigd in de werkgeversdelegatie WWb – en de vakbonden FNV Publiek Belang en CNV Publieke Diensten een principeakkoord over de [nieuwe cao waterbedrijven](#). Deze loopt van 1 januari 2015 tot 1 juli 2017.

Veilig en gezond werken

Om veilig werken te bevorderen hebben we in 2015 geïnvesteerd in informatieverstrekking over veiligheidsthema's waaronder werken in verontreinigde grond, ergonomische adviezen voor de werkplek en een themabijeenkomst over veiligheidsbewustzijn voor leidinggevenden. Elke vier jaar organiseren we een preventief medisch onderzoek om werkgerelateerde gezondheidsrisico's in kaart te brengen en een gezondheidscheck aan te bieden voor medewerkers. In 2015 hebben medewerkers hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. De medische onderzoeken ronden we in 2016 af. Deze initiatieven hebben onder meer geleid tot een toename van het veiligheidsbewustzijn. Het aantal incidentmeldingen in 2015 kwam uit op 103 (2014: 108). Het aantal incidenten met verzuim nam in 2015 af tot 7 (2014: 8).

Het ziekteverzuimpercentage daalde in 2015 tot 3,9% (2014: 4,0%). In 2015 versterkte onze HR-afdeling in samenwerking met de arbodienst de regie op lang verzuimdossiers en stuurde sterker op het houden van frequent verzuimgesprekken. Na drie keer verzuim binnen 12 maanden vindt er een frequent verzuimgesprek plaats tussen de medewerker en zijn leidinggevende, na vier keer verzuim in 12 maanden wordt de medewerker uitgenodigd op het spreekuur bij de bedrijfsarts. Iets minder dan 4% van de medewerkers meldde zich in 2015 meer dan drie keer ziek. Voor de re-integratie op de arbeidsmarkt van medewerkers die werkloos werden, hebben we in 2015 opnieuw nauw samengewerkt met een extern bureau dat werknemers helpt bij het vinden van een nieuwe baan. Het merendeel van de kandidaten heeft nog binnen de periode waarin ze WW-gerechtigd waren een nieuwe baan gevonden, het bureau blijft de kandidaten begeleiden voor wie dat niet geldt.

Wij stimuleren medewerkers om een actieve levensstijl te volgen met onze maandelijkse 'Wellness Wednesday', een dag die in het teken staat van sport en gezondheid. Het aantal medewerkers dat deelneemt aan het Bedrijfsfitness Plan is over 2015 meer dan verdubbeld.

Persoonlijke ontwikkeling

Evides Waterbedrijf investeert voortdurend in het ontwikkelen van de kennis, vaardigheden en competenties van medewerkers. Zij stellen in overleg met de leidinggevende een persoonlijk ontwikkelingsplan op. Daarnaast waren in 2015 voor medewerkers onder meer de volgende voorzieningen beschikbaar:

- Alle medewerkers hebben toegang gekregen tot een aanbod van circa 80 online trainingen, variërend van werken met Office-programma's tot persoonlijke effectiviteit.
- Een digitaal leerportaal geeft medewerkers en leidinggevendenden inzicht in hun opleidingsdossier, zodat zij eenvoudig hun voortgang kunnen volgen. Ook kunnen medewerkers zich opgeven voor nieuwe trainingen die zijn toegesneden op hun functie. In 2015 voegden we weer nieuwe cursussen toe.
- Nieuwe leidinggevendenden krijgen een management development programma aangeboden, dat eerder bedrijfsbreed door alle leidinggevendenden is gevolgd. Dit programma richt zich onder andere op vaardigheden als het coachen en motiveren van medewerkers en het stimuleren van samenwerking. Daarnaast organiseren we voor nieuwe leidinggevendenden periodiek een trainingsmodule over Evidesspecifieke zaken, zoals over de planningscyclus, HR-instrumenten en duurzame inzetbaarheid van medewerkers.
- Medewerkers kunnen hun kennis en vaardigheden internationaal inzetten door te werken aan onze projecten ter bevordering van de drinkwatertoegang in ontwikkelingslanden, zie [Wereldburger](#). Dit geeft bovendien een impuls aan de motivatie, bevoegenheid en betrokkenheid van onze medewerkers.
- We bevorderen de professionele ontwikkeling van onze medewerkers door ze te begeleiden in hun loopbaan. Daartoe volgden onze HR-adviseurs in 2015 een opleiding tot loopbaanadviseur en houden zij regelmatig loopbaansprekuren. In 2015 is per afdeling in kaart gebracht of medewerkers in de juiste functie werkzaam zijn en of er wellicht aanleiding is tot omscholing.

In 2016 willen we komen tot een strategische personeelsplanning waarbij we steeds vijf jaar vooruitkijken, zodat we op tijd kunnen anticiperen op veranderingen in formatie en bezetting. In 2015 hebben we bij ons bedrijfsonderdeel Productie Drinkwater een eerste proef gedaan met een digitaal instrument dat strategische personeelsplanning mogelijk maakt en verschillende toekomstscenario's simuleert.

Werving en selectie

In Nederland is een groeiend tekort aan gekwalificeerd technisch personeel. Om nieuw talent aan te trekken zijn naamsbekendheid en een goed werkgeversimago van belang. In 2015 hebben we daarom opnieuw veel aandacht besteed aan arbeidsmarktcommunicatie. Zo is er nu naast een wervingsfilm voor technische hbo-ers en wo-ers, ook een voor mbo-ers beschikbaar. Verder was Evides aanwezig op diverse carrièrebeurzen, stagemarkten en bedrijvendagen. Wij waren onder meer vertegenwoordigd op een stagemarkt voor studenten van de Hogeschool Rotterdam en op een informatiedag voor eindexamenleerlingen op de Hogeschool Zeeland in Middelburg.

Om gekwalificeerd talent aan te trekken is Evides actief op social media, onderhouden we intensief contact met scholen en maken we gebruik van ons netwerk. Dit leidt tot goede resultaten. In 2015 zijn we een nieuw netwerk gestart via

"Magnet-Me", een platform voor technische hogeropgeleiden. Evides kon in 2015 circa 75% van de vacatures door eigen werving invullen, zonder inschakeling van een wervingsbureau.

Jong talent-programma's

Ons Evides management traineetraject blijkt in de praktijk een goede methode om jonge technische hbo-ers en academici aan te trekken. Wij bieden verschillende trainees na hun traject een reguliere functie aan. In 2015 maakten vijf trainees de overstap naar een reguliere functie en verwelkomden we zes nieuwe trainees. Voor het aantrekken van mbo-ers hebben we in 2015 opnieuw gebruikgemaakt van leer-werktrajecten. Dit biedt ons de mogelijkheid om medewerkers al voordat zij hun vakopleiding hebben afgerond aan ons te binden.

Ondernemingsraad

De Directie van Evides heeft de ondernemingsraad (OR) in 2015 voor diverse onderwerpen om advies of instemming gevraagd. De OR adviseerde onder andere over de samenvoeging van de afdelingen Unit Project Management en Procesverbetering tot een nieuwe afdeling Unit Project Management binnen het bedrijfsonderdeel Bestuursondersteuning, de samenvoeging van de afdelingen ICT en Demand Management tot een nieuwe afdeling ICT binnen het bedrijfsonderdeel Finance & Control en de inrichting van een binnendienst bij de afdeling Operatie & Beheer (Infra). De OR stemde in met aanpassingen in de 'Klachtenprocedure ongewenste omgangsvormen', de 'Gedragscode ICT voorzieningen', de 'Buitenlandregeling Evides' en de 'Regeling verschoven diensten'.

Risicobeheersing- en controlesystemen

Interne risicobeheersing- en controlesystemen

Het reduceren en beheersen van risico's staat, gezien het maatschappelijk belang van het waterbedrijf, hoog op de agenda bij Evides Waterbedrijf. Ook in 2015 heeft Evides verder geïnvesteerd in haar interne risicobeheersing- en controlesystemen. Zo is er veel aandacht uitgegaan naar de online dienstverlening aan onze klanten, is het compliance managementsysteem en de informatiebeveiliging in 2015 verder versterkt en is vooruitlopend op het Leveringsplan 2016-2020 een verstoringsanalyse opgesteld. Daarnaast heeft Evides voortgang geboekt in haar onderzoek naar de biologische stabiliteit van drinkwater.

Aan de bedrijfsactiviteiten van Evides zijn voortdurend risico's verbonden. De Directie is verantwoordelijk voor de inrichting en effectieve werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem van Evides. Dit systeem is erop gericht:

- om steeds tijdig op de hoogte te zijn van de mate waarin Evides haar strategische, operationele en financiële doelstellingen bereikt;
- een betrouwbare financiële verslaglegging te waarborgen; en
- te handelen in overeenstemming met de toepasselijke wet- en regelgeving.

Risicovrij ondernemen is niet mogelijk, maar Evides werkt aan een zo compleet mogelijk inzicht in de potentiële risico's om op basis daarvan gedegen keuzes te maken voor de continuïteit van de waterlevering en organisatie.

Systeem van interne risicobeheersing en controle

Met behulp van systemen van interne risicobeheersing en controle streeft Evides ernaar de kans op fouten, het nemen van verkeerde beslissingen en de confrontatie met onvoorziene omstandigheden zo veel mogelijk te beperken. Volledigheid valt hierbij echter niet te garanderen. Het is mogelijk dat Evides bloot staat aan risico's die nog niet bekend zijn of die anders zijn beoordeeld. Geen enkel systeem van interne risicobeheersing en controle kan absolute zekerheid bieden tegen het niet realiseren van ondernemingsdoelstellingen. Het kan tevens niet alle onjuistheden, verlies, fraude en overtreding van wetten en regels geheel voorkomen.

Evides is een organisatie waarin het sturen en elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden en korte lijnen centraal staan. Dit vormt dan ook mede het hart van het risicobeheersing- en controlesysteem voor alle bedrijfsonderdelen. Belangrijke instrumenten in het kader van de interne risicobeheersing en controle van Evides zijn:

- **Risicomangement**
Dit betreft de identificatie en analyse van de risico's alsmede de uitvoering en bewaking van de beheersingsmaatregelen die deze risico's verminderen. De opzet van het risicomangement is mede gebaseerd op het COSO Enterprise Risk Management-Integrated Framework (COSO-ERM). De managers zijn verantwoordelijk voor het beheersen van de risico's en rapporteren hierover halfjaarlijks in het managementteamoverleg. Voor de risicobeheersing bij de uitvoering van projecten is een project-risicomangementsysteem operationeel.
- **Planning & controlecyclus**
Evides werkt met een jaarlijkse meerjaren- en jaarbudgettering, kwartaalrapportages (inclusief jaarprognoses en risicomangement) en maandelijkse financiële- en operationele managementrapportages. Daarnaast stelt Evides per kwartaal een treasury rapportage op ten behoeve van de Directie en de Raad van Commissarissen (RvC).
- **Financiële verslaglegging**
Er is een gestructureerd financieel maand- en jaarafsluitingsproces operationeel. Ten behoeve van de jaarrekeningcontrole beoordeelt de externe accountant de maatregelen van interne beheersing ten aanzien van de financiële verslaglegging.

De externe accountant rapporteert de bevindingen in de jaarlijkse managementletter en het accountantsverslag aan de Directie, auditcommissie en RvC. Evides rapporteert periodiek over de opvolging van de aanbevelingen van de externe accountant aan de auditcommissie. Met ingang van 2015 heeft Evides ter waarborging van de onafhankelijkheid van de externe accountant vrijwillig ervoor gekozen om een 7-jaars termijn voor kantoorrotatie toe te passen. Na wijziging van accountantskantoor zal de voormalige accountantsorganisatie voor twee aaneengesloten boekjaren geen wettelijke controles uitvoeren bij Evides. Dit beleid heeft na een zorgvuldig selectieproces door de RvC geresulteerd in de benoeming van Deloitte Accountants door de AvA met ingang van het boekjaar 2015.

- **Waterkwaliteit en leveringszekerheid**

Belangrijke elementen hierbij zijn kwaliteitssystemen voor de waterlevering, systemen voor de leveringszekerheid, veiligheid. Het drinkwatersysteem is opgebouwd volgens de leveringszekerheidsrichtlijnen, zoals in de Drinkwaterwet zijn vastgelegd. Deze richtlijnen zorgen ervoor dat zowel in reguliere situatie als bij verstoringen de drinkwatervoorziening in stand blijft, dan wel binnen de voorgeschreven termijnen hersteld is. Het asset managementproces borgt de balans tussen onderhoud & beheer en vervangingsinvesteringen voor een toekomstbestendige watervoorziening. Het Leveringsplan is het overkoepelende document waarin de verschillende plannen met elkaar zijn verbonden, zoals Capaciteitsplan, Nooddrinkwaterplan, Verstoringrisicoanalyse en de Leveringszekerheidsanalyses.

- **Beveiliging en crisisbeheersing**

Ondersteunend aan de maatregelen die de fysieke waterlevering borgen bevat het Leveringsplan naast de eerdere genoemde onderwerpen ook deelplannen met maatregelen zoals Crisisorganisatieplan, Crisiscommunicatieplan en Beveiligingsplan. Daarnaast heeft Evides maatregelen getroffen, zoals crisisorganisatie, -procedure, -trainingen, -trainingsevaluaties en personeelselectiebeleid (o.a. verklaringen omtrent gedrag).

- **Overig**

Zoals integriteitsbeleid, een gedragscode en huisregels, een klokkenluidersregeling, de beschrijving van de administratieve organisatie en interne controle voor de belangrijke financiële processen, een treasury statuut, een tax-control framework en een fraude framework.

In 2015 zijn er verbeteringen gerealiseerd ter versterking van de risicobeheersing en de in gebruik zijnde controlesystemen. De belangrijkste verbeteringen zullen in de volgende paragraaf worden toegelicht. Om de beoogde werking van de controlemechanismen te toetsen, worden regelmatig audits uitgevoerd op essentiële onderdelen hiervan. De Directie rapporteert en legt verantwoording af over de opzet en de effectieve werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem aan de auditcommissie en de RvC.

Op basis van de door haar uitgevoerde evaluatie en in overeenstemming met best practice II.1.5 van de Nederlandse Corporate Governance Code, is de Directie van Evides van oordeel dat het risicobeheersing- en controlesysteem ten aanzien van de financiële verslagleggingsrisico's gedurende 2015 naar behoren heeft gefunctioneerd en een redelijke mate van zekerheid verschaft dat de jaarrekening 2015 geen materiële onjuistheden bevat. De Directie van Evides blijft zich ook in 2016 inzetten voor een verdere versterking en professionalisering van haar interne risicobeheersing- en controlesysteem, waarbij tevens aandacht voor mogelijke efficiencyverbeteringen in deze processen zal worden gecontinueerd.

Ondernemingsrisico's

Risico's nemen is onlosmakelijk verbonden met ondernemen en het uitvoering geven aan de strategie. De mate waarin risico's verantwoord worden geacht, houdt nauw verband met de aard en omvang van het specifieke risico. Ons risicobeheersingssysteem stelt ons in staat om ondernemingsrisico's beheerst te nemen, actief te volgen en daar waar nodig passend actie te nemen.

De belangrijkste risico's op strategisch, operationeel en financieel gebied worden hierna toegelicht.

Strategische risico's

Verstoring van kwaliteit of kwantiteit waterbronnen

Een betrouwbare en betaalbare waterbron is voor Evides van groot belang om haar primaire activiteiten kostenefficiënt uit te voeren. Korte en lange termijn ontwikkelingen oefenen druk uit op de waterbronnen. Klimaatontwikkelingen, politieke besluiten (waaronder Deltaprogramma en Kierbesluit Haringvliet) en grootschalige en/of langdurige verontreinigingen kunnen de kwaliteit en kwantiteit van de waterbronnen beïnvloeden.

Beheersmaatregelen

De kwaliteit van onze grondstof wordt met een intensief meetprogramma bewaakt. Door actieve public affairs activiteiten op landelijk en regionaal niveau oefent Evides samen met haar waterketenpartners invloed uit op de besluitvorming, zoals via RIWA Maas. Daarnaast bereidt Evides zich met haar uitgebreide onderzoeksprogramma H2020 voor op een toekomstbestendige drink-, industrie- en afvalwatervoorziening waarmee Evides o.a. een antwoord wilt bieden op klimatologische ontwikkelingen, vervuiling en verzilting van bronnen. Verder werkt Evides samen met ketenpartners en belangengroepen om haar bronnen te beschermen, zoals in het project "Schone Maaswaterketen" en op de Brabantse Wal.

Operationele risico's

Risico van leveringsonderbreking en kwaliteit en veiligheid van drinkwater

De operatie van Evides staat bloot aan risico's die de continuïteit en betrouwbaarheid van de drinkwaterlevering kunnen verstoren. Gezien het maatschappelijk belang stelt Evides hoge eisen aan de leveringszekerheid, de kwaliteit en de veiligheid van de drinkwaterlevering. Deze eisen zijn verwoord in de Drinkwaterwet.

Beheersmaatregelen

Vanwege de maatschappelijke relevantie van de drinkwatervoorziening investeert Evides veel in zuiveringsprocessen, continue bemonstering, kwaliteits-, leveringszekerheid- en veiligheidssystemen om aan de hoge eisen uit de Drinkwaterwet te voldoen. Dit wordt o.a. tot uitdrukking gebracht in een Leveringsplan waarmee Evides tevens invulling geeft aan de wettelijke plicht om een dergelijk plan aan te leveren aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Vooruitlopend op de totstandkoming van het Leveringsplan 2016-2020 is door Evides een verstoringsanalyse (VRA) uitgevoerd. De VRA geeft aan wat het risico voor Evides is op de sectorbreed opgestelde scenario's voor dreigingen (moedwillig verstoringen) en gevaren (niet-moedwillige verstoringen). Het huidige weerbaarheidsniveau van Evides zorgt ervoor dat het risico op een ontwijking van de drinkwatervoorziening beheersbaar is. Uit de verstoringsrisicoanalyse zijn enkele operationele vervolgacties naar voren gekomen die worden uitgevoerd.

Nieuwe medewerkers dienen een verklaring omtrent gedrag (VOG) te overhandigen. Daarnaast houdt Evides regelmatig bewustwordingsacties naar de medewerkers op het gebied van de veiligheid. Tevens is er een crisisorganisatie ingericht met specifieke procedures. Net als in voorgaande jaren zijn in 2015 diverse crisisoefeningen gehouden, zowel intern als extern en heeft Evides inmiddels met alle vijf veiligheidsregio's in het voorzieningsgebied afspraken over crisisbeheersing en -communicatie vastgelegd. Daarnaast was in 2015 onze crisisorganisatie een aantal maal actief. Zo trad zij o.a. in werking na lozing van de chemische stof pyrazool in de Maas door Sitech in Limburg (zie ook '[Crisisbeheersing](#)'). Ook de oefeningen in 2015 hebben weer bruikbare leerpunten opgeleverd.

Om de biologische stabiliteit van drinkwater beter te kunnen borgen zijn, als onderdeel van het onderzoeksprogramma H2020, diverse onderzoeken gestart naar factoren die invloed hebben op de biologische stabiliteit en om maatregelen vast te stellen die deze stabiliteit kunnen versterken.

Risico kwaliteit dienstverlening

Dagelijks gebruiken miljoenen consumenten en het bedrijfsleven ons water. Naast een goed product wil Evides ook een goede dienstverlening bieden die aansluit op de behoefte van de klant. Kwalitatief onvoldoende dienstverlening leidt tot potentieel ontevreden klanten en mogelijk imagoschade.

Beheersmaatregelen

De beoogde verbetermaatregelen zijn in een meerjaren verbeterplan Evides Klantgericht uitgewerkt.

In 2015 is een nieuwe landelijke Intake Portal voor het digitaal aanvragen van nieuwe aansluitingen in gebruik genomen. Daarnaast is Evides in 2015 gestart met het ontwerp van een nieuwe, servicegerichte website. Met de nieuwe website verwacht Evides haar online dienstverlening aan klanten te verbeteren en bieden we informatie op een persoonlijker en overzichtelijker manier aan. In 2016 verwachten wij diverse nieuwe online functionaliteiten te introduceren.

Tevens zijn er onder andere in 2015 doorlopende klanttevredenheidsonderzoeken ingevoerd en klachtenrapportages geanalyseerd welke hebben geresulteerd in verschillende procesverbeteringsvoorstellen en worden inmiddels voor nieuwe medewerkers trainingen ten behoeve klantgerichtheid georganiseerd.

Risico van ontoereikende projectbesturing

Omdat Evides veel leidingen en installaties voor zowel eigen gebruik als voor derden realiseert, is de kwaliteit van projectbesturing een belangrijk aandachtspunt. Onvoldoende projectbesturing kan onder andere leiden tot verlieslatende projecten en tot deadline- en budgetoverschrijdingen.

Beheersmaatregelen

In 2015 hebben we ook de juridische aspecten bij ons asset management betrokken. Dit betekent dat we in kaart hebben gebracht in hoeverre onze leidingen en installaties juridisch zijn beschermd bij eventuele schade door derden. Naast het jaarlijkse investeringsplan met een tijdshorizon van 5 jaar is ook een Lange Termijn asset plan opgesteld met een tijdshorizon van 30 jaar, om de technische risico's en financiële planning gedetailleerder in kaart te brengen. Dit stelt Evides in staat om strategische beslissingen te nemen over toekomstige investeringen en hierin prioriteiten te stellen.

Voor de projectbesturing maakt Evides gebruik van een projectmanagementsysteem. Daarnaast is er een rapportagesysteem operationeel dat de kwaliteit van de projectbewaking volgt. Bij belangrijke projecten worden vooraf en tijdens de uitvoering integrale risicoanalyses uitgevoerd en worden quality assurance en control maatregelen getroffen.

Risico van ontoereikende ICT-beveiliging

De aandacht voor ICT beveiliging is groot, zeker gezien de toenemende druk van cyber aanvallen. Daarnaast heeft de overheid de drinkwatersector tot Top-vitaal heeft bestempeld, waarmee het belang van informatiebeveiliging wordt onderstreept.

Beheersmaatregelen

Evides heeft haar beveiliging op het niveau van de sector geborgd. Daarnaast is binnen de ICT-organisatie een Information Security Officer (ISO) aangesteld. De ISO zorgt voor continue aandacht voor informatiebeveiliging en het risico gebaseerd verbeteren van het niveau daarvan. Risico's worden periodiek geïnventariseerd en geclassificeerd. Een programma is gestart om de bewustwording rond dit onderwerp in de organisatie te verhogen. Verschillende componenten van het bewustwordingsprogramma zoals meetinstrument en e-learning modules, zijn op dit moment in ontwikkeling en zullen in 2016 worden toegepast.

Informatiebeveiliging is ook van belang in relatie tot de Meldplicht Datalekken, een uitbreiding op de Wet bescherming persoonsgegevens, die per 1 januari 2016 gehandhaafd gaat worden. Vanaf 1 januari 2016 moeten 'datalekken' gemeld worden. Naast de organisatorische inrichting die als gevolg van deze wetswijziging noodzakelijk is om meldingen te kunnen doen, wordt er door Evides ook onderzoek gedaan naar aanvullende ICT-middelen die Evides helpen om datalekken te voorkomen en te kunnen detecteren.

Risico van non-compliance wetgeving

Evides ziet zich als waterbedrijf geconfronteerd met een veelheid aan wet- en regelgeving. Mede gelet op haar maatschappelijke verantwoordelijkheid hecht Evides er waarde aan om aantoonbaar alle relevante wet- en regelgeving na te leven met bijzondere aandacht voor de verplichting die voortvloeien uit de Drinkwaterwet. Dit vraagt om borging van de betreffende wet- en regelgeving binnen Evides.

Beheersmaatregelen

Het compliance managementsysteem is inmiddels ingebed in de algemene kwaliteitszorgsystematiek binnen Evides. Zo is compliance opgenomen in de beleidsverklaring van het kwaliteitszorg managementsysteem. Tevens is compliance toegevoegd aan de visie van Evides en maakt het onderdeel uit van de gedragscode integriteit. De rol van Compliance Officer is formeel in het management team belegd, waarmee compliance in het besluitvormingsproces is geborgd. In 2015 heeft een nulmeting plaatsgevonden om vast te stellen dat betrokken afdelingen hun aandeel in de Drinkwaterwet en –regelgeving aantoonbaar goed hebben geborgd. Op basis van de nulmeting is vastgesteld dat betrokkenen goed op de hoogte zijn van het voor hen relevante gedeelte van de wetgeving en dat naleving over het algemeen aantoonbaar geborgd is.

Financiële risico's

Kredietrisico

Gezien de aard van de activiteiten is Evides in grote mate afhankelijk van de financiering hiervan. Zowel de economische ontwikkelingen als nieuwe wet- en regelgeving kunnen van invloed zijn op de beschikbaarheid en de kosten van de financiering.

Beheersmaatregelen

De treasurer van Evides verzorgt het kredietrisicobeheer. Deze stelt een treasury jaarplan voor aan de treasury commissie. De Directie en de Raad van Commissarissen bekrachtigen dit plan. In het treasury jaarplan voor 2015 is in het bijzonder aandacht besteed aan beleid en maatregelen ter vermindering van beschikbaarheidsrisico's. Gestuurd wordt op een verdere diversificatie van de leningportefeuille, onder andere door het aangaan van nieuwe (bank)relaties en het beter spreiden van de leningportefeuille over bestaande (bank)relaties.

De treasurer rapporteert elk kwartaal aan de treasurycommissie, directie en auditcommissie over de voortgang van het treasurybeleid. Er worden alleen en in beperkte mate eenvoudige treasuryproducten, zoals (gedekte) renteswaps, toegepast voor het mitigeren van renterisico's. Vanwege het belang van de leveringszekerheid ligt de nadruk van dit beleid primair op de beschikbaarheid van krediet. In dit kader is met ingang van 2012 ervoor gekozen om de bestaande (bancaire) financiers te verbreden. Voor de toelichting op de overige financiële risico's wordt verwezen naar de paragraaf [financiële risico's](#) in de toelichting op de geconsolideerde balans.

Fraude- en integriteitsrisico

Onze stakeholders verwachten dat Evides integer is. Evides streeft er dan ook naar om dit risico zoveel mogelijk te reduceren. Fraude kan echter in iedere organisatie overkomen en is vaak gebaseerd op een samenloop van omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat waarden aan de ondernemingen onrechtmatig worden onttrokken en/of misleiding ten aanzien van de verslaglegging plaatsvindt.

Beheersmaatregelen

Om medewerkers te ondersteunen in het integer handelen en het maken van de juiste keuzes, beschikt Evides over een gedragscode integriteit. Hiermee wil Evides het besef van integer handelen bij de medewerkers verder vergroten. De gedragscode vat de reeds bestaande regelingen, richtlijnen en instructies samen en geeft richting aan integer handelen, uitgaand van gezond verstand.

In samenwerking met de Ondernemingsraad heeft er in 2015 een workshop plaatsgevonden om tot operationalisering van het fraude framework en beleidsplan te komen. De uitkomsten van deze workshop zullen tot uitdrukking worden gebracht in een uitgewerkt fraudebeleid. Daarnaast is in 2015 onderzocht welke aanvullende maatregelen kunnen worden getroffen om inkoopfraude te ontdekken. Dit zal in 2016 verder worden geoperationaliseerd.

Corporate governance

Evides Waterbedrijf volgt op vrijwillige basis de uitgangspunten en best practices van de Nederlandse Corporate Governance Code. Evides beoogt hiermee ook naar buiten toe duidelijkheid en openheid te betrachten over haar governance en wijze van bedrijfsvoering. De uitgangspunten en best practices zijn opgenomen of verwerkt in de diverse reglementen en regelingen, die het functioneren van de organen van Evides regelen, dan wel inhoud geven aan de binnen Evides geldende regels.

Ten aanzien van de Code geeft Evides Waterbedrijf hierna aan op welke punten wordt afgeweken, volgens het principe 'pas toe of leg uit':

- De regels die expliciet geschreven zijn voor beursgenoteerde ondernemingen worden niet toegepast;
- De Directie van Evides Waterbedrijf is benoemd voor onbepaalde tijd;
- De aandeelhouders of groepen van aandeelhouders hebben het recht de leden van de Raad van Commissarissen (RvC) voor te dragen, hun zittingstermijn te bepalen en de voorzitter te benoemen. De vicevoorzitters bekleden gezamenlijk de in de Code voorziene rol;
- Evides heeft in verband met de omvang van de onderneming geen interne auditor aangesteld. De auditcommissie heeft hiermee ingestemd;
- De website van Evides fungeert niet als communicatiemiddel met haar aandeelhouders, omdat er sprake is van een rechtstreekse aandeelhoudersrelatie;
- Voor de bezoldiging wordt de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gevolgd (zie [Bericht van de Raad van Commissarissen](#)).

Evides Waterbedrijf is een naamloze vennootschap. Een aantal belangrijke besluiten is ingevolge de wet voorbehouden aan de goedkeuring van de aandeelhouders, zoals het drinkwatertarief en de winstbestemming. Ook de benoeming, het ontslag en het bezoldigingsbeleid van de Directie is voorbehouden aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA). De RvC regelt de concrete bezoldiging en arbeidsvoorwaarden. De RvC bestaat uit zeven leden en heeft een onafhankelijk voorzitter. Er fungeert een auditcommissie, een remuneratiecommissie en een (ad hoc) selectie- en benoemingscommissie.

De AVA van Evides bestaat uit een vertegenwoordiging van B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides (een samenwerkingsverband van de gemeenten in Zuid-Holland Zuid dat 50% van de aandelen bezit) en een vertegenwoordiging van DELTA N.V. (houder van de andere 50% van de aandelen).¹ Zie het² overzicht van [alle gemeenten in het voorzieningsgebied](#) van Evides Waterbedrijf.

Deelnemingen

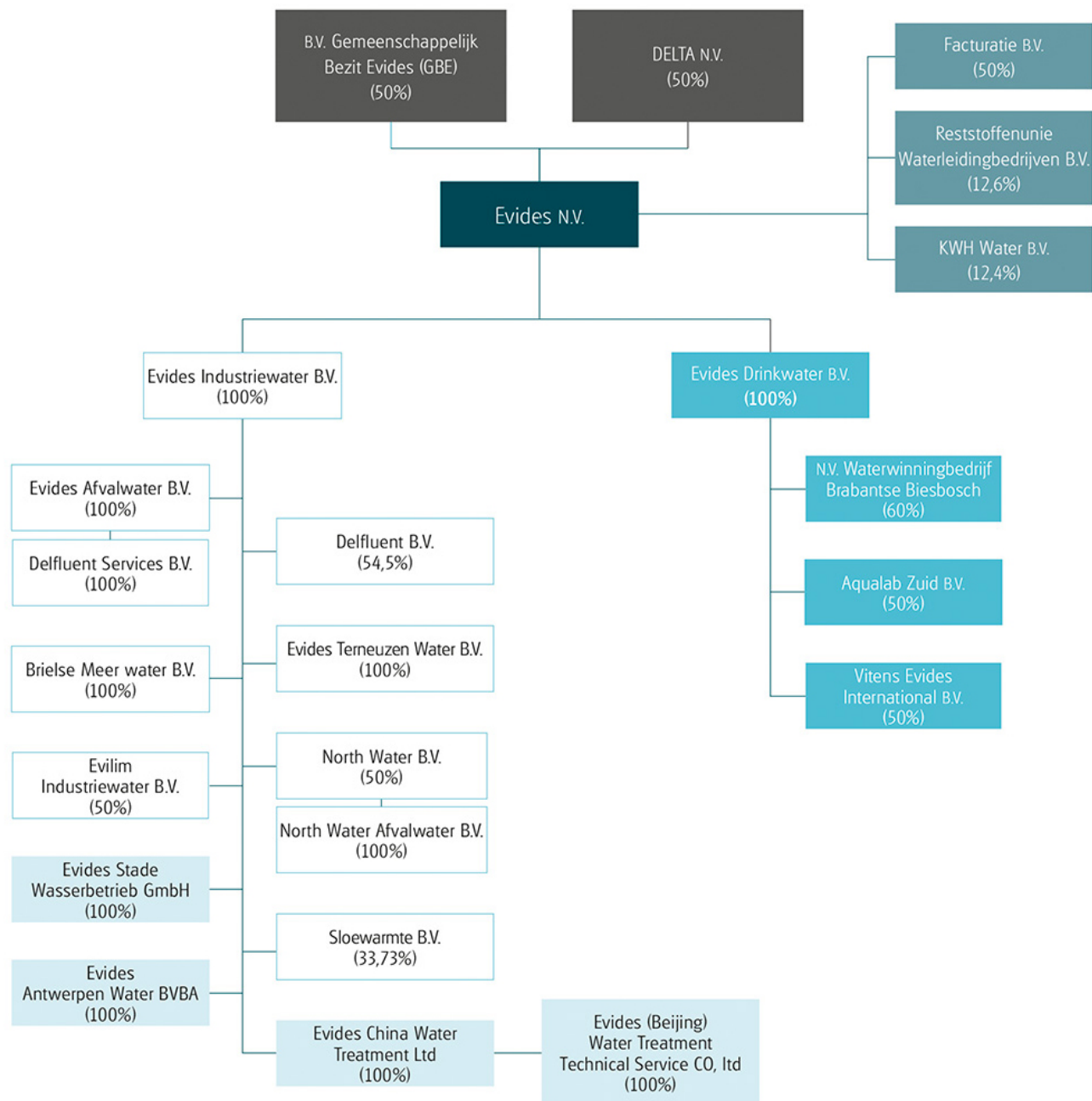
Evides N.V. is de holding van de Evidesondernemingen. De belangrijkste activiteiten worden uitgevoerd door ondernemingen die zijn gegroepeerd onder de twee hoofdonderdelen Evides Drinkwater B.V. en Evides Industriewater B.V.

Onder Evides Drinkwater B.V. zijn alle activiteiten gebracht die te maken hebben met winning, productie en levering van drinkwater. Evides Industriewater B.V. en de dochterondernemingen die hieronder vallen, richten zich op de winning, productie en levering van industriewater en de zuivering van afvalwater. De Evidesgroep heeft diverse vestigingen in Nederland, het hoofdkantoor staat in Rotterdam.

In december 2015 is echter het economisch eigendom van het drinkwaterbedrijf van Evides Drinkwater B.V. overgedragen aan Evides N.V. Deze herstructurering is noodzakelijk doordat Evides N.V. en Evides Drinkwater B.V. vanaf 1 januari 2016 in beginsel belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting (Vpb) op grond van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen.

In het onderstaande structuurschema Deelnemingen zijn de vennootschappen van Evides Waterbedrijf in 2015 in beeld gebracht. Een compleet overzicht van de deelnemingen en het aandeelhouderschap van de verschillende groepen vindt u op de volgende pagina's:

- [Deelnemingen Evides N.V.](#)
- [Deelnemingen Evides Drinkwater B.V.](#)
- [Deelnemingen Evides Industriewater B.V.](#)
- [Minderheidsdeelnemingen](#)

Deelnemingen Evides N.V.

Behalve Evides Drinkwater B.V. en Evides Industriewater B.V., waarvan Evides N.V. 100% eigenaar is, heeft Evides N.V. deelnemingen in:

Facturatie B.V.

Met Vitens neemt Evides op 50/50-basis deel aan een joint venture die zich richt op het factureren en incasseren van watergelden bij huishoudelijke en klein zakelijke waterklanten. Voor Evides betreft dit het zuidwesten van Zuid-Holland. Deze deelneming is te beschouwen als een cost center en kent geen winsttoegmerk.

KWH Water B.V.

Via KWH Water heeft Evides toegang tot onderzoeken en ontwikkelingen op het gebied van drinkwater en ander water, dat voornamelijk in Vewinverband wordt opgedragen (Vewin is de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland). Evides heeft een aandelenpositie van 12,4%.

Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.

De Reststoffenunie is opgericht door de Nederlandse drinkwaterbedrijven om gezamenlijk te zoeken naar goede bestemmingen voor reststoffen die vrijkomen bij de productie van drinkwater. Evides heeft een aandelenpositie van 12,6%.

Deelnemingen Evides Drinkwater B.V.

Evides Drinkwater B.V. is aandeelhouder van:

N.V. Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch (WBB)

WBB is eigenaar van de spaarbekkens waarin voorzuivering van Maaswater plaatsvindt, waarna het wordt getransporteerd naar de zuiveringsinstallaties van Evides. Dit water vormt de belangrijkste bron voor drink- en industriewater in het leveringsgebied van Evides. Evides is veruit de grootste afnemer (97%) en verzorgt de exploitatie van WBB op basis van een langjarig contract. WBB is voor 60% in handen van Evides en voor 40% van Brabant Water N.V. Deze deelneming is te beschouwen als een cost center en kent geen winstoogmerk.

Aqualab Zuid B.V.

Aqualab Zuid is een geaccrediteerd laboratorium dat wateranalyses uitvoert ten behoeve van aandeelhouders en externe klanten. Aqualab Zuid is voor 50% in handen van Evides, voor 32,5% van Brabant Water N.V. en voor 17,5% van N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg.

Vitens Evides International B.V.

Evides neemt op 50/50-basis met Vitens deel aan deze joint venture. Vitens Evides International richt zich op de verwerving en uitvoering van internationale projecten ten behoeve van de overdracht van kennis en kunde van drinkwaterprocessen. Op deze manier levert Evides een bijdrage aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Deze deelneming is te beschouwen als een cost center en kent geen winstoogmerk.

Deelnemingen Evides Industriewater B.V.

Evides Industriewater B.V. is aandeelhouder van:

Evides Afvalwater B.V.

Evides Afvalwater zuivert het afvalwater van klanten die zijn aangesloten bij de AWZI Sloe en AWZI Schiphol. Evides Industriewater is 100% eigenaar van deze onderneming.

Delfluent Services B.V. (DSBV)

De exploitatiemaatschappij DSBV beheert de AWZI's Houtrust en Harnaspolder en heeft in dit kader van Delfluent B.V. een onderhoudscontract verkregen met een looptijd van 30 jaar (tot 2033). Sinds eind 2012 is dit een 100% deelneming van Evides Afvalwater B.V.

Delfluent B.V. (DBV)

Het consortium DBV heeft van het Hoogheemraadschap van Delfland het DBFO-contract (ontwerpen, bouwen, financieren en exploiteren) verworven voor de bouw van de AWZI Harnaspolder, het aanpassen van de bestaande AWZI Houtrust en het exploiteren van beide AWZI's met bijbehorende transportstelsels voor een periode van 30 jaar (tot 2033). DBV is in eigendom van Evides (54,5%), DIF Infrastructure II (35,5%), en Strukton Finance (10%).

Brielse Meer water B.V.

Het water uit het Brielse Meer dat via Brielse Meer water B.V. beschikbaar komt, vormt een belangrijke bron voor de industriewatervoorziening in het Rotterdamse havengebied. Evides Industriewater is 100% eigenaar van deze vennootschap.

Evides Terneuzen Water B.V.

Via lokale installaties levert Evides Terneuzen industriewater aan Dow Terneuzen. Evides Industriewater is 100% eigenaar van deze onderneming.

North Water B.V.

Evides werkt samen met Waterbedrijf Groningen in de joint venture North Water B.V. Doel is het bundelen van de krachten voor het verwerven en exploiteren van projecten en activiteiten op de markt van industrieel water en afvalwater in de noordelijke provincies. Evides participeert voor 50% in North Water B.V.

North Water Afvalwater B.V.

North Water Afvalwater B.V. is een 100% dochtervennootschap van North Water B.V. en richt zich specifiek op het realiseren en exploiteren van zuiveringsinstallaties in de noordelijke provincies.

Evilim Industriewater B.V.O.

Evides heeft samen met de Waterleiding Maatschappij Limburg de joint venture Evilim Industriewater B.V. opgericht. Doel is het bundelen van de krachten voor het verwerven en exploiteren van projecten op de markt van proces- en afvalwater in het zuiden van Nederland. Evides participeert voor 50% in Evilim Industriewater B.V.

Sloewarmte B.V.

Evides heeft in 2014 samen met Zeeland Seaports Beheer B.V. en Martens Havenontvangstinstallatie Vlissingen B.V. de joint venture Sloewarmte B.V. opgericht met als doel het gezamenlijk ontwikkelen van een duurzame restwarmtekoppeling rond Vlissingen. Evides participeert voor 33,33% in Sloewarmte B.V.

Overige dochterondernemingen

Ten behoeve van de buitenlandse industriewaterprojecten beschikt Evides over de volgende 100% dochterondernemingen: Evides Stade Wasserbetrieb GmbH, Evides Antwerpen Water BVBA en Evides China Water Treatment Ltd in Hongkong en Beijing, Evides (Beijing) Water Treatment Technical Services CO. Ltd., EvidEx Holding B.V., EvidEx China Water Treatment Services B.V., EvidEx Xinneng Water Treatment Services B.V. en EvidEx Vietnam Water Treatment Services B.V.

In 2015 zijn al onze operationele industriewateractiviteiten in Azië beëindigd. Zie 'Focus op Europa'.

Minderheidsdeelnemingen

Van de hiervoor beschreven deelnemingen vormen de volgende deelnemingen geen onderdeel van de geconsolideerde jaarrekening van Evides N.V., maar ze zijn opgenomen onder de post financiële vaste activa (bedragen in € miljoenen):

Vennootschap	Deelnemings- percentage	Waarderingsgrondslag	Waarde per 2015	Waarde per 2014
Delfluent B.V.	54,5%	Vermogensmutatiemethode	0,0	0,0
Evilim Industriewater B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	1,8	1,7
North Water B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	14,9	13,9
Vitens-Evides International B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	0,5	0,5
Facturatie B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	1,9	2,6
Aqualab Zuid B.V.	50,0%	Vermogensmutatiemethode	1,5	1,2
Sloewarmte B.V.	33,3%	Vermogensmutatiemethode	0,1	0,0
Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.	12,6%	Verkrijgingsprijs	0,1	0,1
KWH Water B.V.	12,4%	Verkrijgingsprijs	1,4	1,4
Totaal			22,2	21,4

Hierna volgt een overzicht met actuele kengetallen van de minderheidsdeelnemingen (bedragen in € miljoenen):

Vennootschap	Omzet	Resultaat	Activa	Solvabiliteit	FTE's
Delfluent B.V. ¹	59,6	-4,8	258,8	-7%	0,0
Evilim Industriewater B.V.	1,6	0,2	3,9	93%	1,5
North Water B.V.	8,9	1,8	40,1	97%	0,0
Vitens-Evides International B.V.	21,6	-0,1	8,6	13%	0,0
Facturatie B.V.	1,7	0,0	4,0	95%	0,0
Aqualab Zuid B.V.	11,8	0,5	6,6	45%	9,8
KWH Water B.V.	20,0	0,2	32,5	36%	146,5
Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.	4,0	0,0	1,8	41%	7,2

- 1 *Op basis van de wijze waarop Delfluent B.V. financieel is gestructureerd wordt aan de aandeelhouders een zogenaamde 'cash flow sharing component' uitgekeerd over de aan Delfluent verstrekte achtergestelde lening. Deze uitkering komt ten laste van het resultaat en resulteert in een tijdelijk verlies en negatief eigen vermogen.*

Financiële resultaten 2015

Algemeen

Evides N.V. (ENV) is 100% aandeelhouder van Evides Drinkwater B.V. (EDW) en Evides Industriewater B.V. (EIW). Gezien de vennootschappelijke structuur van de Evides-groep is sprake van een geconsolideerde jaarrekening. Hierbij worden de rechtspersonen geconsolideerd waarin Evides N.V. direct of indirect beslissende zeggenschap kan uitoefenen. De onderlinge diensten en kosten van ENV en haar dochters EDW en EIW liggen vast in dienstverleningsovereenkomsten. Daarin zijn ook afspraken gemaakt over de bijbehorende tarieven (Internal Transfer Price) waartegen onderling wordt afgerekend. De systematiek en de kostentoe rekening zijn daarbij door gespecialiseerde bedrijven getoetst. In het hoofdstuk [Deelnemingen](#) zijn de belangen van ENV, EDW en EIW aangegeven.

In december 2015 is het economisch eigendom van het drinkwaterbedrijf van Evides Drinkwater B.V. overgedragen aan Evides N.V. Deze herstructurering is noodzakelijk als gevolg van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen. De industriewater- en afvalwateractiviteiten vormen onveranderd onderdeel van EIW.

Ten behoeve van de financiële transparantie zijn hierna respectievelijk de verkorte balans voor winstverdeling per eind 2015 en de verkorte winst- en verliesrekening over 2015 van het drinkwaterbedrijf en het industrie- en afvalwaterbedrijf afzonderlijk gepresenteerd.

De verkorte balans voor winstverdeling per eind 2015 alsmede de verbijzondering daarvan naar drinkwater respectievelijk industriewater (inclusief afvalwater) is als volgt:

(in € miljoenen)	Drinkwater	Industriewater	Geconsolideerd
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	0,0	12,0	12,0
Materiële vaste activa	843,6	85,3	928,9
Financiële vaste activa *	166,4	101,3	106,8
Totaal vaste activa	1.010,0	198,6	1.047,7
Vlottende activa			
Voorraden en onderhanden projecten	2,4	6,3	8,7
Vorderingen en overlopende activa	291	20,3	494
Liquide middelen	2,6	17,1	19,7
Totaal vlottende activa	34,1	43,7	77,8
Totaal activa	1.044,1	242,3	1.125,5

(in € miljoenen)	Drinkwater	Industriewater	Geconsolideerd
Passiva			
Eigen vermogen *	482,4	160,9	482,4
Minderheidsbelang derden	6,1	0,0	6,1
Voorzieningen	1,9	1,7	3,6
Langlopende schulden *	460,0	6,7	466,7
Kortlopende schulden	151,1	15,6	166,7
Intercompany vorderingen en schulden	-57,4	57,4	0,0
Totaal passiva	1.044,1	242,3	1.125,5

* Bij de consolidatie valt de binnen Drinkwater vermelde deelnemingswaarde van Industriewater weg tegen het eigen vermogen. Daarnaast worden ook de onderlinge vorderingen en schulden tussen Drinkwater en Industriewater geëlimineerd.

De solvabiliteit op basis van de geconsolideerde balans bedraagt voor winstverdeling 42,9%. Na uitkering van het voorgestelde slotdividend 2015 ad € 20,5 miljoen bedraagt de solvabiliteit 41,0%. De toename ten opzichte van 2014 (40,3% na winstverdeling) is het gevolg van een tijdelijke verhoging van het aandeel eigen vermogen in verband met aankomende investeringen en de nog over 2014 en 2015 te compenseren winstoverschrijding van de drinkwateractiviteiten in respectievelijk 2016 en 2017.

De verkorte winst- en verliesrekening over 2015 alsmede de verbijzondering daarvan naar drinkwater en industriewater is als volgt:

(in € miljoenen)	Drinkwater	Industriewater	Geconsolideerd
Bedrijfsopbrengsten*	228,0	110,7	320,4
Bedrijfslasten*	187,4	83,7	252,8
Bedrijfsresultaat	40,6	27,0	67,6
Financiële baten en lasten	-13,1	4,2	-8,9
Resultaat voor belastingen	27,5	31,2	58,7
Belastingen	0,0	-1,8	-1,8
Resultaat deelnemingen	0,3	-1,5	-1,2
Netto-resultaat	27,8	27,9	55,7

* Bij de consolidatie valt de interne bedrijfsopbrengsten met betrekking tot de interne leveringen tussen de Drinkwater en Industriewater weg tegen de inkoopwaarde van deze interne omzet, welke is inbegrepen in de bedrijfslasten.

Afzet

In 2015 werd 153,7 miljoen m³ drinkwater afgezet, wat een daling is van 1,3 miljoen m³ ten opzichte van voorgaande jaar (afzet 2014: 155,0 miljoen m³). De afzet van industriewater betreft een reeks van verschillende producten, zoals industriewater (drinkwaterkwaliteit), proceswater, demin water en spaarbekkenwater. De totale afzet van industriewater bedraagt 93,4 miljoen m³ in 2015 en is daarmee 1,8 miljoen m³ hoger dan in 2014 (afzet 2014: 91,6 miljoen m³).

Tarieven

Vanaf de fusie in 2004 heeft Evides de drinkwatertarieven voor vastrecht en verbruik bij huishoudelijk gebruik niet verhoogd en in 2008 zijn de drinkwatertarieven zelfs met 5% verlaagd. In de periode 2009-2015 zijn de drinkwatertarieven niet gestegen, waardoor deze 5% lager zijn dan 10 jaar geleden. Dankzij de ontwikkeling van het rendement van het Drinkwaterbedrijf is het ook voor 2016 niet nodig om inflatie door te berekenen en wordt in 2016 een kleine tariefsverlaging doorgevoerd.

Resultaat en WACC-rendement

In 2015 is in totaal een netto-resultaat behaald van € 55,7 miljoen. Dit is € 0,9 miljoen minder dan het in 2014 gerealiseerde resultaat.

Sinds het boekjaar 2012 is op basis van de Drinkwaterregulering een maximale vermogensvergoeding van kracht (WACC) voor de drinkwateractiviteiten. In 2015 bedroeg de WACC, net als in 2014, 4,8%. Het rendement van de drinkwateractiviteiten wordt berekend door het vermogen en de resultaten van EIW en de overige niet-drinkwateractiviteiten van Evides in mindering te brengen op het geconsolideerde vermogen en resultaat wat hierna is verbijzonderd:

(in € miljoenen)	Geconsolideerd	EIW	Overige niet-drinkwater-activiteiten	Drinkwater-activiteiten
Geïnvesteed vermogen ultimo 2014*	1.094,5	226,3	67,8	800,4
Geïnvesteed vermogen ultimo 2015*	1.105,8	225,2	66,7	813,9
Gemiddeld geïnvesteed vermogen	1.100,2	225,8	67,3	807,2
Netto-resultaat	55,7	27,9	2,6	25,2
Financiële baten en lasten	8,9	-4,2	1,2	11,9
Nettokosten buitenlandse projecten	0,3	0,0	0,0	0,3
Gerealiseerde vermogenskosten	64,9	23,7	3,8	37,4
Rendement	5,9%	10,5%	5,7%	4,6%

* Geïnvesteed vermogen is berekend op basis van het balanstotaal, gecorrigeerd voor meegeconsolideerde deelnemingen, na aftrek van liquide middelen.

Het resultaat voor de gereguleerde drinkwateractiviteiten bedraagt € 25,2 miljoen (2014: € 30,0 miljoen). De kosten van projecten ten behoeve van de bevordering van een goede drinkwatervoorziening in het buitenland (€ 0,3 miljoen) zijn inbegrepen in de vermogensvergoeding. De WACC bestaat uit het bedrijfsresultaat (inclusief resultaat deelnemingen) uitgedrukt als een percentage van het gecorrigeerde gemiddelde balanstotaal. Het resultaat over 2015 leidt tot een WACC-rendement van 4,6%.

In 2015 is de winstoverschrijding in 2014 reeds deels in de tarieven gecompenseerd. Hierdoor is de voor 2015 toegestane vermogenskosten met 0,4% verlaagd, waarmee het toegestane rendement van het drinkwaterbedrijf voor 2015 uitkomt op 4,4%. De gerealiseerde WACC is met 4,6% voor 2015 0,2% hoger dan toegestaan. Het extra gerealiseerde rendement ter grootte

van € 1,7 miljoen zal Evides conform de wettelijke vereisten compenseren via de drinkwatertarieven voor 2017. De WACC is door de Minister van I&M verlaagd van 6,0% voor de jaren 2012-2013 naar 4,8% voor 2014-2015 en 4,2% voor de reguleringsperiode 2016-2017. Door de verdere verlaging van de WACC neemt het risico van overschrijding toe als gevolg van incidentele baten en/of meevallende lasten.

Het resultaat dat door EIW is behaald, bedraagt € 279 miljoen. Dit resultaat is € 3,8 miljoen hoger dan in 2014. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door een incidenteel transactieresultaat in verband met de oplevering van maatwerkinstallaties in het kader van financiële leasecontracten en een toename van de omzet bij industriewaterklanten als gevolg van een toegenomen verbruik en indexering van tarieven in 2015. Daarnaast worden met ingang van 2015 uitgaven aan harsen en membranen op basis van hun gebleken stabiele lange levensduur geactiveerd en meerjarig afgeschreven, waar deze tot en met 2014 rechtstreeks ten laste van het resultaat werden gebracht.

Het hogere geconsolideerde resultaat in 2015 is als volgt tot stand gekomen:

(in € miljoenen)	Effect op resultaat
Meer bedrijfsopbrengsten	11,4
Minder kosten van grond- en hulpstoffen	0,4
Meer kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	-10,2
Meer lonen en salarissen	-3,1
Minder sociale lasten	0,5
Meer afschrijvingen	-3,4
Minder overige waardeveranderingen van vaste activa	2,0
Minder overige bedrijfskosten	1,5
Minder financiële lasten	0,5
Meer belastingen	-0,2
Minder resultaat deelnemingen	-0,3
Per saldo minder resultaat	-0,9

De verschillen worden op de volgende pagina's nader toegelicht:

- Meer bedrijfsopbrengsten
- Minder kosten van grond- en hulpstoffen
- Meer kosten uitbesteed werk en andere externe kosten
- Meer lonen en salarissen
- Minder sociale lasten
- Meer afschrijvingen
- Minder overige waardeveranderingen van vaste activa
- Minder overige bedrijfskosten
- Minder financiële lasten
- Meer belastingen
- Minder resultaat deelnemingen

Meer bedrijfsopbrengsten

(€ 11,4 miljoen)

In 2015 zijn de bedrijfsopbrengsten positief beïnvloed door de oplevering van een drietal maatwerkinstallaties in het kader van financiële leasecontracten van EIW. Dergelijke transacties zijn incidenteel van aard en hebben in 2015 tot een éénmalige opbrengst van € 4,9 miljoen geleid. In 2014 was tevens sprake van de oplevering van een maatwerkinstallatie en bedroeg de

opbrengst € 0,7 miljoen. In beide gevallen heeft dit tevens geleid tot een incidenteel hogere kostprijs werken voor derden (zie [kosten uitbesteed werk en andere externe kosten](#)).

(in € miljoenen)	2015	2014
Winst- en verliesrekening	320,4	309,0
Eénmalige opbrengst financiële leasecontracten	-4,9	-0,7
Na correctie bijzondere posten	315,5	308,3

De genormaliseerde bedrijfsopbrengsten zijn ten opzichte van vorig jaar toegenomen met € 7,2 miljoen. Deze toename is voor €3,6 miljoen het gevolg van een hogere vergoeding voor het uitvoeren van groot onderhoud aan klantinstallaties (zie [kosten uitbesteed werk en andere externe kosten](#)). Aanpassing van industriewatercontracten en een indexering van tarieven en toename van afzet uit hoofde van deze contracten heeft een stijging van de netto-omzet veroorzaakt. Ten aanzien van de drinkwateromzet is in 2015 sprake van een lichte stijging van het aantal drinkwaterklanten alsmede een toename van de aan klanten doorbelaste gemeentelijke precarioheffing. Tot slot is een hogere dekking door geactiveerde uren gerealiseerd in verband met de inzet van eigen medewerkers op investeringsprojecten.

Minder kosten van grond- en hulpstoffen

(€ 0,4 miljoen)

De kosten van grond- en hulpstoffen zijn met € 0,4 miljoen gedaald ten opzichte van voorgaand jaar. Deze daling wordt met name veroorzaakt door lagere energiekosten als gevolg van de overstap van diesel naar gas ten behoeve van verwarmingsketels en een hogere biogasproductie vanuit onze zuiveringsprocessen, welke leidt tot een daling van de externe energie-inkoop. Hier staat een hogere inkoop van water bij omringende drinkwaterbedrijven tegenover in verband met de tijdelijke beleving van Oost-Zeeuws-Vlaanderen tijdens bekkenonderhoud op onze productielocatie Braakman alsmede de levering van drinkwater door collega-waterbedrijven aan Evides ter voorkoming van aeromonas.

Meer kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

(€ 10,2 miljoen)

De onder bedrijfsopbrengsten genoemde oplevering van maatwerkinstallaties heeft in 2015 tot een incidentele toename van de kostprijs werken voor derden geleid van € 3,1 miljoen tegenover € 0,7 miljoen in 2014.

In 2014 was er incidenteel sprake van een gedeeltelijke vrijval van € 0,9 miljoen van een in 2013 getroffen fiscale reservering.

Daarnaast is in 2014 voor een bedrag van € 0,7 miljoen een voorziening getroffen in verband met amoveringsverplichtingen voor buiten gebruik gestelde activa.

Met ingang van 2015 worden uitgaven aan harsen en membranen op basis van hun gebleken stabiele lange levensduur geactiveerd en meerjarig afgeschreven, waar deze tot en met 2014 rechtstreeks ten laste van het resultaat werden gebracht. In 2014 is een bedrag van € 0,8 miljoen onder de overige bedrijfskosten verantwoord.

Genormaliseerd voor deze effecten, is de ontwikkeling van de kosten uitbesteed werk en andere externe kosten als volgt.

(in € miljoenen)	2015	2014
Winst- en verliesrekening	96,6	86,4
Kostprijs van opgeleverde maatwerk installaties	-3,1	-0,7
Vrijval reservering fiscale claim	0,0	0,9
Voorziening amoveringskosten	0,0	-0,7
Activeren vervanging harsen en membranen	0,0	-0,8
Na correctie bijzondere posten	93,5	85,1

De kosten uitbesteed werk en andere externe kosten zijn, gecorrigeerd voor bijzondere posten, ten opzichte van 2014 met € 8,4 miljoen toegenomen. Deze toename is voor €3,0 miljoen het gevolg de toename van onderhoudsinspanningen ten behoeve van klantinstallaties. Hier staat overigens tevens een hogere vergoeding tegenover (zie omzet). Een aanvullende kostenstijging is het gevolg van de intensivering van het meerjarig onderzoeksprogramma met € 1,4 miljoen, het schonen van gegevens in het kader van asset management (€ 0,8 miljoen) en een toename van precariokosten. Deze gemeentelijke precarioheffing wordt aan klanten in de betreffende gemeentes doorbelast (zie [bedrijfsopbrengsten](#)). De kosten van tijdelijk personeel zijn ten opzichte van 2014 licht gestegen als gevolg van het tijdelijk met externe inhuur overbruggen van vacatures.

Meer lonen en salarissen

(€ 3,1 miljoen)

De personeelskosten nemen in 2015 ten opzichte van 2014 met name toe door uitbreiding van het personeelsbestand en de CAO-verhoging.

Minder sociale lasten

(€ 0,5 miljoen)

De daling van de sociale lasten wordt veroorzaakt door lagere pensioenpremies als gevolg van de met ingang van 2015 in het Nederlandse pensioenstelsel doorgevoerde wijzigingen.

Meer afschrijvingen

(€ 3,4 miljoen)

De toename van de afschrijvingen met € 3,4 miljoen wordt onder andere veroorzaakt door een toename als gevolg van afschrijvingen op IT-investeringen, waaronder mobiele werkplekken, telefonie en vervanging van ICT-applicaties alsmede uitgevoerde meterwisselingen.

Minder overige waardeveranderingen van vaste activa

(€ 2,0 miljoen)

In 2014 is er sprake geweest van een bijzondere waardevermindering met betrekking tot een tweetal investeringen, waarvoor in 2014 is vastgesteld dat een gedeelte van deze investeringen niet zal leiden tot toekomstige economische voordelen wat activering rechtvaardigt.

(in € miljoenen)	2015	2014
Winst- en verliesrekening	0,3	2,3
Duurzame waardevermindering investeringen	0,0	-2,3
Na correctie bijzondere posten	0,3	0,0

Minder overige bedrijfskosten

(€ 1,5 miljoen)

In 2015 is sprake van lagere overige bedrijfskosten als gevolg van een daling van de dotatie aan de debiteurenvoorziening in verband met een verdere verlaging van het oninbaarheidspercentage.

Minder financiële lasten

(€ 0,5 miljoen)

De daling van de financiële lasten met per saldo € 0,5 miljoen bestaat uit een daling van de rentelasten met € 0,7 miljoen, deels gecompenseerd door een lager koersresultaat.

De daling van de rentelasten met € 0,7 miljoen wordt met name verklaard door herfinanciering tegen lagere markttrentes in 2015 (effect - € 2,0 miljoen), die deels wordt gecompenseerd door dalende rentebaten van een hybride lening (effect + € 1,0 miljoen) en financiële leasevorderingen (effect + € 0,4 miljoen).

Daarnaast kunnen als gevolg van de omrekening van bedrijfsactiviteiten van buitenlandse deelnemingen in vreemde valuta koersverschillen optreden. In 2015 is er per saldo geen sprake van een koerswinst / -verlies, terwijl in 2014 een koerswinst van € 0,2 miljoen is gerealiseerd.

Meer belastingen

(€ 0,2 miljoen)

Evides is met uitzondering van DSBV in Nederland in beginsel (nog tot 2016) vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Deze vrijstelling geldt niet voor haar vaste inrichting in België en haar buitenlandse deelnemingen. De buitenlandse deelnemingen betreffen in Duitsland Evides Stade Wasserbetrieb GmbH en in België Evides Antwerpen Water BVBA.

Voor niet vrijgestelde bedrijfsonderdelen zijn de belastinglasten met € 0,2 miljoen licht toegenomen als gevolg van een hoger (fiscaal) resultaat.

Evides is in overleg met de Belastingdienst omtrent de vpb-plicht voor overheidsbedrijven per 1 januari 2016, om duidelijkheid en zekerheid te verkrijgen over haar fiscale positie in Nederland vanaf 2016.

Minder resultaat deelnemingen

(€ 0,3 miljoen)

Het resultaat uit deelnemingen kan als volgt worden gespecificeerd:

(in € miljoenen)	2015	2014
Delfluent B.V.	-2,6	-1,9
North Water B.V.	1,0	1,0
Evilim Industriewater B.V.	0,1	0,0
Vitens-Evides International B.V.	0,0	-0,1
Aqualab Zuid B.V.	0,3	0,1
Totaal	-1,2	-0,9

Het resultaat van Delfluent B.V. bedraagt - € 2,6 miljoen en is daarmee € 0,7 miljoen lager dan 2014 als gevolg van een toename van de onderhoudskosten. Gesaldeerd met de rente-inkomsten op de verstrekte lening ad € 2,6 miljoen is het resultaat in 2015 nihil (in 2014: € 1,7 miljoen).

Genormaliseerd resultaat

Het jaarrekening resultaat (inclusief bijzondere posten) is in 2015 € 55,7 miljoen en was in 2014 € 56,6 miljoen. Het genormaliseerde netto-resultaat 2015 exclusief de hiervoor beschreven bijzondere posten is € 53,9 miljoen en is daarmee € 5,6 miljoen gedaald ten opzichte van 2014 (€ 59,5 miljoen).

De daling van het genormaliseerde netto-resultaat met € 5,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- hogere bedrijfsopbrengsten door tariefaanpassingen voor en een toegenomen verbruik bij industriewaterklanten (effect: + € 1,2 miljoen) alsmede een lichte stijging van het aantal drinkwaterklanten (effect: + € 0,6 miljoen). Daarnaast is sprake van een hogere dekking uit geactiveerde uren (effect: + € 1,8 miljoen). Deels wordt dit gecompenseerd door het verlies van marge als gevolg van de overstap van een tweetal grote klanten van een drinkwater- naar een industriewatercontract (effect: - € 0,8 miljoen);
- hogere kosten uitbesteed werk en andere externe kosten als gevolg van intensivering van het meerjarig onderzoeksprogramma (effect: - € 1,4 miljoen) en toegenomen kosten met betrekking tot het schonen van asset data (effect: - € 0,8 miljoen);
- hogere lonen en salarissen door cao-verhogingen en een toename van de gemiddelde bezetting (effect: - € 3,1 miljoen);
- hogere afschrijvingen door de oplevering van IT-investeringen, het vervangen van oude meters en diverse overige investeringen (effect: - € 3,4 miljoen);
- lagere overige bedrijfskosten als gevolg van een daling van de dotatie aan de debiteurenvoorziening in verband met een verdere verlaging van het oninbaarheidspercentage (effect: - € 1,5 miljoen).

(in € miljoenen)	2015	2014
Bedrijfsopbrengsten	315,5	308,3
Bedrijfskosten		
Kosten van grond- en hulpstoffen	271	275
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	93,5	85,1
Lonen en salarissen	471	44,0
Sociale lasten	99	10,4
Afschrijvingen op vaste activa	71,5	68,1
Overige waardeveranderingen van vaste activa	0,3	0,0
Overige bedrijfskosten	0,3	1,8
Som der bedrijfslasten	249,7	236,9
Bedrijfsresultaat	65,8	71,4
Financiële baten en lasten	-8,9	-94
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	56,9	62,0
Belastingen	-1,8	-1,6
Resultaat deelnemingen	-1,2	-0,9
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	53,9	59,5
Resultaat derden	0,0	0,0
Genormaliseerd netto-resultaat na belastingen	53,9	59,5

Investerings

De uitkomsten met betrekking tot de als investering aangemerkte projecten zijn eind 2015:

(in € miljoenen)	
Opgeleverd	770
Mutatie werken in uitvoering	4,3
Totaal investeringen	81,3

De investeringen in 2014 waren in totaal € 774 miljoen. In 2014 werd € 72,1 miljoen aan investeringen opgeleverd. De stand van het onderhanden werk is ultimo 2015 € 61,9 miljoen (voorgaand jaar € 57,6 miljoen).

Vermogensverhouding

Evides kent een gebonden klantenmarkt met bijbehorende monopolie en een concurrerende markt van industriële afnemers. Het aandeel van de industriële waterafzet bedraagt 93,4 miljoen m³. Dat is 38% van de totale waterafzet. Het risicoprofiel van de niet-drinkwateractiviteiten is hoger dan die van de drinkwateractiviteiten. Het verschil in risicoprofiel is tot uitdrukking gebracht in de doelsolvabiliteit van Industriewater en Drinkwater; deze zijn respectievelijk 55% en 30% na winstbestemming. Op basis van het omzetaandeel van beide activiteiten is de minimum (geconsolideerde) solvabiliteit van ENV bepaald op 38% na winstbestemming.

Vreemd vermogen

Aanvullend op het eigen vermogen wordt voor de bedrijfsfinanciering geld via de kapitaal- en geldmarkt aangetrokken. De omvang van het vreemd vermogen voor winstdeling bedraagt per einde van het verslagjaar € 643,1 miljoen. Dat is 57% van het balanstotaal. Het aandeel kort vreemd vermogen is € 166,7 miljoen. Dat is 15% van het balanstotaal. Inclusief de voorzieningen en het minderheidsbelang derden bedraagt het lang vreemd vermogen € 476,4 miljoen. De omvang van de voorzieningen is € 3,6 miljoen ofwel 0,3% van het balanstotaal.

Op grond van het netto-resultaat van € 55,7 miljoen en de afschrijvingen van de vaste activa van in totaal € 71,8 miljoen inclusief overige waardeveranderingen van vaste activa komt de cashflow uit op € 127,5 miljoen. In 2015 is voor een totaalbedrag van € 85,0 miljoen aan nieuw lang vreemd vermogen aangetrokken en werd in totaal € 73,9 miljoen afgelost. Hierdoor is het beslag op de kortlopende kredietfaciliteiten in 2015 afgenomen.

In 2015 is voor langlopende rentedragende schulden gemiddeld 2,7% rente betaald en voor kortlopende rentedragende schulden gemiddeld 0,4%. Het gemiddelde rentepercentage over 2014 bedraagt 2,6%.

Kengetallen

		Eenheid	2015	2014	2013	2012
	Financieel					
1.	Liquiditeitsratio	%	46,7	38,2	44,2	174
2.	Solvabiliteitsratio	%	42,9	42,2	41,0	40,7
3.	Gemiddelde krediettermijn debiteuren	dagen	22,8	25,9	26,6	27,1
4.	Nettowerkkapitaal	€ miljoen	-88,9	-110,4	-85,9	-280,1
5.	Rentabiliteit totaal vermogen	%	5,7	6,0	5,8	6,0
6.	Cashflow	€ miljoen	1275	1270	121,7	122,5
7.	Cashflowratio	%	19,8	19,6	18,4	18,8
8.	Interne financieringsratio	x 1	0,7	0,6	0,6	0,6
9.	Inkoop drinkwater	miljoen m ³	10,4	8,9	10,3	10,4
10.	Afzet drinkwater	miljoen m ³	153,7	155,0	154,7	155,3
11.	Afzet industriewater	miljoen m ³	93,4	91,6	87,4	92,3
12.	Behandeling afvalwater	v.e. ¹ x 1.000	1.361,9	1.289,2	1.259,3	61,0
13.	Netto-omzet	€ miljoen	289,7	283,9	281,4	262,7
	Bedrijfsmiddelen					
14.	Aantal verbruikersadressen	x 1	1.030.613	1.031.878	1.027.554	1.028.181
15.	Aantal watermeters	x 1	983.794	982.079	979.425	973.489
16.	Lengte transport- en distributieleidingen	km	13.208	13.152	13.118	13.066
17.	Lengte demileidingen	km	68	68	68	68
18.	Lengte bron-/ruw-/industriewaterleidingen	km	869	873	872	845
19.	Aantal storingen	x 1	8.580	8.098	8.980	9.774
20.	Klachten over waterkwaliteit	x 1	241	219	253 ²	142
	Personeel					
21.	Aantal personeelsleden (ultimo jaar)	x 1 fte	694,8	688,1	659,5	636,7 ³
22.	Gemiddelde loonkosten per personeelslid	x € 1.000	77,7	77,9	77,8	75,2
23.	Ziekteverzuim	%	3,9	4,0	3,5	3,8

1 v.e. = vervuilingseenheden

2 Toename 2013 is ontstaan doordat er meer werkzaamheden hebben plaatsgevonden onder andere aan zinkers en door spui-acties. Hierdoor zijn er meer zwevende deeltjes losgekomen in het leidingnet, in onder andere de regio Spijkenisse.

3 Toename 2012 is inclusief 49,3 fte als gevolg van de overname van Delfluent Services B.V. eind 2012

Toelichting kengetallen

- Liquiditeitsratio = (vlottende activa : kortlopende schulden) x 100%
- Solvabiliteitsratio = (eigen vermogen : totaal activa) x 100%
- Gemiddelde krediettermijn debiteuren = (debiteuren : gefactureerde bedrijfsopbrengsten) x 365 dagen
- Nettowerkkapitaal = vlottende activa - kortlopende schulden
- Rentabiliteit totaal vermogen = (netto-resultaat + interest) : totaal activa x 100%
- Cashflow = netto-resultaat + afschrijvingen en overige waardeveranderingen
- Cashflowratio = (cashflow : vreemd vermogen) x 100%
- Interne financieringsratio = investeringen in vaste activa : cashflow

Vooruitblik 2016

Evides Waterbedrijf is gestart met een strategische heroriëntatie, wat leidt tot het nieuwe Strategisch Kader 2017 – 2021. We bepalen in 2016 hoe we de komende jaren willen inspelen op klantbeleving, ontwikkelingen in de watersector, kansen in de markt voor industrie-, afval- en drinkwater en nieuwe technologische mogelijkheden voor zowel het winnen, zuiveren en leveren van water. De transitie naar een circulaire economie vraagt daarbij om verdere ketensamenwerking. Daarnaast staan de zoetwatervoorziening en waterkwaliteit volop in de belangstelling, evenals het effect van klimaatverandering op onze bronnen. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is een vanzelfsprekendheid geworden en de samenleving verwacht van ons dat we transparant zijn in onze activiteiten, verantwoording afleggen en kunnen aantonen dat we compliant zijn.

Tot eind 2016 werken we door aan het realiseren van onze strategische doelstellingen voor de periode 2013-2016: verdere versterking van de klantgerichtheid; voorloper zijn in processen van waterzuivering en -levering; gecontroleerde groei; verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering.

Wij verwachten dat dit resulteert in een gelijkblijvende omzet ten opzichte van 2015. Daarnaast verwachten wij een stabiele afzet van drink- en industriewater in 2016. De drinkwatertarieven hebben wij per 1 januari 2016 licht kunnen verlagen.

Prioriteiten

Bij het verwezenlijken van onze strategische doelen voor de middellange termijn, richten wij ons in 2016 op de volgende prioriteiten:

- Veel aandacht voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers, waarbij **veilig en gezond werken** hoge prioriteit heeft.
- Verdere versterking van onze **focus op de klant** door klantprocessen verder te verbeteren.
- Uitvoering van de verschillende projecten van ons op innovatie gerichte **onderzoeksprogramma**. In 2016 is een verdere intensivering van het programma gepland;
- Voortzetten van de ontwikkeling van procesautomatisering en ondersteunende ICT-systemen in het kader van het beheerproces van installaties en leidingnet (**asset management**)
- Uitvoering van concrete activiteiten op het gebied van **MVO**. De speerpunten zijn hergebruik, energie- en CO₂-reductie, wereldburger, educatie en social return. We streven ernaar in 2025 klimaatneutraal te zijn.
- Het verder uitwerken van activiteiten om samenwerking met partners in de **waterketen** te realiseren om zo de doelen zoals geformuleerd in het Bestuursakkoord Water te bereiken;
- Voortzetten van de huidige inzet van medewerkers binnen Vitens Evides International om de drinkwatervoorziening in **ontwikkelingslanden** te verbeteren;
- Continu blijven inspelen op ontwikkelingen buiten het bedrijf en rekening houden met de belangen van onze klanten en de omgeving bij al onze beslissingen. Omgevingsmanagement speelt hierbij een cruciale rol.

Medewerkers

Er wordt in 2016 een toename van de formatie met 24 FTE verwacht. Dit komt doordat medewerkers die extern zijn ingehuurd nu in dienst treden bij Evides en door het aantrekken van nieuwe medewerkers om in te kunnen spelen op en onderzoek te doen naar de ontwikkelingen in de sector.

Investerings

Wij verwachten in 2016 investeringen te doen van in totaal €100 miljoen. Het gaat hierbij onder meer om vervanging van onze distributieleidingen, vernieuwing van ons systeem voor procesautomatisering, groot onderhoud aan de bekkens van productielocaties de Braakman en de Berenplaat, bouw van een centrale afvalwaterzuivering Botlek, realiseren van een tweede Demiwaterplant en vervangen van leidingen van ons industriewaternet.

Evides werkt sinds 2014 met een langetermijninvesteringsplan, dat de planning van investeringen tot 2035 weergeeft, en dat is uitgebreid met gedetailleerde begrotingen voor de onderhoudskosten van onze infrastructuur. Duidelijk is dat we vanaf 2020 rekening moeten houden met hogere investeringen in de drinkwaterzuiveringsinstallaties en een verhoging van de investeringen in het leidingnet. Wij verwachten door een goede planning de levering van betrouwbaar drinkwater te kunnen waarborgen tegen een licht oplopend drinkwatertarief vanaf 2019. Daarnaast blijven we inzetten op kostenefficiënt werken.

Economisch klimaat

In onze industriële activiteiten richten wij ons op West-Europa, waar nu goede groeimogelijkheden zijn. We zien dat steeds meer bedrijven weer investeren. Niettemin blijft de financieel-economische situatie in Europa onzeker. Toch verwachten wij in 2016 nieuwe industriewatercontracten te kunnen sluiten op het gebied van industriewater en afvalwater. Evides Industriewater streeft naar groei, altijd onder de voorwaarden van strikt risicomanagement en in samenwerking met lokale partijen.

Vertrouwen

Ook in 2016 vertrouwen wij op de enthousiaste inzet van onze medewerkers bij het winnen, zuiveren en distribueren van drink- en industriewater en het verwerken van afvalwater, zodat we een betrouwbare waterleverancier blijven voor huishoudens, bedrijven en industrieën.

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2015

(voor winstbestemming)

(in € miljoenen)	Ref.	31 december 2015	31 december 2014
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1.1	12,0	12,9
Materiële vaste activa	1.2	928,9	918,6
Financiële vaste activa	1.3	106,8	111,1
Totaal vaste activa		1.047,7	1.042,6
Vlottende activa			
Voorraden		3,2	3,4
Onderhanden projecten	2.1	5,5	1,0
Vorderingen en overlopende activa	2.2	49,4	47,5
Liquide middelen	2.3	19,7	16,3
Totaal vlottende activa		77,8	68,2
Totaal activa		1.125,5	1.110,8
PASSIVA			
Eigen vermogen	3	482,4	468,6
Minderheidsbelang derden	4	6,1	6,1
Voorzieningen	5	3,6	5,3
Langlopende schulden	6	466,7	452,2
Kortlopende schulden	7	166,7	178,6
Totaal passiva		1.125,5	1.110,8

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015

(in € miljoenen)	Ref.	2015		2014	
Bedrijfsopbrengsten					
Netto-omzet		289,7		283,9	
Opbrengsten van werken voor derden		10,7		4,9	
Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf		12,6		10,8	
Overige bedrijfsopbrengsten		74		94	
Som der bedrijfsopbrengsten	8		320,4		309,0
Kosten van grond- en hulpstoffen	91	271		275	
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	92	96,6		86,4	
Lonen en salarissen	93	47,1		44,0	
Sociale lasten	93	99		10,4	
Afschrijvingen op vaste activa	94	71,5		68,1	
Overige waardeveranderingen van vaste activa	95	0,3		2,3	
Overige bedrijfskosten		0,3		1,8	
Som der bedrijfslasten			252,8		240,5
BEDRIJFSRESULTAAT			67,6		68,5
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren	10.1	6,2		7,5	
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten		0,1		0,3	
Rentelasten en soortgelijke kosten	10.2	-15,2		-17,2	
			-8,9		-9,4
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			58,7		59,1
Belastingen	11		1,8		1,6
Resultaat deelnemingen			-1,2		-0,9
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen			55,7		56,6
Resultaat derden			0,0		0,0
NETTO-RESULTAAT NA BELASTINGEN			55,7		56,6

Overzicht totaalresultaat 2015

(in € miljoenen)	2015		2014	
Netto-resultaat na belastingen		55,7		56,6
Omrekeningsverschillen deelnemingen	0,1		-0,1	
		0,1		-0,1
Totaalresultaat van de rechtspersoon		55,8		56,5

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2015

(in € miljoenen)	2015	2014
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	67,6	68,5
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	71,8	70,4
Mutaties voorzieningen	-1,7	0,5
Veranderingen werkkapitaal:		
mutatie vorderingen	-1,9	5,9
mutatie voorraden	0,2	-0,3
mutatie onderhanden projecten	-4,5	0,1
mutatie kortlopende schulden	14,1	0,7
	7,9	6,4
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	145,6	145,8
Rentelasten en -baten	-9,7	-11,9
Ontvangen dividend	0,7	2,0
Vennootschapbelasting	-2,9	-0,6
	-11,9	-10,5
Kasstroom uit operationele activiteiten	133,7	135,3
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in financiële vaste activa	-5,0	-0,7
Ontvangen aflossingen	7,4	7,6
Investerings in materiële vaste activa	-81,3	-77,4
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-78,9	-70,5
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Betaald dividend	-42,0	-44,8
Ontvangsten uit langlopende schulden	85,0	35,0
Aflossingen langlopende schulden	-73,9	-81,0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-30,9	-90,8
Toename/afname geldmiddelen*	23,9	-26,0

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

	2015	2014
Stand per 1 januari	-27,3	-1,3
Mutatie boekjaar	23,9	-26,0
Stand per 31 december	-3,4	-27,3

De post geldmiddelen in het kasstroomoverzicht is als volgt samengesteld:

	2015	2014
Liquide middelen	19,7	16,3
Kortlopende bankschulden	-23,1	-43,6
Totaal	-3,4	-27,3

Algemene toelichting en grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Evides Waterbedrijf is gevestigd te Rotterdam aan de Schaardijk 150 en geregistreerd onder inschrijvingsnummer 24170650 bij de Kamer van Koophandel. De activiteiten van de groepsmaatschappijen bestaan uit het leveren van drinkwater in het zuidelijk deel van de provincie Zuid-Holland, in de hele provincie Zeeland en in het uiterste westen van de provincie Noord-Brabant. Daarnaast onderneemt Evides activiteiten op het gebied van industriewaterleveringen in Nederland, België en Duitsland. Tot slot bestaan de industriewateractiviteiten ook uit de zuivering van afvalwater.

De resultaten van Evides N.V. zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening. Op basis van artikel 2:402 van het Burgerlijk Wetboek is de vennootschappelijke winst- en verliesrekening van Evides N.V. in verkorte vorm opgenomen.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van titel 9 BW 2 en de in Nederland algemeen geldende grondslagen voor financiële verslaggeving. Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van Evides N.V. zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vreemde valuta

De jaarrekening 2015 is opgesteld in euro's. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening. Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers).

De activa en passiva van in de consolidatie opgenomen deelnemingen met een functionele valuta anders dan de presentatievaluta, worden omgerekend tegen de koers per balansdatum; de baten en lasten tegen de gemiddelde koersen gedurende het boekjaar. Goodwill en de aanpassingen naar reële waarde van identificeerbare activa en passiva worden gezien als een onderdeel van deze deelnemingen en worden per balansdatum eveneens omgerekend tegen de koers op balansdatum. De hieruit resulterende omrekeningsverschillen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht in de wettelijke reserve omrekeningsverschillen.

Stelselwijzigingen

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingswijzigingen

Op basis van hun gebleken stabiele lange levensduur worden uitgaven aan harsen en membranen met ingang van 2015 geactiveerd en in 5 jaar afgeschreven, waar deze tot en met 2014 rechtstreeks ten laste van het resultaat werden gebracht. In 2015 is een bedrag van €1,5 miljoen uitgegeven aan harsen en membranen waarover in 2015 € 0,1 miljoen ten laste van het resultaat is afgeschreven (in 2014: €0,8 miljoen).

Herrubricering

In 2015 heeft een herrubricering van de winst- en verliesrekening plaatsgevonden. De vergelijkende cijfers over 2014 zijn hierop aangepast. De herrubricering heeft geen invloed op de hoogte van het bedrijfsresultaat en netto-resultaat gehad.

Grondslagen voor consolidatie

In de consolidatie worden opgenomen de financiële gegevens van Evides N.V. en haar groepsmaatschappijen. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Evides direct of indirect beslissende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. De groepsmaatschappijen worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het vermogen en het resultaat wordt afzonderlijk in de balans en winst- en verliesrekening tot uiting gebracht onder respectievelijk de posten minderheidsbelang derden en resultaat derden. Deelnemingen in joint ventures worden, gezien het ontbreken van overwegende zeggenschap, niet mee geconsolideerd. Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd, tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. De in de consolidatie van Evides N.V. begrepen vennootschappen zijn:

- EDW (Rotterdam) en haar 60% deelneming N.V. WBB ('s-Hertogenbosch);
- EIW (Rotterdam) en haar 100% deelnemingen Evides Afvalwater B.V. (Rotterdam), Brielse Meer water B.V. (Rotterdam), Evides Terneuzen Water B.V. (Rotterdam), Evides Stade Wasserbetrieb GmbH (Stade, Duitsland), Delfluent Services B.V. ('s-Gravenhage), Evides Antwerpen Water BVBA (Antwerpen, België), Evides China Water Treatment Ltd (Hong Kong, China), Evides (Beijing) Water Treatment Services Co. Ltd (Beijing, China), EvidEx Holding B.V. (Rotterdam), EvidEx China Water Treatment Services B.V. (Rotterdam), EvidEx Xinneng Water Treatment Services B.V. (Rotterdam) en EvidEx Vietnam Water Treatment Services B.V. (Rotterdam).

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de betreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

Wanneer sprake is van een stapsgewijze overname, wordt de verkrijgingsprijs gesteld op de som van de verkrijgingsprijzen van de afzonderlijke transacties. De reële waarden van de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen partij worden vervolgens bepaald naar de data waarop elke afzonderlijke verkrijging wordt opgenomen in de jaarrekening van de verkrijgende partij.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met de op balansdatum eventueel verwachte duurzame waardeverminderingen; dit is het geval als de

boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Goodwill voortkomend uit fusies en acquisities wordt geactiveerd en lineair afgeschreven in tien respectievelijk vijftien jaar. De afschrijvingstermijn is gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Overige immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur. Deze gebruiksduur is gebaseerd op de contractueel overeengekomen looptijd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. In de verkrijgings- of vervaardigingsprijs zijn de door het eigen personeel bestede en in geld gewaardeerde arbeidsuren opgenomen en worden bijdragen van derden in mindering gebracht op de activa. Afschrijving vangt aan op het moment van ingebruikname van het actief. Er wordt rekening gehouden met op balansdatum eventueel verwachte bijzondere waardeverminderingen.

Uitgaven voor onderhoud worden slechts geactiveerd indien de uitgaven een bedrag van € 50.000,- te boven gaan en de economische levensduur van het actief met tenminste één jaar wordt verlengd.

Financiële vaste activa

Deelnemingen zijn die entiteiten waarop Evides, direct of indirect, invloed van betekenis uitoefent op het financiële en operationele beleid, maar waar het geen beslissende zeggenschap over heeft. Over het algemeen is hier sprake van als Evides tussen de 20% en 50% van de stemrechten kan uitoefenen. Joint ventures zijn overeenkomsten waarbij Evides, tezamen met één of meerdere partijen, activiteiten uitvoert waarbij alle partijen gezamenlijk de zeggenschap uitoefenen. De deelnemingen en joint ventures worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij de eerste waardering. Het niet uitgekeerde gedeelte van het aan Evides toekomende aandeel in de resultaten van deelnemingen waarin Evides geen beslissende zeggenschap kan uitoefenen, wordt in een wettelijke reserve opgenomen.

Indien de waardering van een deelneming volgens de netto-vermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Voor zover de resultaten van een deelneming hiertoe aanleiding geven wordt bij de waardering van de belangen in een deelneming met een negatief eigen vermogen tevens in aanmerking genomen de andere langlopende belangen, waaronder langlopende vorderingen, in de deelneming die feitelijk moeten worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering.

De onder de post financiële vaste activa begrepen overige aandelen en obligaties zijn tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde opgenomen en gepresenteerd onder de post effecten.

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde, vermeerderd met direct toe te rekenen transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, eventueel verminderd met een voorziening voor oninbaar geachte posten. Het verschil tussen de reële en nominale waarde van de vorderingen, zijnde eventuele (dis)agio en/of transactiekosten, worden gedurende de looptijd van de vordering verantwoord in de winst- en verliesrekening volgens de effectieve interestmethode.

Voorraden

De magazijnvoorraden betreffen materiaal dat is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder toepassing van vaste verrekenprijzen of lagere opbrengstwaarde. De verkrijgingsprijs omvat alle kosten die samenhangen met de verkrijging inclusief gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De opbrengstwaarde

is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Onderhanden projecten

De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectkosten verminderd met verwerkte verliezen en gedeclareerde termijnen.

De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten, de algemene kosten die toerekenbaar zijn aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het totaal van alle onderhanden projecten een debetstand vertoont, wordt het totaalsaldo gepresenteerd onder de vlottende activa. Indien het totaal van alle onderhanden projecten een creditsaldo vertoont, wordt het totaalsaldo gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courant schulden bij banken zijn opgenomen onder kortlopende schulden aan banken. De liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het nettobelang in de desbetreffende groepsmaatschappijen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Toevoegingen aan en vrijval van voorzieningen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Indien de voorziening tegen contante waarde wordt gewaardeerd, wordt de periodieke toename gepresenteerd als dotatie aan de voorziening.

De voorzieningen zijn samengesteld uit personeelsvoorzieningen, latente belastingverplichtingen en overige voorzieningen. De personeelsvoorzieningen en de overige voorzieningen zijn gewaardeerd op basis van de contante waarde van de verplichtingen.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

Schulden

Schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste

verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt samen met de verschuldigde rentevergoeding zodanig bepaald dat de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

Leasing

Financiële leasing

De levering van water-op-maat en de zuivering van afvalwater geschiedt door Evides Industriewater doorgaans op basis van zogenoemde DBFO (Design, Build, Finance & Operate) contracten. Hierbij is het mogelijk dat de vennootschap grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van deze activa overdraagt aan haar klanten. In dergelijke situaties wordt het contract als een financieel leasecontract beschouwd en wordt de lease gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen, berekend tegen de impliciete rentevoet van de lease-overeenkomst.

De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent, gebaseerd op een vast rentepercentage. De leasevorderingen worden exclusief de rentevergoeding opgenomen onder de financiële vaste activa.

De rentecomponent wordt naar gelang van de leasetermijnen verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom niet bij Evides ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op tijdsevenredige basis als last in het resultaat verwerkt.

Financiële instrumenten

Evides maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten met een niet-beursgenoteerde onderliggende waarde. Deze afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen kostprijs, waarbij Evides kostprijs-hedge-accounting toepast voor de renteswaps die ervoor zorgen dat bepaalde kortrentende schulden worden omgezet in vastrentende leningen. Op het moment van aangaan van een hedgerelatie, wordt dit door Evides gedocumenteerd. Evides stelt door middel van een test periodiek de effectiviteit van de hedgerelatie vast. Dit kan gebeuren door het vergelijken van de kritische kenmerken van het hedge-instrument met die van de afgedekte positie, of door het vergelijken van de verandering in reële waarde van het hedge-instrument en de afgedekte positie. Het ineffectieve deel van de waardeverandering van de renteswaps wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

Grondslagen voor de resultatenbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Verliezen worden genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Vanaf het boekjaar 2012 is de vermogenskostenvergoeding die in de drinkwatertarieven tot uitdrukking mag worden gebracht, gemaximeerd op basis van een door de minister van Infrastructuur en Milieu vastgestelde gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet. Voor zover in enig boekjaar sprake is van een overschrijding van deze toegestane vergoeding zal het overschot in de winst- en verliesrekening worden verantwoord in de periode waarin het zich voordoet. Voor het overschot zal geen verplichting op de balans worden verantwoord.

Bedrijfsopbrengsten

Netto-omzet

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van water onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties tussen groepsmaatschappijen.

De wateropbrengsten betreffen de omzet uit aan verbruikers geleverd drink- en industriewater en uit de zuivering van afvalwater. Het merendeel van het waterverbruik is bemeterd. De facturatie voor onbemeterd verbruik in Rotterdam e.o. is gebaseerd op de oppervlakte van de woning en in Dordrecht op een vast bedrag per woning. Voor het bemeterde verbruik bestaan de opbrengsten uit vastrecht en het afzetvolume vermenigvuldigd met het verbruikstarief per m³.

Opbrengsten van werken voor derden

Voor wat betreft werk voor derden wordt de omzet en het resultaat genomen in het jaar van gereedkomen van het betreffende werk.

Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf

De bij 'geactiveerde productie voor het eigen bedrijf' genoemde bedragen betreffen de directe arbeidskosten en een toerekenbaar deel van de indirecte kosten samenhangend met de inzet van eigen personeel op investeringsactiviteiten en werken in opdracht van derden.

Overige bedrijfsopbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Personeelskosten

Beloningen tijdens het dienstverband

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Op de pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden pensioenpremies betaald door Evides aan het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenen zijn gebaseerd op een middelloonregeling.

De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de groep en worden, indien van toepassing, in de balans opgenomen in een voorziening. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, wordt de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde. Discontering vindt plaats op basis van rentetarieven van hoogwaardige ondernemingsobligaties. Toevoegingen aan en vrijval van de verplichtingen komen ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en verliesrekening.

Een pensioenvordering wordt in de balans opgenomen wanneer de groep beschikkingsmacht heeft over de pensioenvordering, wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die de pensioenvordering in zich bergt, zullen toekomen aan de groep, en wanneer de pensioenvordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ultimo 2015 en 2014 waren er voor de groep geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen, naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Overige bedrijfslasten

Onder de kosten van grond- en hulpstoffen wordt verstaan de inkoop van water alsmede het verbruik van energie en chemicaliën.

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten omvatten de aan de omzet toe te rekenen directe kosten alsmede overige kosten uitbesteed werk en andere externe kosten.

Onder overige bedrijfskosten worden die kosten verstaan die ten laste van het jaar komen en die niet zijn toe te rekenen aan de hiervoor genoemde kostencategorieën, waaronder de vorming van voorzieningen voor dubieuze debiteuren.

Afschrijvingen op vaste activa

De afschrijvingstermijnen van de materiële- en immateriële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur, waarbij de activa lineair worden afgeschreven. Op gronden wordt niet afgeschreven. De boekwinsten en -verliezen bij verkoop van de vaste activa zijn begrepen onder de post afschrijvingen.

Overige waardeveranderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Rentebaten en -lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Resultaat deelnemingen

Te ontvangen dividenden van niet op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen en effecten, worden verantwoord zodra hierop het recht is verkregen.

Belastingen

Resultaten van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen zijn, behoudens Delfluent Services B.V. en de buitenlandse vennootschappen en activiteiten, vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en het bankkrediet (inclusief kasgeldleningen) dat is opgenomen onder de kortlopende schulden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangen en betaalde rente, ontvangen dividend en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Het ontstaan van financiële

leasevorderingen, bestaande uit de contante waarde van de toekomstige leasebetalingen plus de restwaarde, is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De ontvangen leasetermijnen uit hoofde van financiële leasecontracten zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing eveneens als kasstroom uit investeringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een ontvangst uit operationele activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans

1 Vaste activa

(in € miljoenen)

1.1 Immateriële vaste activa

De goodwill is betaald bij de overname van 50% van de aandelen Evides Terneuzen Water B.V. en van Brielse Meer water B.V. (100%). Zij wordt op basis van de verwachte economische levensduur ten laste van het resultaat lineair afgeschreven. De afschrijvingstermijnen liggen tussen de 10 en 15 jaar, gebaseerd op de economische levensduur respectievelijk de geplande terugdienperiode. Ultimo 2014 is de betaalde goodwill voor de aandelen van Brielse Meer water B.V. volledig afgeschreven.

Delfluent Services B.V. heeft een onderhoudscontract verkregen van Delfluent B.V. Bij de overname van 50% van de aandelen in Delfluent Services B.V. per 21 december 2012 is aan dit onderhoudscontract een waarde van € 12,9 miljoen toegekend. Dit recht wordt op basis van de verwachte economische levensduur ten laste van het resultaat lineair afgeschreven. De afschrijvingstermijn bedraagt 21 jaar, gebaseerd op de resterende contractduur.

Overzicht opbouw en verloop van de boekwaarde in 2015:

	Goodwill	Onderhouds- contract	Totaal
Stand per 1 januari 2015			
Aanschafwaarde	5,5	12,9	18,4
Cumulatieve afschrijvingen	-4,3	-1,2	-5,5
Boekwaarde per 1 januari 2015	1,2	11,7	12,9
Mutaties 2015			
Afschrijvingen	-0,3	-0,6	-0,9
Stand per per 31 december 2015			
Aanschafwaarde	5,5	12,9	18,4
Cumulatieve afschrijvingen	-4,6	-1,8	-6,4
Boekwaarde per 31 december 2015	0,9	11,1	12,0

1.2 Materiële vaste activa

Overzicht opbouw en verloop van de boekwaarde in 2015:

	Terreinen, gebouwen, enz.	Leidingnet	Installaties	Overige vaste bedrijfs- middelen	Werken in uitvoer	Totaal
Stand per 1 januari 2015						
Aanschafwaarde	386,6	1.176,8	399,7	104,0	57,6	2.124,7
Cumulatieve afschrijvingen	-207,7	-633,7	-285,8	-78,9	0,0	-1.206,1
Boekwaarde per 1 januari 2015	178,9	543,1	113,9	25,1	57,6	918,6
Mutaties 2015						
Investerings	5,3	35,8	22,7	13,2	4,3	81,3
Desinvesterings	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Bijzondere waardevermindering	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Afschrijvingen	-10,2	-34,6	-17,4	-8,4	0,0	-70,6
Totaal	-4,9	1,2	5,3	4,4	4,3	10,3
Stand per per 31 december 2015						
Aanschafwaarde	345,1	1.018,7	283,7	53,8	61,9	1.763,2
Cumulatieve afschrijvingen	-171,1	-474,4	-164,5	-24,3	0,0	-834,3
Boekwaarde per 31 december 2015	174,0	544,3	119,2	29,5	61,9	928,9

In 2015 is de vaste activa administratie tegen het licht gehouden. Hierbij zijn de reeds afgeschreven activa die niet meer aantoonbaar aan het productieproces dienstbaar zijn uit de administratie verwijderd.

Er is voor een bedrag van € 23,4 miljoen (ultimo 2014: € 16,7 miljoen) aan inkoopverplichtingen (bestellingen) aangegaan. Deze verplichtingen zijn niet in de balans opgenomen aangezien nog geen goederen en facturen zijn ontvangen. De geldende afschrijvingspercentages zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Soort activa	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Terreinen, gebouwen, enz.	
Grond	n.v.t.
Afgekochte erfpacht	50
Terreinvoorziening	30
Gebouwen	40
Spaarbekkens	40
Civiele kunstwerken	50
Leidingnet	
Leidingen	30
Watermeters	30
Installaties	
Werktuigbouwkunde	15
Elektrisch en instrumentatie	15
Procesautomatisering	5
Harsen en membranen	5
Overige vaste bedrijfsmiddelen	
Informatietechnologie	5
Schepen	30
Overige (voertuigen, gereedschappen, etc.)	5

1.3 Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa gedurende 2015 is als volgt:

	Deel- nemingen	Effecten	Financiële leasevorder- ingen	Overige vorder- ingen	Totaal
Stand per 1 januari	198	1,6	72,4	173	111,1
Resultaat deelnemingen*	1,4	0,0	0,0	-2,6	-1,2
Investeringsen	0,1	0,0	4,9	0,0	5,0
Dividend	-0,7	0,0	0,0	0,0	-0,7
Aflossingen	0,0	0,0	-11,0	0,0	-11,0
Rentebaten	0,0	0,0	3,6	0,0	3,6
Stand per 31 december	20,6	1,6	69,9	14,7	106,8

* Op basis van concept jaarrekening 2015

De vennootschap houdt de volgende aandelen in andere vennootschappen, die zijn gewaardeerd op basis van de vermogensmutatiemethode.

Vennootschap	Vestigingsplaats	Deelnemingspercentage
Delfluent B.V.	Amsterdam	54,5%
Evilim Industriewater B.V.	Limburg	50,0%
North Water B.V.	Groningen	50,0%
Vitens-Evides International B.V.	Apeldoorn	50,0%
Facturatie B.V.	Utrecht	50,0%
Aqualab Zuid B.V.	Werkendam	50,0%
Sloewarmte B.V.	Terneuzen	33,3%

De financiële leasevorderingen betreffen de vorderingen voor de contractuele looptijd van de bouw van financiële lease-installaties. De vorderingen bestaan uit de contante waarde van de toekomstige leasebetalingen plus de restwaarde. De gemiddelde rentevoet bedraagt 4,9%. De resterende looptijd van de financiële leasevorderingen kan ultimo 2015 als volgt worden verbijzonderd:

	Nominale waarde leasevorderingen	Ongerealiseerde rentebaten leasevorderingen	Contante waarde leasevorderingen
Tot 1 jaar	11,5	3,4	8,1
Tussen 1 en 5 jaar	44,7	9,9	34,8
Langer dan 5 jaar	27,2	3,9	23,3
Totaal	83,4	17,2	66,2
Restwaarde van de financiële lease-installaties			3,7
Financiële leasevorderingen ultimo 2015			69,9

De restwaarde van de financiële lease-installaties is contractueel bepaald en Evides heeft het recht om na afloop van de hiervoor genoemde contractperiode tegen vooraf overeengekomen voorwaarden de installatie te leveren aan de opdrachtgevers. Bij een voortijdige beëindiging van het contract door de opdrachtgevers gelden schadevergoedingen die afhankelijk zijn gesteld van de resterende looptijd van het contract.

Onder de overige vorderingen is een achtergestelde lening ad € 24,3 miljoen opgenomen, verstrekt aan Delfluent B.V. Hierop is in totaal een bedrag van € 9,8 miljoen (ultimo 2014: € 7,8 miljoen) in mindering gebracht als gevolg van een tijdelijke negatieve nettovermogenswaarde van deze deelneming. De rentevergoeding die voor deze lening geldt, is gebaseerd op het aandeel van Evides in de kasstromen van Delfluent B.V. Aflossing van de lening zal in zijn geheel plaatsvinden in 2033.

2 Vlottende activa

2.1 Onderhanden projecten

De samenstelling van de onderhanden projecten is als volgt:

	2015	2014
Kosten werk voor derden	8,0	3,9
Gefactureerd werk voor derden	-2,5	-2,9
Totaal	5,5	1,0

2.2 Vorderingen en overlopende activa

	2015	2014
Debiteuren	20,7	19,4
Vorderingen op deelnemingen	0,6	3,4
Vorderingen op participanten	8,7	7,8
Overige vorderingen	16,7	14,7
Overlopende activa	2,7	2,2
Totaal	49,4	47,5

Onder de overige vorderingen en overlopende activa zijn posten opgenomen voor een bedrag van respectievelijk € 0,1 miljoen (ultimo 2014: nihil) en € 1,2 miljoen (ultimo 2014: € 0,5 miljoen) met een looptijd langer dan één jaar. Alle overige vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan één jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

In de post debiteuren is een voorziening voor oninbaarheid opgenomen. De voorziening kan als volgt worden verbijzonderd:

	2015	2014
Huishoudelijke en kleinzakelijke markt	1,7	2,8
Grootverbruikers en werken voor derden	0,3	0,4
Totaal	2,0	3,2

DELTA N.V. verzorgt namens Evides de facturatie aan de huishoudelijke en kleinzakelijke markt respectievelijk woonachtig en gevestigd in Zeeland, Goeree-Overflakkee en op de Brabantse Wal. Het debiteurenrisico met betrekking tot leveringen aan kleinverbruikers is, voor zover deze facturatie door DELTA N.V. plaatsvindt, contractueel afgedekt via een incasso-overeenkomst. Per 31 december 2015 bedragen de door DELTA N.V. af te dragen watergelden, inbegrepen in de post vorderingen op participanten, in totaal € 4,7 miljoen (ultimo 2014: € 4,7 miljoen).

Voor de facturatie aan de kleinverbruikers in het overige deel van ons voorzieningsgebied in Zuid-Holland draagt Evides zelf het debiteurenrisico. De vordering op deze klantengroep bedraagt in totaal € 11,1 miljoen (ultimo 2014: € 10,5 miljoen). Hiervoor is een voorziening van € 1,7 miljoen getroffen (ultimo 2014: € 2,8 miljoen).

2.3 Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

3 Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen worden in de [toelichting op de vennootschappelijke balans](#) uiteengezet.

4 Minderheidsbelang derden

Zowel in 2015 als 2014 hebben er geen mutaties plaatsgevonden in het minderheidsbelang derden. Het minderheidsbelang derden heeft betrekking op het aandeel van derden in het vermogen van N.V. WBB.

5 Voorzieningen

De balanspost voorzieningen is als volgt opgebouwd:

	Ref.	2015	2014
Personeelsvoorzieningen	51	2,2	2,9
Latente belastingverplichtingen	52	1,0	1,3
Overige voorzieningen	53	0,4	1,1
Totaal		3,6	5,3

Van de voorzieningen is € 2,1 miljoen (ultimo 2014: € 2,7 miljoen) als langer dan één jaar aan te merken. Er zijn geen voorzieningen met een looptijd langer dan vijf jaar (ultimo 2014: nihil).

5.1 Personeelsvoorzieningen

Verloopoverzicht van de personeelsvoorzieningen in 2015:

	Stand per 1 januari	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31 december
Voorziening aanspraken wachtgeld	0,9	0,0	-0,2	0,0	0,7
Voorziening afvloeiingskosten	0,3	0,1	-0,2	-0,1	0,1
Voorziening jubilea-uitkeringen	1,2	0,3	-0,6	0,0	0,9
Voorziening gratificaties	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Voorziening langdurig zieken	0,2	0,2	-0,2	0,0	0,2
Totaal	2,9	0,6	-1,2	-0,1	2,2

Voor de contante waardebepaling van de personeelsvoorzieningen is op basis van de korte looptijd van de verplichtingen een disconteringsvoet van gemiddeld 0,4% gehanteerd (ultimo 2014: 4%), waarbij de disconteringsvoet met ingang van 2015 is gebaseerd op de rentetermijnstructuur pensioenfondsen. De omvang van de oprenting is nihil (2014: € 0,2 miljoen).

Voorziening aanspraken wachtgeld

Deze voorziening betreft de verplichtingen van Evides uit hoofde van het eigen risicodragerschap inzake WW-uitkeringen.

Voorziening afvloeiingskosten

Deze voorziening betreft toekomstige uitgaven inzake personeel als gevolg van geïnitieerde reorganisaties en afvloeiingen.

Voorziening jubilea-uitkeringen en gratificaties

Deze voorziening heeft betrekking op te betalen jubilea-uitkeringen en gratificaties. Bij de berekening is rekening gehouden met 'blijfkansen'.

Voorziening langdurig zieken

Deze voorziening heeft betrekking op de plicht tot salarisdoorbetaling die Evides heeft ten aanzien van haar langdurig zieken.

5.2 Latente belastingverplichtingen

De latente belastingverplichting heeft betrekking op de fiscale positie van Delfluent Services B.V. De voorziening is het gevolg van tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarde die anderzijds in deze jaarrekening gevolgd worden en heeft betrekking op de fiscale regeling inzake willekeurige afschrijvingen.

Het verloop van de latente belastingverplichting in 2015 is als volgt:

Stand per 1 januari	1,3
Verwerkt in het resultaat	-0,3
Stand per 31 december	1,0

5.3 Overige voorzieningen

Het verloop van de overige voorzieningen in 2015 is als volgt:

	Stand per 1 januari	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31 december
Voorziening voor kosten van herstel	0,7	0,0	-0,7	0,0	0,0
Overige voorzieningen	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Totaal	1,1	0,0	-0,7	0,0	0,4

De reële waarde van de overige voorzieningen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter ervan en derhalve is er geen disconteringsvoet toegepast voor de (contante) waardebepaling (ultimo 2014: nihil).

Voorziening voor kosten van herstel

Deze voorziening is getroffen in verband met amoveringsverplichtingen voor buiten gebruik gestelde activa.

Overige voorzieningen

Deze voorziening is gericht op een afnemer die momenteel minder afneemt dan contractueel overeengekomen, maar het recht heeft om op later tijdstip de achterstand in te lopen. Deze inloop wordt deels uit de voorziening onttrokken.

6 Langlopende schulden

De samenstelling van de langlopende schulden, exclusief kortlopend deel is als volgt:

Rente %	2015	2014
0 - < 1	65,4	0,4
1 - < 2	145,0	125,0
2 - < 3	210,0	235,0
3 - < 4	16,3	16,8
4 - < 5	0,0	15,0
5 - < 6	30,0	60,0
Totaal	466,7	452,2

De gepresenteerde schulden zijn inclusief roll over leningen met variabele rentepercentages per maand, kwartaal en halfjaar. Voor een bedrag van € 85,0 miljoen (ultimo 2014: € 75,0 miljoen) aan langlopende schulden is de rente variabel en wordt deze rente telkens op basis van 3- of 6-maands Euribor gefixeerd.

Over 2015 bedraagt het gemiddelde over de langlopende leningen verschuldigde rentepercentage 2,7% (ultimo 2014: 3,1%).

In het verslagjaar is voor in totaal € 85,0 miljoen lang vreemd vermogen aangetrokken (in 2014: € 35,0 miljoen).

De aflossingsverplichtingen verschuldigd binnen één jaar bedragen € 70,5 miljoen en zijn opgenomen onder de kortlopende schulden (ultimo 2014: € 73,9 miljoen). De schulden met een resterende looptijd langer dan vijf jaar bedragen € 160,0 miljoen (ultimo 2014: € 145,4 miljoen). De looptijd van de leningportefeuille kan als volgt worden verbijzonderd:

Jaar	2015	2014
1 - < 2	76,3	70,5
2 - < 3	80,0	76,3
3 - < 4	80,0	80,0
4 - < 5	70,0	80,0
5 - < 6	75,0	70,0
6 - < 7	75,0	75,0
7 - < 8	10,0	0,0
> 8	0,4	0,4
Totaal	466,7	452,2

Voor bovenstaande leningen zijn geen zekerheden gesteld. Wel zijn op alle leningen financiële convenanten van toepassing. Deze convenanten omvatten eisen van de kredietverstrekkers ten aanzien van de solvabiliteitsratio en de interest dekkingsratio. Het niet-realiseren van de hiervoor genoemde convenanten kan ertoe leiden dat een lening door de

kredietverstrekker onmiddellijk wordt opgeëist. Het door de kredietverstrekkers verlangde minimum solvabiliteitsniveau varieert tussen 20%-30% en voor de interest dekkingsratio geldt een minimum van 1,0. Evides voldoet in 2015 ruimschoots aan deze financiële convenanten.

Daarnaast heeft Evides met ingang van december 2014 de beschikking gekregen over een leningsfaciliteit ter grootte van € 175 miljoen. Ultimo 2015 is deze faciliteit benut voor een bedrag van € 65,0 miljoen (ultimo 2014: nihil). Deze leningsfaciliteit kent enkele afwijkende convenanten. De belangrijkste verschillen met de convenanten van de hiervoor geschetste kredietverstrekkers betreffen een interest dekkingsratio van minimaal 5,0 en deze kredietverstrekker kan aanvullende zekerheden verlangen indien Evides verzuimt aan haar contractuele verplichtingen te voldoen.

7 Kortlopende schulden

Deze post is als volgt te specificeren:

	2015	2014
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7,2	7,5
Crediteuren	18,8	17,7
Schulden aan deelnemingen	1,6	1,7
Schulden aan participanten	1,2	1,1
Banken	23,1	43,6
Aflossingsverplichtingen binnen 1 jaar	70,5	73,9
Overige schulden	12,7	11,9
Te betalen rente	2,9	3,7
Overige overlopende passiva	28,7	17,5
Totaal	166,7	178,6

Onder de overige schulden zijn posten opgenomen voor een bedrag van € 0,3 miljoen met een looptijd langer dan één jaar (ultimo 2014: nihil). Alle overige kortlopende schulden hebben een resterende looptijd korter dan één jaar. In de post belastingen en premies sociale verzekeringen is voor € 0,6 miljoen aan pensioenverplichtingen inbegrepen (ultimo 2014: € 0,7 miljoen).

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Eind 2015 zijn er nog voor € 38,2 miljoen (ultimo 2014: € 30,4 miljoen) aan lopende inkoopverplichtingen (bestellingen) aangegaan.

Met N.V. WBB is een overeenkomst tot 2039 van toepassing voor afname van voorgezuiverd water.

De aandelen van Delfluent B.V. zijn verpand als onderdeel van de financiering van haar activiteiten. Daarnaast staat Evides garant voor de operationele activiteiten die Delfluent Services B.V. als onderaannemer van Delfluent B.V. uitvoert. De maximale aansprakelijkheid voor Evides jegens Delfluent B.V. bedraagt maximaal € 9 miljoen per kalenderjaar en € 25 miljoen bij een voortijdige beëindiging van de overeenkomst tussen Delfluent B.V. en Delfluent Services B.V.

Met DELTA N.V. bestaan dienstverleningsovereenkomsten met resterende looptijden van 2 en 5 jaar.

Er is in 2009 milieuschade ontstaan bij een afvalwaterzuiveringsinstallatie van Evides. De omvang van de daaraan verbonden kosten is nog onduidelijk en zal naar verwachting worden verhaald bij de veroorzaker van deze schade.

Er bestaan huurverplichtingen ter zake van huisvesting en leaseverplichtingen ten aanzien van lease-auto's.

De opbouw van deze verplichtingen is als volgt:

	2015
Tot 1 jaar	2,1
Tussen 1 en 5 jaar	3,3
Langer dan 5 jaar	0,0
Totaal	5,4

Gedurende het verslagjaar is voor een bedrag van € 2,4 miljoen aan contractuele leaseverplichtingen, de zogenaamde minimale leasebetalingen, in de winst- en verliesrekening verwerkt (2014: € 2,3 miljoen). In 2015 is geen sprake geweest van voorwaardelijke leasebetalingen en/of sub-leaseontvangsten.

Financiële risico's

Evides is als onderneming onderhevig aan diverse financiële risico's. Wij noemen in dit kader:

- debiteurenrisico's;
- renterisico's;
- liquiditeitsrisico's;
- beschikbaarheid van financiering;
- prijsrisico's.

Evides heeft geen significante concentraties van debiteurenrisico. Het debiteurenrisico met betrekking tot leveringen aan kleinverbruikers is, voor zover deze facturatie door DELTA N.V. plaatsvindt, contractueel afgedekt via een incasso-overeenkomst. Per 31 december 2015 bedraagt deze vordering in totaal € 4,7 miljoen (ultimo 2014: € 4,7 miljoen). Voor de klanten die Evides zelf factureert, draagt Evides het debiteurenrisico. De vorderingen op deze klanten bedragen in totaal € 22,7 miljoen (ultimo 2014: € 22,6 miljoen). Hiervoor is een voorziening van € 2,0 miljoen getroffen (ultimo 2014: € 3,2 miljoen). Tot slot beschikt Evides Industriewater op basis van zogenoemde DBFO (Design, Build, Finance & Operate) contracten over financiële leasevorderingen ter grootte van € 699 miljoen (ultimo 2014: € 72,4 miljoen). Debiteurenrisico's die voortvloeien uit dergelijke contracten worden zoveel mogelijk gemitigeerd doordat Evides Industriewater gedurende de looptijd van de overeenkomst juridisch eigenaar blijft van de installatie en dergelijke contracten slechts met kredietwaardige contractpartijen worden aangegaan.

Het renterisico wordt bepaald door de mate waarin fluctuaties in de lange of korte rente effect hebben op het resultaat. Evides financiert haar vaste activa met eigen vermogen, voorzieningen alsmede lang- en kortlopende schulden; deels tegen een variabele rente. De vlottende activa worden gefinancierd met kortlopende schulden, waaronder bankkrediet met een variabele rente. Om renterisico's te beperken, wordt in beperkte mate gebruik gemaakt van derivaten (afgeleide financiële instrumenten). Dit is conform het treasurybeleid van Evides waarbij derivaten alleen mogen worden aangewend voor het afdekken van financiële risico's. Voor kortrentende leningen met een boekwaarde van € 65,0 miljoen per 31 december 2015 (ultimo 2014: € 95,0 miljoen) zijn renteswaps afgesloten om de variabele rente om te zetten in een vaste rente gedurende de looptijd van de leningen. Deze derivaten zijn gewaardeerd tegen kostprijs, zijnde nihil, waarbij Evides kostprijs-hedge-accounting toepast. De reële waarde van de derivaten, gebaseerd op de opgave van de banken, bedraagt per 31 december 2015 € 2,2 miljoen negatief (ultimo 2014: € 4,1 miljoen negatief). Aangezien de derivaten zijn afgesloten vanuit de hedgestrategie en aantoonbaar effectief zijn, zijn de derivaten niet afgewaardeerd naar de reële waarde. Ten aanzien van het gebruik van derivaten gelden voor Evides geen bijzondere voorwaarden c.q. risico's zoals verplichtingen tot het storten van onderpand (zogenaamde 'margin calls') en/of andere aanvullende eisen. Tegenpartijrisico's die kunnen voortvloeien uit het gebruik van de derivaten worden door Evides zoveel mogelijk gereduceerd door diversificatie, verrekeningsclausules en het stellen van minimale eisen aan de kredietwaardigheid van tegenpartijen.

Uitgaande van de financieringspositie per ultimo 2015 schatten wij dat een stijging of daling van 1%-punt in de eurogeldmarktrente een effect heeft op het financieringsresultaat van circa € 1,1 miljoen op jaarbasis (ultimo 2014: € 1,2 miljoen). Het beleid is dat maximaal 20% van de financiering kortrentend is.

Ten behoeve van de financiering van haar werkkapitaal kan en wil Evides slechts in beperkte mate een beroep doen op leverancierskrediet. Ter reductie van liquiditeitsrisico's heeft Evides de beschikking over ongecommitteerde kredietfaciliteiten ter grootte van € 146,8 miljoen waarvan ultimo 2015 € 23,1 miljoen is benut. Daarnaast heeft Evides voor een bedrag van € 75 miljoen gecommiteerde kredietfaciliteiten verkregen met resterende looptijden tot 1 en 2 jaar. In 2016 en 2017 lopen de gecommiteerde kredietfaciliteiten met respectievelijk een bedrag van € 15 miljoen en € 60 miljoen af. Ultimo 2015 zijn deze kredietfaciliteiten niet benut.

Evides is een kapitaalintensieve organisatie waarbij de beschikbaarheid van financiering van groot belang is voor de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten. Het waarborgen van de financiële continuïteit van Evides en derhalve het mitigeren van het beschikbaarheidsrisico staat in het treasury beleid van Evides voorop. De belangrijkste maatregelen om het beschikbaarheidsrisico te mitigeren, zijn:

- kiezen voor beperking van de afhankelijkheid van financiers door spreiding van de financiering over meerdere financiers, maar wel op zodanige wijze dat we in staat zijn lange termijn relaties aan te gaan met onze financiers;
- het mitigeren van het risico van tijdelijke discontinuïteit op de financiële markten door gebruik te maken van gecommiteerde kredietfaciliteiten;
- het spreiden van het herfinancieringsrisico in de tijd door spreiding van de leningportefeuille.

Prijrisico's worden, indien mogelijk en economisch gerechtvaardigd, gemitigeerd. Voor de inkoop van onder andere energie en chemicaliën hebben wij meerjarige contracten afgesloten waarbij het effect van tussentijdse prijsstijgingen wordt beperkt.

Verbonden partijen

Als verbonden partijen (als bedoeld in RJ 330) zijn aan te merken:

1. Aandeelhouders (gemeenten en provincies vertegenwoordigd door B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides en DELTA N.V., dan wel natuurlijke personen die gemachtigd zijn de betreffende gemeenten en provincie te vertegenwoordigen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders);
2. Statutaire Directie;
3. Delfluent B.V., Vitens-Evides International B.V., Facturatie B.V., Aqualab Zuid B.V., North Water B.V., Evilim Industriewater B.V. en Sloewarmte B.V.

Transacties met verbonden partijen zijn tegen marktconforme voorwaarden verwerkt.

De door DELTA N.V. geleverde diensten betreffen:

- levering van elektriciteit;
- aanleg, onderhoud en beheer van leidingen en aansluitingen in Zeeland, Goeree-Overflakkee en de Brabantse Wal;
- verzorging van de verbruikersadministratie, facturatie en incasso van de klanten woonachtig in Zeeland, Goeree-Overflakkee en op de Brabantse Wal.

Evides levert aan Delfluent B.V. ondersteunende diensten en detacheert personeel. Aan Vitens-Evides International B.V. detacheert Evides eveneens personeel.

Tot slot verzorgt Delfluent Services B.V. in het kader van de publiek private samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland het beheer en onderhoud van de afvalwaterzuiveringsinstallaties Houtrust in Den Haag en Harnaspolder in Den Hoorn en het bijbehorende transportsysteem met 19 pompstations. Dit doet zij in opdracht en voor rekening van Delfluent B.V. voor een periode van 30 jaar. Het contract loopt in 2033 af.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

8 Bedrijfsopbrengsten

(in € miljoenen)

De opbouw van de bedrijfsopbrengsten is als volgt:

	2015	2014
Drinkwater	188,0	189,2
Industriewater	101,7	94,7
Netto-omzet	289,7	283,9
Opbrengsten van werken voor derden	10,7	4,9
Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf	12,6	10,8
Overige bedrijfsopbrengsten	7,4	9,4
Som der bedrijfsopbrengsten	320,4	309,0

De netto-omzet is als volgt geografisch verdeeld:

	2015	2014
Nederland	281,2	275,3
Overige EU-landen	8,5	8,6
Totaal	289,7	283,9

9 Bedrijfslasten

9.1 Kosten van grond- en hulpstoffen

De samenstelling van de kosten van grond- en hulpstoffen is als volgt:

	2015	2014
Inkoop water	5,7	5,0
Energie	12,8	14,0
Chemicaliën	8,6	8,5
Totaal	27,1	27,5

9.2 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

De opbouw van de kosten uitbesteed werk en andere externe kosten is als volgt:

	2015	2014
Kostprijs werken voor derden	8,2	4,5
Tijdelijk personeel	5,3	4,7
Uitbesteed onderhoud en materiaalkosten	34,6	27,7
Analysekosten	5,7	6,1
Precario	4,5	4,2
Huisvestingskosten	6,1	5,4
Automatiseringskosten	7,9	8,2
Klantprocessen	9,0	9,6
Overige externe kosten	15,3	16,0
Totaal	96,6	86,4

In de overige externe kosten zijn voor een bedrag van € 0,2 miljoen (in 2014: € 0,3 miljoen) aan honoraria opgenomen in de context van artikel 2:382a BW. In 2014 hadden deze honoraria betrekking op de werkzaamheden van PricewaterhouseCoopers (PwC Accountants). Met ingang van het boekjaar 2015 is Deloitte Accountants benoemd als controlerend accountant.

De honoraria van Deloitte Accountants kunnen in 2015 als volgt worden verbijzonderd:

(x € 1.000)	Deloitte Accountants	Overig Deloitte netwerk	Totaal Deloitte netwerk
2015			
Onderzoek van de jaarrekening	144	0	144
Andere controleopdrachten	26	0	26
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0	0
Andere niet-controlediensten	0	15	15
Totaal	170	15	185

De honoraria van PwC Accountants kunnen in 2014 als volgt worden verbijzonderd:

(x € 1.000)	PwC Accountants	Overig PwC netwerk	Totaal PwC netwerk
2014			
Onderzoek van de jaarrekening	155	0	155
Andere controleopdrachten	41	0	41
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	63	63
Andere niet-controlediensten	0	18	18
Totaal	196	81	277

De vermelde accountantshonoraria voor het onderzoek van de jaarrekening zijn gebaseerd op het boekjaar waarop de werkzaamheden betrekking hebben, ongeacht of deze werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende het betreffende boekjaar zijn verricht.

9.3 Personeelskosten

De personeelssterkte (omgerekend naar voltijdbanen) ultimo 2015 is 694,8 (in 2014: 688,1). Het gemiddelde aantal personeelsleden in 2015 bedraagt 696,6 (in 2014: 676,7). Hiervan zijn gemiddeld 19,7 medewerkers werkzaam in het buitenland (in 2014: 21,9).

Het gemiddeld aantal personeelsleden naar voltijdbanen is als volgt verdeel naar bedrijfsactiviteiten:

	2015	2014
Drinkwater	538,9	524,7
Industriewater	15,7	15,0
Totaal	696,6	676,7

De specificatie van de personeelskosten is als volgt:

	2015	2014
Salarissen	44,2	42,2
Overige personeelskosten	2,4	1,5
Dotaties/vrijval personeelsvoorziening	0,5	0,3
Totaal lonen en salarissen	47,1	44,0
Sociale lasten	4,8	4,5
Pensioenpremies	5,1	5,9
Totaal sociale lasten	9,9	10,4
Totaal	57,0	54,4

In de personeelskosten is een bedrag van € 95.184 (in 2014: € 90.079) opgenomen voor de bezoldiging van commissarissen. Door de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is de bezoldiging van leden van de Raad van Commissarissen (RvC) gemaximeerd: voor voorzitters en leden van de RvC geldt daarbij als maximum respectievelijk 15% (in 2014: 7,5%) en 7,5% (in 2014: 5,0%) van de voor de rechtspersoon geldende maximum norm, zijnde respectievelijk € 26.700 (in 2014: € 17.286) en € 17.800 (in 2014: € 11.524). Deze norm geldt voor de sinds 2012 (her)benoemde leden.

De beloning per commissaris is als volgt:

2015

Naam	Functie	Periode (vanaf / tot)	Beloning	WNT-maximum
J. A. van Manen	Voorzitter	1-1 / 31-12	€ 20.423	€ 26.700
F. Verhagen	Vice-voorzitter	1-1 / 31-12	€ 13.615	€ 17.800
C.H. van Dalen*	Vice-voorzitter	1-1 / 13-11	€ 11.837	€ 15.459
H.G. Bouwman	Lid	1-1 / 31-12	€ 13.615	€ 17.800
DA. van Doorn	Lid	1-1 / 31-12	€ 13.615	€ 17.800
A.G. Nijhof	Lid	1-1 / 31-12	€ 13.615	€ 17.800
C.M.M. Schönknecht-Vermeulen	Lid	1-1 / 10-7	€ 7.140	€ 9.315
B.J. de Reu	Lid	26-11 / 31-12	€ 1.324	€ 1.756
Totaal			€ 95.184	€ 124.430

2014

Naam	Functie	Periode (vanaf / tot)	Beloning	WNT-maximum
J. A. van Manen	Voorzitter	1-1 / 31-12	€ 17.258	€ 17.286
J.P. de Kreij	Vice-voorzitter	1-1 / 28-06	€ 9.348	€ 5.651
F. Verhagen	Vice-voorzitter	1-1 / 31-12	€ 11.523	€ 11.524
C.H. van Dalen	Vice-voorzitter	28-06 / 31-12	€ 5.858	€ 5.904
H.G. Bouwman	Lid	1-1 / 31-12	€ 11.523	€ 11.524
DA. van Doorn	Lid	1-1 / 31-12	€ 11.523	€ 11.524
A.G. Nijhof	Lid	1-1 / 31-12	€ 11.523	€ 11.524
C.M.M. Schönknecht-Vermeulen	Lid	1-1 / 31-12	€ 11.523	€ 11.524
Totaal			€ 90.079	€ 86.462

* Per 13 november 2015 is de heer Van Dalen tijdelijk teruggetreden als lid van de raad van commissarissen.

Conform de overgangsregeling van de WNT is de bezoldiging van de heer De Kreij gehandhaafd tot de einddatum van de lopende termijn van benoeming. Per juni 2014 voldoet de bezoldiging van alle leden van de RvC aan de WNT. De commissarissen hebben in 2015 geen belastbare onkostenvergoedingen ontvangen noch beloning betaalbaar op termijn toegezegd gekregen.

Op grond van de statuten is uitsluitend de Directie belast met de dagelijkse leiding van het gehele bedrijf en aan te merken als topfunctionaris in het kader van de WNT. Deze functie is in 2014 volgtijdelijk door een drietal personen ingevuld. Na het vertrek van de heer Vermaat als bestuurder is de heer Fransman tijdelijk aangesteld als algemeen directeur ad interim. Sinds 1 november 2014 wordt de functie van algemeen directeur weer permanent ingevuld door mevrouw Ottolini.

De maximum bezoldigingsnorm 2015 bedraagt per voltijdbaan: € 178.000 (in 2014: € 230.474). Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

De bezoldiging van de Directie kan in het kader van de WNT als volgt worden verbijzonderd:

	2015	2014		
	A.M. Ottolini	P. Vermaat	PS.G. Fransman	A.M. Ottolini
Functie(s)	Algemeen directeur	Algemeen directeur	Algemeen directeur	Algemeen directeur
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 20/6	20/6 - 31/10	1/11 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning	€ 197.903	€ 91.954	€ 52.947	€ 29.117
Uitbetaalde vakantiedagen opgebouwd vóór 2013	€ -	€ 27.043	€ -	€ -
Belastbare onkostenvergoeding	€ 9.105	€ -	€ -	€ 2.159
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.652	€ 15.840	€ 8.937	€ 5.092
Totaal bezoldiging WNT	€ 224.660	€ 134.837	€ 61.884	€ 36.368
Uitbetaling niet vallend onder WNT-norm	€ -	€ -27.043	€ -	€ -
Totaal bezoldiging volgens WNT-norm	€ 224.660	€ 107.794	€ 61.884	€ 36.368
Toepasselijk WNT-maximum	€ 178.000	€ 107.975	€ 84.612	€ 38.518

De overschrijding van de WNT-norm in 2015 is het gevolg van de verlaagde norm per 1 januari 2015 van € 230.474 naar € 178.000. Aangezien sprake is van een bestaande bezoldigingsafspraken is hierop het overgangsrecht van toepassing waarbij bestaande afspraken gedurende een termijn van vier jaar na inwerkingtreding van de ministeriële regeling worden gerespecteerd.

In 2015 is de totale bezoldiging van de Directie inclusief sociale lasten € 231.734 (2014: € 243.759).

De bezoldiging van gewezen topfunctionarissen is in 2015 als volgt:

	2015	2014	
	PS.G. Fransman	P. Vermaat	PS.G. Fransman
Functie(s)	Manager F&C	Functionaris	Manager F&C
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	20/06 - 31/07	1/11 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris?	ja	ja	ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning	€ 128.395	€ 22.047	€ 19.165
Belastbare onkostenvergoeding	€ -	€ -	-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.441	€ 3.798	€ 3.240
Totaal bezoldiging WNT	€ 144.836	€ 25.845	€ 22.405

Naast de hiervoor vermelde (gewezen) topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2015 ook geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

9.4 Afschrijvingen

	2015	2014
Immateriële vaste activa	0,9	0,9
Materiële vaste activa	70,6	67,2
Totaal	71,5	68,1

De afschrijvingslasten zijn gebaseerd op de afschrijvingspercentages, zoals die in de toelichting op de immateriële en materiële vaste activa zijn uiteengezet.

9.5 Overige waardeveranderingen van vaste active

De bijzondere waardevermindering heeft in 2014 betrekking op een tweetal automatiseringsprojecten, waarvoor in 2014 is vastgesteld dat een gedeelte van deze investeringen niet zal leiden tot toekomstige economische voordelen wat activering rechtvaardigt.

10 Financiële baten en lasten

10.1 Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren

	2015	2014
Financiële leasebaten	3,6	4,0
Rentebaten uit de overige vorderingen	2,6	3,5
Totaal	6,2	7,5

10.2 Rentelasten en soortgelijke kosten

	2015	2014
Rente langlopende leningen	-14,7	-16,8
Overige rentelasten	-0,5	-0,4
Totaal	-15,2	-17,2

11 Belastingen

Evides is in 2015 in Nederland vrijgesteld van vennootschapsbelasting met uitzondering van Delfluent Services B.V. Deze vrijstelling geldt ook niet voor haar vaste inrichting in België en haar buitenlandse deelnemingen. De buitenlandse deelnemingen betreffen in Duitsland Evides Stade Wasserbetrieb GmbH en in België Evides Antwerpen Water BVBA.

De belasting over het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening bedraagt € 1,8 miljoen (in 2014: € 1,6 miljoen) en is als volgt samengesteld:

	2015	2014
Acute belastingen	2,1	1,5
Latente belastingen	-0,3	0,1
Totaal	1,8	1,6

De aansluiting met het effectieve belastingtarief is als volgt:

	2015	2014
Resultaat voor belastingen	58,7	59,1
Onbelaste activiteiten	53,9	55,6
Belastbaar resultaat	4,8	3,5
Belasting naar de winst volgens Nederlands belastingtarief (2014 en 2015: 25%)	1,2	0,9
Effect van het niet waarden van compensabele verliezen	0,3	0,4
Effect van het belastingtarief in buitenlandse jurisdicties (ander tarief)	0,3	0,3
Totaal winstbelastingen	1,8	1,6

De vennootschapsbelasting is berekend op basis van de geldende belastingtarieven in Nederland, België en Duitsland, rekening houdend met de fiscale bepalingen die permanente verschillen geven tussen de bedrijfseconomische en de fiscale resultaatbepaling.

De effectieve belastingdruk over het resultaat voor vennootschapsbelasting bedraagt 3% (2014: 3%).

12 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

Vennootschappelijke balans per 31 december 2015

(voor winstbestemming)

(in € miljoenen)	Ref.	31 december 2015	31 december 2014
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	778,9	720,2
Financiële vaste activa	2	258,4	282,7
Totaal vaste activa		1.037,3	1.002,9
Vlottende activa			
Voorraden		1,8	0,0
Onderhanden projecten		0,5	0,0
Vorderingen en overlopende activa	3	120,8	89,6
Liquide middelen	4	2,6	1,2
Totaal vlottende activa		125,7	90,8
Totaal activa		1.163,0	1.093,7
PASSIVA			
Eigen vermogen	5		
Aandelenkapitaal		0,2	0,2
Agio reserve		83,9	83,9
Wettelijke reserve		8,1	7,1
Algemene reserve		334,5	320,8
Onverdeeld resultaat		55,7	56,6
Totaal eigen vermogen		482,4	468,6
Voorzieningen	6	1,9	3,2
Langlopende schulden	7	460,0	445,0
Kortlopende schulden	8	218,7	176,9
Totaal passiva		1.163,0	1.093,7

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2015

(in € miljoenen)	Ref.	2015		2014	
Resultaat deelnemingen na belasting	9	55,7		56,6	
Overige resultaten		0,0		0,0	
Netto-resultaat na belasting			55,7		56,6

Grondslagen van vennootschappelijke waardering en resultaatbepaling

De waarderingsgrondslagen voor de balans en de grondslagen van de resultaatbepaling zijn gelijk aan die zoals toegelicht bij de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Toelichting op de vennootschappelijke balans

De vennootschappelijke jaarrekening van Evides N.V. is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Uitsluitend de specifieke posten inzake de vennootschappelijke balans worden hier toegelicht.

De in de verloopoverzichten vermelde bedragen in de categorie herstructurering drinkwateractiviteiten hebben betrekking op de overdracht van het economisch eigendom van het drinkwaterbedrijf van Evides Drinkwater B.V. aan Evides N.V. per december 2015. In casu betekent dit dat alle activa en verplichtingen van het drinkwaterbedrijf per 31 december 2015 in de enkelvoudige jaarrekening 2015 van Evides N.V. zijn verantwoord. Baten en lasten van het drinkwaterbedrijf vormen met ingang van 2016 onderdeel van de enkelvoudige winst- en verliesrekening van Evides N.V. De koopsom voor deze bedrijfsovername is gebaseerd op de boekwaarde van Evides Drinkwater B.V. per 31 december 2015, waarbij op basis van de 'carry over accounting' methode de boekwaarden van de activa en de verplichtingen op de overnamedatum zijn samengevoegd.

Deze herstructurering is noodzakelijk doordat Evides N.V. en Evides Drinkwater B.V. vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting (Vpb) op grond van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen. De Belastingdienst stelt zich hierbij op het standpunt dat de drinkwateractiviteiten van Evides Drinkwater B.V., ondanks de fiscale vrijstellingen voor wettelijke overheidstaken, belastbaar zijn omdat de wettelijke taak tot levering van drinkwater bij Evides N.V. berust.

1 Materiële vaste activa

Overzicht opbouw en verloop van de boekwaarde in 2015:

	Terreinen, gebouwen, enz.	Leidingnet	Installaties	Overige vaste bedrijfs- middelen	Werken in uitvoer	Totaal
Stand per 1 januari 2015						
Aanschafwaarde	252,7	1.142,4	279,6	99,7	4,4	1.778,8
Cumulatieve afschrijvingen	-145,3	-620,8	-217,1	-75,4	0,0	-1.058,6
Boekwaarde per 1 januari 2015	107,4	521,6	62,5	24,3	4,4	720,2
Mutaties 2015						
Investerings	4,8	30,7	15,5	13,1	11,0	75,1
Herstructurering drinkwateractiviteiten	0,0	0,0	0,0	0,0	41,2	41,2
Desinvesteringen	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Bijzondere waardevermindering	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Afschrijvingen	-6,8	-32,4	-9,9	-8,1	0,0	-57,2
Totaal	-2,0	-1,7	5,6	4,6	52,2	58,7
Stand per per 31 december 2015						
Aanschafwaarde	210,8	979,2	160,5	50,5	56,6	1.457,6
Cumulatieve afschrijvingen	-105,4	-459,3	-92,4	-21,6	0,0	-678,7
Boekwaarde per 31 december 2015	105,4	519,9	68,1	28,9	56,6	778,9

De materiële vaste activa hebben betrekking op de drinkwatervoorzieningen. De afschrijvingen worden integraal doorbelast aan Evides Drinkwater B.V.

2 Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa gedurende 2015 is als volgt:

	Deelnemingen	Effecten	Overige vorderingen	Totaal
Stand per 1 januari	245,6	1,6	35,5	282,7
Investerings	0,0	0,0	10,0	10,0
Herstructurering drinkwateractiviteiten	11,0	0,0	0,0	11,0
Resultaat deelnemingen*	55,7	0,0	0,0	55,7
Dividend	-65,5	0,0	0,0	-65,5
Aflossingsverplichtingen < 1 jaar	0,0	0,0	-35,5	-35,5
Stand per 31 december	246,8	1,6	10,0	258,4

* Op basis van concept jaarrekening 2015

De vennootschap houdt de volgende aandelen in andere vennootschappen, die zijn gewaardeerd op basis van de vermogensmutatiemethode.

Vennootschap	Vestigingsplaats	Deelnemingspercentage
Evides Drinkwater B.V.	Rotterdam	100,0%
Evides Industriewater B.V.	Rotterdam	100,0%
N.V. Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch	's-Hertogenbosch	60,0%
Facturatie B.V.	Utrecht	50,0%
Vitens-Evides International B.V.	Zwolle	50,0%
Aqualab Zuid B.V.	Werkendam	50,0%

Ultimo 2015 is onder de overige vorderingen een in 2015 aan N.V. WBB verstrekte lening ter grootte van € 10,0 miljoen verantwoord. De lening ad € 10,0 miljoen heeft een looptijd van in totaal 3 jaar en een gemiddelde rentevoet van 1,2% in 2015.

3 Vorderingen en overlopende activa

Deze post is als volgt te specificeren:

	2015	2014
Vorderingen op groepsmaatschappijen	575	649
Vorderingen op deelnemingen	35,9	0,3
Vorderingen op participanten	8,5	7,1
Debiteuren en overige vorderingen	18,9	17,3
Totaal	120,8	89,6

Onder de debiteuren en overige vorderingen is een post opgenomen van € 0,6 miljoen met een looptijd langer dan één jaar (ultimo 2014: € 0,2 miljoen). Alle overige vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan één jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

4 Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

5 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen in 2015 ziet er als volgt uit:

	Geplaatsd kapitaal	Agio	Wettelijke reserve	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari	0,2	839	71	320,8	56,6	468,6
Winstbestemming	0,0	0,0	0,0	56,6	-56,6	0,0
Dotatie wettelijke reserve	0,0	0,0	1,0	-0,9	0,0	0,1
Dividenduitkering	0,0	0,0	0,0	-42,0	0,0	-42,0
Resultaat boekjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	55,7	55,7
Stand per 31 december	0,2	839	8,1	334,5	55,7	482,4

Het maatschappelijk aandelenkapitaal bedraagt € 0,25 miljoen en bestaat uit 5 miljoen gewone aandelen met een nominale waarde van € 0,05. Het geplaatst en gestort kapitaal is € 0,2 miljoen en is als volgt verdeeld over de aandeelhouders:

Aandeelhouders	
B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides	0,1
DELTA N.V.	0,1
Totaal	0,2

De wettelijke reserve deelnemingen wordt aangehouden voor winsten uit deelnemingen waarvan Evides niet alleen de uitkering kan bewerkstelligen. De wettelijke reserve omrekeningsverschillen heeft betrekking op valutakoersverschillen wegens omrekening van bedrijfsuitoefeningen in het buitenland. Het verloop van de wettelijke reserves in 2015 ziet er als volgt uit:

	Wettelijke reserve deelnemingen	Wettelijke reserve omrekeningsverschillen	Totaal
Stand per 1 januari	7,2	-0,1	7,1
Resultaat minderheidsdeelnemingen	0,9	0,0	0,9
Uitgekeerd dividend	0,0	0,0	0,0
Valutakoerswijzigingen	0,0	0,1	0,1
Stand per 31 december	8,1	0,0	8,1

De Directie stelt op grond van artikel 28 lid 1 van de Statuten voor welk gedeelte van de in het boekjaar behaalde winst zal worden gereserveerd. Na voorafgaand advies van de Raad van Commissarissen besluit vervolgens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders welk gedeelte van de winst zal worden gereserveerd. De daarna overblijvende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Rekening houdend met de minimum doelsolvabiliteit, geplande investeringen en de in 2015 gerealiseerde rendementsoverschrijding op drinkwateractiviteiten wordt de volgende winstbestemming voorgesteld:

(in € miljoenen)	
Het netto-resultaat over het boekjaar 2015 bedraagt:	55,7
Voorgesteld wordt het voordelig saldo als volgt te bestemmen:	
Ten gunste van de algemene reserve	14,7
Winst ter beschikking van de aandeelhouders	41
Reeds als interim dividend uitgekeerd	-20,5
Nog uit te keren slotdividend	20,5

De houders van gewone aandelen hebben recht op uitkering van dividend na goedkeuring door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 25 mei 2016 zal een dividend van € 13,19 per aandeel over 2015 (een totaal dividend van € 41,0 miljoen) worden voorgesteld, waarvan reeds € 6,60 per aandeel als interim dividend is uitgekeerd.

6 Voorzeningen

De balanspost voorzieningen is als volgt opgebouwd:

	Ref.	2015	2014
Personeelsvoorzieningen	6.1	1,9	2,5
Overige voorzieningen	6.2	0,0	0,7
Totaal		1,9	3,2

Van de voorzieningen is € 1,3 miljoen (ultimo 2014: € 1,0 miljoen) als langer dan één jaar aan te merken. Het bedrag met een looptijd langer dan vijf jaar is nihil (ultimo 2014: nihil).

6.1 Personeelsvoorzieningen

Verloopoverzicht van de personeelsvoorzieningen in 2015:

	Stand per 1 januari	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31 december
Voorziening aanspraken wachtgeld	0,9	0,0	-0,2	0,0	0,7
Voorziening afvloeiingskosten	0,3	0,1	-0,2	-0,1	0,1
Voorziening jubilea-uitkeringen	0,8	0,3	-0,5	0,0	0,6
Voorziening gratificaties	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Voorziening langdurig zieken	0,2	0,2	-0,2	0,0	0,2
Totaal	2,5	0,6	-1,1	-0,1	1,9

Voor de contante waardebepaling van de personeelsvoorzieningen is op basis van de korte looptijd van de verplichtingen een disconteringsvoet van gemiddeld 0,4% gehanteerd (ultimo 2014: 4,0%), waarbij de disconteringsvoet met ingang van 2015 is gebaseerd op de rentetermijnstructuur pensioenfondsen. De omvang van de oprenting is nihil (in 2014: € 0,2 miljoen).

6.2 Overige voorzieningen

Het verloop van de overige voorzieningen in 2015 is als volgt:

	Stand per 1 januari	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31 december
Voorziening voor kosten van herstel	0,7	0,0	-0,7	0,0	0,0
Totaal	0,7	0,0	-0,7	0,0	0,0

De reële waarde van de overige voorzieningen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter ervan en derhalve is er in 2014 geen disconteringsvoet toegepast voor de (contante) waardebepaling.

7 Langlopende schulden

De samenstelling van de langlopende schulden, exclusief kortlopend deel is als volgt:

Rente %	2015	2014
0 - < 1	65,0	0,0
1 - < 2	145,0	125,0
2 - < 3	210,0	235,0
3 - < 4	10,0	10,0
4 - < 5	0,0	15,0
5 - < 6	30,0	60,0
Totaal	460,0	445,0

De gepresenteerde schulden zijn inclusief roll over leningen met variabele rentepercentages per maand, kwartaal en halfjaar.

In het verslagjaar is in totaal € 85,0 miljoen nieuw lang vreemd vermogen aangetrokken (in 2014: € 35,0 miljoen). Over 2015 bedraagt het gemiddelde, over de langlopende leningen verschuldigde rentepercentage 2,7% (in 2014: 3,1%).

De aflossingsverplichtingen verschuldigd binnen één jaar bedragen € 70,0 miljoen en zijn opgenomen onder de kortlopende schulden (ultimo 2014: € 73,4 miljoen). De schulden met een resterende looptijd langer dan vijf jaar zijn € 160,0 miljoen (ultimo 2014: € 145,0 miljoen).

Voor bovenstaande leningen zijn geen zekerheden gesteld. Wel zijn op alle leningen financiële convenanten van toepassing. Deze convenanten omvatten eisen van de kredietverstrekkers ten aanzien van de solvabiliteitsratio en de interest dekkingsratio. Het niet-realiseren van de hiervoor genoemde convenanten kan ertoe leiden dat een lening door de kredietverstrekker onmiddellijk wordt opgeëist. Het door de kredietverstrekkers verlangde minimum solvabiliteitsniveau varieert tussen 20%-30% en voor de interest dekkingsratio geldt een minimum van 1,0. Evides voldoet in 2015 ruimschoots aan deze financiële convenanten.

Daarnaast heeft Evides met ingang van december 2014 de beschikking gekregen over een leningsfaciliteit ter grootte van € 175 miljoen. Ultimo 2015 is deze faciliteit benut voor een bedrag van € 65,0 miljoen (ultimo 2014: nihil). Deze leningsfaciliteit kent enkele afwijkende convenanten. De belangrijkste verschillen met de convenanten van de hiervoor geschetste kredietverstrekkers betreffen een interest dekkingsratio van minimaal 5,0 en deze kredietverstrekker kan aanvullende zekerheden verlangen indien Evides verzuimt aan haar contractuele verplichtingen te voldoen.

8 Kortlopende schulden

De samenstelling van de kortlopende schulden is als volgt:

	2015	2014
Schulden aan groepsmaatschappijen	73,3	31,9
Schulden aan deelnemingen	1,6	1,2
Schulden aan participanten	0,9	0,1
Overige externe schulden	142,9	143,7
Totaal	218,7	176,9

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Niet uit balans blijkende verplichtingen

Met N.V. WBB is een overeenkomst tot 2039 van toepassing voor afname van voorgezuiverd water. Met DELTA N.V. bestaan dienstverleningsovereenkomsten met resterende looptijden van respectievelijk twee en vier jaar.

Er bestaan huurverplichtingen ter zake van huisvesting en leaseverplichtingen ten aanzien van lease-auto's. De opbouw van deze verplichtingen is als volgt:

	2015
Tot 1 jaar	2,1
Tussen 1 en 5 jaar	3,3
Langer dan 5 jaar	0,0
Totaal	5,4

De vennootschap heeft zich uit hoofde van Boek 2, titel 9 Burgerlijk Wetboek artikel 403, hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor uit de rechtshandelingen van haar groepsmaatschappijen Evides Drinkwater B.V., Evides Industriewater B.V., Evides Afvalwater B.V., Evides Terneuzen Water B.V. en Brielse Meer water B.V., vloeiende schulden.

Er is een BTW fiscale eenheid met Evides N.V., Evides Drinkwater B.V., Evides Industriewater B.V., Evides Afvalwater B.V., Evides Terneuzen Water B.V., Brielse Meer water B.V., Evidex Holding B.V., Evidex Vietnam Water Treatment Services B.V., Evidex Water China Water Treatment Services B.V. en Evidex Xinneng Water Treatment Services B.V. Op grond hiervan is Evides N.V. aansprakelijk voor de belastingschulden van de fiscale eenheid.

Toelichting op de vennootschappelijke winst- en verliesrekening

9 Resultaat deelnemingen

Hieronder is het aandeel in de resultaten van op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen opgenomen.

(in € miljoenen)	2015	2014
Evides Drinkwater B.V.	278	32,5
Evides Industrierwater B.V.	279	24,1
Totaal	557	56,6

10 Personeel

De personeelssterkte (omgerekend naar voltijdbanen) ultimo 2015 is 638,0 (in 2014: 631,5). Het gemiddelde aantal personeelsleden in 2015 bedraagt 639,7 (in 2014: 619,6).

De personeelskosten van de medewerkers worden integraal doorbelast aan Evides Drinkwater B.V. en Evides Industrierwater B.V.

Rotterdam, 18 maart 2016

Statutaire Directie,

ir. A.M. Ottolini

De Raad van Commissarissen,

prof. dr. J. A. van Manen RA, voorzitter

drs. F. Verhagen RA, vice-voorzitter

mr. H.G. Bouwman, lid

drs. DA. van Doorn, lid

ir. A.G. Nijhof MBA, lid

drs. B.J. de Reu, lid

Evides N.V.

Schaardijk 150

3063 NH Rotterdam

Overige gegevens

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Evides N.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2015 van Evides N.V. te Rotterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2015 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2015 met de toelichting, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Directie

De Directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De Directie is tevens verantwoordelijk voor het opstellen van het verslag van de Directie in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De directie is tevens verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

De Directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de WNT-eisen financiële rechtmatigheid, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de Directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Evides N.V. per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Voorts zijn wij van oordeel dat de jaarrekening 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT

Rotterdam, 18 maart 2016

Deloitte Accountants B.V.
drs. K.G. Auw Yang RA